Št. 45 (763) L. XV
NOVO MESTO, četrtek,
12. novembra 1964

DOLENJSKI LIST

DANES V SEVNICI

V počastitev občinskega praznika bo danes ob 8.30 slavnostna seja občinske skupščine v kolodvorski restavraciji, ob 9.30 pa se bo začelo slavje v novi šoli, ki jo bodo izročili svojemu namenu.

SEVNIČANI – udeležite se današnjih prireditev!

Avstrijsko-jugoslovanski posvet na Otočcu

V ponedeljek, 9. nov., so se na Otočcu sestali avstrijski in jugoslovanski strokovnjaki na razgovorih o izkoriščanju reke Mure v hidroenergetske namene, hkrati pa so načeli vprašanje regulacijskih in vodnogospodarskih del, ki jih bo treba v zvezi s tem opraviti na Muri in njenih pritokih.

Pri Gospodični je dom zaprt

Planinsko društvo v Novem mestu sporoča vsem članom in ljubiteljem planin, da je dom Vinka Paderšiča pri Gospodični na Gorjancih od 1. novembra 1964 dalje zaprt.

Sneg je prehitel kmetovalce

Na Dolenjskem, v Beli krajini in v Posavju je še precej nepospravljenih kmetijskih pridelkov, pa tudi setev domala povsod še ni končana. To velja zlasti še za Posavje, kjer je povodenj napravila na pridelkih in posevkih tudi veliko škode. Na poljih v brežiški občini so v soboto izpod blata in peska pospravljali peso, repo in korenje, ponekod pa so pripravljali zemljo za setev, medtem ko je bilo v krošnjah vrb in dreves moč videti še polno buč.

Pred poplavami so namreč v brežiški občini posejali le kakih 20 odstotkov zemljišč, predvidenih za pšenico. Minule dni, ko je voda odtekla in se je zemlja vsaj malo osušila, si je zadruga močno prizadevala, da bi setev čim prej opravili. Tako je nabavila 7 novih traktorjev, ki jih je nameravala kupiti v prihodnjem letu, in jih takoj vključila v oranje. Žal pa sta sneg in dež v ponedeljek setev spet močno zavrla. Na področju kostanjeviške zadruge je ostalo še okoli 10 ha neposejanih površin, zlasti na zemljiščih ob Krki. Na kmetijskem posestvu v Šentjerneju so v soboto popoldne uspeli setev zaključiti, tako da so zadnjih 8 ha posejali ročno. Zasebniki so uspeli zasejati le okoli 80 odstotkov predvidenih površin. Na področju kmetijske zadruge Trebnje so sestev v glavnem opravili, razen na površinah, kjer je bila spomladi zasejana koruza. Pri kmetijski zadrugi Črnomelj so zasebniki doslej uspeli v kooperaciji z zadrugo zasejati okoli 80 odstotkov predvidenih površin, zadruga pa je na svojih površinah posejala le nekaj pšenice, medtem ko ječmena še ni mogla posejati. Poplava je onemogočila setev tudi kmetijski zadrugi v Metliki. Dve tretjini površin na posestvu Mestni log je namreč poplavila Kolpa in so doslej posejali le okoli 70 odstotkov predvidenih površin, tako zadružnih kot zasebnih.

Podobne težave so na Dolenjskem tudi pri spravilu pridelkov. Medtem ko so zadruge na svojih posestvih v glavnem pospravile vse jesenske pridelke, pa je pri zasebnikih še veliko krmnih rastlin na njivah. Zlasti v okolici Šentjerneja, Kostanjevice, Brežic in drugod je še veliko nepospravljene repe, pese in korenja ter nekaj koruze in ajde. Poplave so v okolici Šentjerneja uničile okoli 30 odstotkov ajde, precej ajde pa so vode odnesle tudi v Kostanjevici in drugod. Prebivalci poplavljenih vasi v brežiški občini so tudi ob ozimnico, ki so jo imeli že shranjeno v kleteh; kar voda ni odnesla, skušajo zdaj posušiti in ohraniti. Povsod so zadnje dni hiteli s setvijo in spravilom pridelkov, sneg in dež v ponedeljek pa sta spet onemogočila vsa dela na poljih.

NOVOTEKS: milijon dinarjev za poplavljence

Za pomoč področjem in ljudem, ki jih je poplava v oktobru hudo prizadela, je občinski odbor SZDL Novo mesto organiziral posebno zbiralno akcijo in izvolil komisijo, ki zbira prispevke kolektivov in posameznih občanov.

Do torka opoldne so poslali svoje prispevke: **Tekstilna tovarna Novoteks, Novo mesto** — 1.000.000 din; **Dolenjski list**, Novo mesto — 100.000 din; **sindikalna podružnica Novolesa** 27.500 din; **Zdravstveni dom**, Novo mesto — 50.000 din; **uslužbenci Zavoda za zdravstveno varstvo, Novo mesto** — 9.000 din; **podmladkarji RK v 6. razredu osnovne šole Novo mesto** pa so zbrali 1.140 dinarjev.

Mimo tega so podmladkarji RK **Vanja Šlesarič, Milena Košiček** in **Diana Peric** zbrali v mestu za 16.500 din rabljenih oblek in obutve.

Po podatkih komisije za pomoč poplavljencem so se že mnogi kolektivi odločili za prispevek, le denarja še niso nakazali, drugje pa se na sestankih še odločajo za primerne vsote.

Vsem prebivalcem Sevnice in sevniške občine prisrčno čestitamo za današnji občinski praznik, spomin na junaško osvoboditev partizanov iz sevniških zaporov v novembru 1941! Vsem občanom želimo mnogo novih delovnih uspehov, vsem naročnikom in bralcem Dolenjskega lista pa smo danes namenili več strani branja v našem domačem pokrajinskem tedniku.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA LISTA

BETI ima 40 štipendistov

Kolektiv Beti štipendira letos 40 študentov na srednjih in visokih šolah. Za štipendiranje bodo letos porabili več kot 7 milijonov dinarjev ali nekaj več kot 90 odstotkov sredstev, ki jih lahko delovne organizacije namenijo za kadrovske potrebe.

Razstava o življenju in delu slepih v Novem mestu

V soboto, 7. novembra, je bila v Novem mestu svečano odprta razstava Tifološkega muzeja Zveze slepih Jugoslavije. Ob otvoritvi so se v mali dvorani Doma JLA zbrali gostje in nekateri člani organizacije, katere je pozdravil predsednik osnovne organizacije ZSJ v Novem mestu Jože Zupanc. Zatem je Marija Prah, predsednica sveta za socialno varstvo in varstvo družine pri občini Novo mesto, razstavo odprla. Tifološki muzej je s tem razstavljenim gradivom obiskal že vse naše republike kakor tudi nekaj večjih mest v Sloveniji.

Obiskovalci imajo lepo priložnost podrobneje spoznati življenje in delo slepih občanov, več načinov opismenjevanja, ki so jih uporabljali, vse dokler se ni uveljavila Braillova pisava; videli bodo pisalni stroj za slepe, nekatere izmed njihovih ročnih del, pripomočke za pouk v osnovni šoli, časopise in brošure. Velike fotografije prikazujejo tudi prizadete na vidu v šoli, pri delu, v poklicu, pri udejstvovanju v športu in na kulturno prosvetnem področju, delež slepih v NOB in tudi skrb naše družbe, ki jo danes posveča slepim občanom.

Razstava je lepo urejena in je vredna, da si jo ogleda kar največ ljudi.

Prejšnji teden je bila ajda marsikje še vedno na poljih, bodisi v snopkih, ponekod pa so jo tudi že želi! Sonca nismo videli že skoraj mesec dni, neprestano deževje pa je tudi krivo, da imajo ljudje marsikje na poljih še večji del repe, pese, buč in koruznice. Ponekod zaradi razmočene zemlje sploh ne morejo z vozom na njivo. – Na sliki: ajda pri Smedniku pod Rako, fotografirano 5. novembra

V SPOMIN DRAGEMU KOMANDANTU TOVARIŠU STANETU

7. novembra 1944 se je pri preizkušanju novega orožja v Beli krajini smrtno ponesrečil narodni heroj FRANC ROZMAN-STANE, komandant NOV in PO Slovenije. Dvajseto obletnico smrti priljubljenega in povsod spoštovanega partizanskega komandanta naše narodnoosvobodilne vojske je počastila Filatelistična zveza Slovenije s pisemskim ovitkom, na katerem je Stanetov portret, delo Božidarja Jakca. Črnomaljska pošta je minulo soboto žigosala pošiljke s posebnim priložnostnim žigom, ki ga je izdelal Herman Vrečko iz Skupnosti PTT Slovenije.

Ocena: odlično!

V soboto, 31. oktobra, je odpotovala iz Novega mesta domov v Bolgarijo skupina 4 mehanikov, ki so bili 12 dni v IMV na specializaciji. Ti mehaniki bodo vodili IMV servise v Sofiji, Burgasu in Varni, kjer zdaj vozi prvih 36 IMV »Turistov« za podjetje »BALKAN-TURIST«. Eden izmed praktikantov, Peter Panev iz Varne, nam je povedal:

»Šoferji in potniki IMV-Turista ne morejo prehvaliti. Do sedaj še nismo imeli nobenih okvar, čeprav avtomobili sploh ne stojijo. Hitro se namreč zbere deset potnikov, ki najamejo vožnjo in posel je tu. Šofer je naš...«

Za sedaj imajo po dvanajst avtomobilov v Sofiji, Varni in Burgasu. Zadnja dva sta največji, tudi širom po Evropi znani, luksuzni črnomorski letovišči. Za IMV avtomobile se zanimajo še drugi kupci. Prvih 36 »novomeških poslancev« je odlično predstavilo našo avtomobilsko industrijo v Bolgariji.

IMV

Vreme

OD 11. DO 22. NOVEMBRA

Okrog 13. novembra močnejše padavine z ohladitvijo, sneg do nižin, nato približno 2 dni suho oz. lepo vreme. Od 16. do 19. novembra nestalno s pogostimi padavinami; okrog 19. novembra spet ohladitev s snegom do nižin. Po 19. novembru postopno izboljšanje vremena.

Dr. V. M.

V LUČI SMERNIC ZA PREDKONGRESNO AKTIVNOST KOMUNISTOV

Kadar zadenemo na težave

Kadar zadene birokracija na težave, čestokrat pritiska, da težav ne bi reševali znotraj samoupravnega mehanizma, ob udeležbi večine delovnih ljudi, s krepitvijo samoupravnega sistema, temveč z ekspropriacijo samoupravnih pravic delovnih organizacij in delovnega človeka.

Veljko Vlahović na VI. plenarni seji CK ZKJ.

Lahko bi zapisali tudi takole: kadar zadenejo nekateri vodilni ljudje ali strokovnjaki na težave, ko se je treba potruditi, da bi z močjo argumentov in predvsem s prepričevanjem pridobivali ljudi za napredne rešitve, dvignejo roke, češ: brez moči smo, organi samoupravljanja nas ovirajo pri delu! Tedaj mislijo, da je edina rešitev vrniti se na staro, obrniti kolo zgodovine nazaj. Namesto da bi storili korak naprej, vlečejo razvoj dva koraka nazaj. To povzroča še večje težave. Na koncu se pokaže, da težave niso izvirale toliko iz premajhne osveščenosti organov samoupravljanja ozroma kolektiva, kolikor so bile vzrok težavam razne birokratske in tehnokratske težnje. Do težav torej ne pride zato, ker je v podjetju preveč demokracije, temveč zavoljo tega, ker je pri nekaterih posameznikih še zmeraj preveč nezaupanja v to demokracijo, v samoupravljavske sposobnosti delovnih ljudi.

Celo v kolektivu, kjer prevladujejo ljudje s podeželja, torej taki delavci, ki se še niso povsem osvobodili popkovine drobnolastniške miselnosti, je zavest samoupraviteljstva pognala že tako globoke korenine, da bi propadel vsak poskus kakorkoli krniti samoupravne pravice. Vsak tak poskus bi naletel na ogorčen odpor. To je pozitivno. To navezanost na samoupravljanje je treba razvijati naprej, da se bodo delovni ljudje vse bolj zavedali tudi svojih dolžnosti do širše družbe in do naprednih, socialističnih interesov širše skupnosti delovnih ljudi. Od odgovornih ljudi terjajo razmere, kakršne so v kolektivih v manj razvitih področjih, še več prizadevanja. V takih podjetjih je treba še več delati z ljudmi, jim pojasnjevati, jih prepričevati, toda ne proti samoupravljanju, ne z omejevanjem samoupravnih pravic, temveč v interesu nadaljnjega poglabljanja samoupravljanja. V takih delovnih kolektivih ne smemo videti ovire za napredne rešitve. Narobe: v njih tičijo ogromne rezerve, v njih je bogastvo pobud, samo treba jih je sprostiti.

Zgodi se, da nekateri vodilni ljudje, ko zadenejo na težave, takoj zaženejo vik in krik, češ, tako ne gre več naprej, potrebne so radikalne mere. Na koga naslavljajo take pozive? Namesto da bi se obračali h kolektivu in v njem budili napredno zavest, iščejo rešitve pri zunanjih činiteljih. Kako pa zunanji činitelji sploh lahko pomagajo? Ali naj storijo radikalne ukrepe proti samoupravnim organom? Mar naj krnijo samostojnost kolektiva? Ne! Tega ne smejo storiti. Pri takih pozivih, naslovljenih na zunanje činitelje, gre pogosto za nezaupanje v delovne ljudi. V tem se pogosto kaže pomanjkanje volje, da bi se posluževali demokratičnih metod in načinov razreševanja protislovij. Rajši bi ubirali krajšo in lažjo pot: pot administrativnega ukrepanja. V interesu nadaljnjega poglabljanja samoupravljanja pa je, da uberemo, če je treba, tudi najtežje poti, ker bo to v korist delovnih ljudi.

NAŠ AKTUALNI KOMENTAR

Tehnokratska miselnost se boji organov samoupravljanja, češ, sodobno gospodarstvo terja hitre odločitve. V skladu s to miselnostjo bi morali dati najširša pooblastila strokovnjakom, medtem ko naj bi imeli samoupravni organi samo posvetovalno pravico. S takimi težnjami seveda ni kompromisa. Po tej logiki so samo izbranci poklicani, da brezprizivno razsojajo o dobrem in slabem. Večina delovnih ljudi potemtakem ni zmožna take presoje. To seveda ni res. Resnica je narobna: najbolj zanesljiv porok, da bodo izbrane najboljše, tudi ekonomsko najugodnejše rešitve, je kolektiv sam, toda samo pod pogoji, da bo zares samostojno odločal in da ne bo imel »mentorja« v osebi nezmotljivega, edino zveličavnega **birokrata**.

Kaj pa, če se le zgodi, da bo kolektiv sprejel slabšo rešitev? Seveda, tudi to se lahko zgodi. Toda v tem primeru bo kolektiv nosil posledice sam. Prej ko slej bo spoznal, da bi bil moral izbrati boljšo rešitev in da so imele organizirane zavestne sile prav. Mika Tripalo, sekretar Zveze komunistov mesta Zagreb, je v intervjuju za Vjesnik u srijedu rekel, da je bolje doživeti v kolektivu poraz (kasneje se bo pokazalo, da je bil to le začasen poraz), kakor pa ga z administrativnimi sredstvi prisiliti k odločitvam proti njegovi volji in s tem krniti njegove samoupravne pravice. V prvem primeru res lahko pride do trenutnih težav, toda ljudje ne izgube vere v samoupravljanje, ampak se to njihovo zaupanje še bolj utrdi. V drugem primeru pride lahko do resnejših posledic in tudi do nezaupanja, ki ga lep čas ne bi mogli odpraviti.

J. B.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Nove iniciative

Po ameriških volitvah je položaj veliko bolj jasen kot pred njim. Sploh se je svet v zadnjih dvanajstih mesecih močno spremenil. V Veliki Britaniji so prišli po dvanajstih letih na krmilo spet laburisti, v Zahodni Nemčiji se je moral stari Adenauer umakniti bolj prožnemu Erhardu, Hruščova sta zamenjala Brežnjev in Kosigin. Kitajska je postala atomska velesila.

Johnson je dobil na nedavnih volitvah ogromno večino — mandat ljudstva. V ameriški zgodovini še ni nihče zmagal tako prepričevalno — za novega predsednika je glasovalo 61,4 % volivcev — zelo visoka številka za ameriške pojme. Američani so zavrnili konservativni in v bistvu provincialni program Goldwaterja.

Pokazalo se je, da v Ameriki ne more zmagati tisti, ki se zavzema za nadaljevanje rasnega razlikovanja, ki je za vsako ceno proti državni intervenciji v gospodarskem življenju, proti regulaciji socialnega zavarovanja. Amerika ni več tista in taka, kot je bila v tridesetih letih, ko je živela zaprta vase, daleč od nemirnega sveta. Amerika je po drugi svetovni vojni prevzela nase velike odgovornosti, zdaj se ne more umakniti več nazaj, v izolacijo, razumeti mora druge — Azijo, Afriko, Latinsko Ameriko.

Johnson je prebil prve dni po triumfalni zmagi na svojem posestvu (ranchu) v Texasu. Posvetoval se je z novim podpredsednikom Humphreyem o bližnjih akcijah. Sklenjeno je bilo, da bo šel najprej v Evropo državni podsekretar za zunanje zadeve Ball, nato bo obiskal zahodnoevropske prestolnice Humphrey, ta pa bo ocenil, ali so medtem že dozoreli pogoji za obisk Johnsona v Parizu, Londonu, Bonnu in še kje.

Odnosi med Washingtonom in Parizom so vse prej kot dobri. Nobena tajna ni, da je Francija le z eno nogo v Atlantskem paktu in da ne odobrava ameriške politike v Aziji, zlasti v vprašanju Indokine, Kambodže pa tudi v kitajskem vprašanju.

Francija meni, da so se bloki, kakor so se formirali po drugi svetovni vojni, izživeli in da ovirajo normalizacijo razmer v svetu. Kajti, kjer je blok, tam je tudi protiblok, to pa ustvarja stalno napetost. Če se bo zrahljal Atlantski pakt, bo izgubil tla pod nogami tudi Varšavski pakt.

Zunanji minister Rusk ima na programu celo vrsto sestankov z zunanjimi ministri Zahodne Evrope, sestal se je še z britanskim, holandskim, kmalu bosta prišla v Washington še belgijski in zahodnonemški zunanji minister. Evropa je in ostane glavni problem Združenih držav.

Sicer pa so oči vsega sveta, tudi Amerike same, obrnjene še vedno v Moskvo. Na proslavo 47. obletnice oktobrske revolucije je prišla v sovjetsko prestolnico cela vrsta delegacij. Našo delegacijo je vodil Veljko Vlahović, kitajsko premier Ču En Laj. Pred tem so bili v Moskvi tudi predstavniki francoske, italijanske, indijske partije pa tudi drugih.

Iz raznih uradnih sporočil o teh sestankih je razvidno, da partijski voditelji niso dobili vseh podatkov, zakaj so zamenjali Hruščova. Predvsem so izrazili nezadovoljstvo zaradi metod, kako je bil odstavljen Hruščov, pa tudi zaradi prepočasne demokratizacije političnega življenja v Sovjetski zvezi. Izrazili so zadovoljstvo, ker so sovjetski voditelji znova potrdili, da se zunanje politična smer Sovjetske zveze ne bo spremenila.

Zahodni tisk veliko ugiba o tem, ali se bodo odnosi med SZ in Kitajsko normalizirali? Zakaj je prišel v Moskvo kar predsednik kitajske vlade Ču En Laj? Se lahko spor med dvema kolosoma trajno uredi, ali pa gre le za kratko pavzo v velikem, zgodovinskem sporu?

O tem so si mnenja deljena, večina zahodnih komentatorjev je že ugotovila, da so medsebojni napadi popustili, vendar to še ne pomeni, da so s tem že rešili sporna vprašanja. Spor med Kitajsko in Sovjetsko zvezo ima svojo zgodovino in se ni začel šele s Hruščovom.

Značilno je, da Moskva še vedno vztraja pri pripravljalnem sestanku komunističnih partij in delavskih gibanj, vendar ne vztraja več pri tem, da bi moral biti že letos. Če bo do tega prišlo kdaj pozneje, bo to bolj razgovor o mednarodnih problemih, kot pa merjenje moči sovjetske in kitajske partije. Res pa je, da dela čas za Peking in da ta v Aziji in Afriki še vedno pridobiva.

Cela vrsta azijskih držav je pozdravila kitajski atomski eksperiment, pravzaprav sta ga obsodili le Indija pa Japonska. Afganistanska vlada je vljudno zavrnila predlog Kitajske, naj se skliče konferenca atomskih velesil — ta naj bi razpravljala o prepovedi uporabe atomskega orožja. Afganistan poudarja, da je to stvar vseh držav, velikih in malih, in da o tem brez udeležbe nevezanih držav sploh ni možno razpravljati.

Zbori volivcev na šentjernejskem koncu

Pretekli teden so bili na šentjernejskem področju opravljeni zbori volivcev. Devet jih je bilo v krajevni skupnosti Šentjernej, dva pa v krajevni skupnosti Orehovica. Na vseh zborih so volili samoupravne organe Krajevnih skupnosti, obravnavali in potrdili osnutek statuta ter sprejeli sklepe o ustanovitvi krajevne skupnosti. Na poplavnem področju okoli Zameškega je bilo precej razprave o nedavni poplavi, o škodi, ki jo je povzročila na kmečkih pridelkih, na cestah in drugih komunalnih napravah, ter o tem, kako je bila škoda ocenjena. Po vaseh so precej razpravljali o popravilu vaških poti, v Šentjerneju pa so načeli probleme pri preskrbi z zelenjavo, mesom in kruhom. Volivci v Šentjerneju so oskrbo močno kritizirali.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

● **Sato — novi premier Japonske.** V novi japonski vladi, ki jo je sestavil Eisaku Sato, so zasedli vse važnejše položaje ministri prejšnje Ikedine vlade. Menijo, da bo novi premier nadaljeval politično linijo svojega predhodnika.

● **Prekinitev bojev v Jemenu.** Med predstavniki vladnih in kraljevskih sil v Jemenu je prišlo do sporazuma. V nedeljo ob 13. po lokalnem času so v Jemenu prenehali vsi boji. To je zelo ugodna novica, to napoveduje normalizacijo razmer na arabskem jugu.

● **Sporazum o štipendiranju.** V Beogradu so v ponedeljek podpisali sporazum o izmenjavi učenjakov, profesorjev in študentov. Ta program se bo financiral iz sredstev, ki jih bo dobila Amerika z prodajo poljedelskih viškov. Iniciator tega programa je bil znani ameriški senator William Fulbright. Ta je sedaj na uradnem obisku v Jugoslaviji.

● **Rekordna izmenjava.** Predvidevajo, da bo znašala letošnja trgovinska izmenjava med Jugoslavijo in Italijo 300 milijonov dolarjev. Lani je bila nekoliko manjša, 270 milijonov dolarjev.

● **Kitajska frakcija v Indiji.** V Kalkuti je skupina komunističnih nezadovoljnežev ustanovila svojo partijo, v tej stranki so dobili prvo besedo tisti, ki jih je KP Indije aprila meseca izključila iz svojih vrst.

● **Adenauer v Parizu.** Bivši zahodnonemški kancler Konrad Adenauer je prispel te dni v Paris na privatni obisk. Namen njegovega pota je, da reši francosko-nemško zvezo. Kakor je znano, meni novi kancler Erhard, da je za Zahodno Nemčijo prijateljstvo z Ameriko važnejše od francoskega prijateljstva.

● **Burgiba ponovno predsednik Tunizije.** Na nedavnih predsedniških volitvah v Tuniziji je bil za predsednika ponovno izvoljen Habib Burgiba. Zanj je bilo oddanih 96% vseh glasov.

● **Nikezić pri Gromiku.** Namestnik državnega sekretarja za zunanje zadeve Marko Nikezić je v ponedeljek skupaj z našim veleposlanikom obiskal Gromika. Nikezić je član naše delegacije, ki se je udeležila proslave 47. obletnice oktobrske revolucije.

■ **Niška elektroindustrija** je v oktobru dosegla rekorden izvoz svojih izdelkov. Od mesečne proizvodnje televizijskih sprejemnikov je izvozila 25 odstotkov, od proizvodnje radijskih in transistorskih sprejemnikov pa več kot 30 odstotkov. Letošnji izvoz cenijo na 8 milijonov dolarjev, kar predstavlja skoraj polovico izvoza vse industrije v niškem okraju.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

VELIKA IZGUBA

● **Na poti iz Beograda v Titovo Užice sta tragično preminula Slobodan Penezić, predsednik izvršnega sveta Srbije, in Svetolik Lazarević, predsednik organizacijsko političnega zbora skupščine Srbije. Ranjeni so bili Ljubomir Mijatović, republiški sekretar za trgovino, Olga Živković, poslanka, in šofer Lomić, ki je kasneje podlegel poškodbam. Peljali so se na konferenco komunistov v Titove Užice. Nenadoma je avto zaneslo z blatne, spolzke ceste v dva metra globok jarek in nato se je z vso silo zaletel v osamljeno deblo. Tragika je še večja, če pomislimo, da nesreča ne bi imela takih posledic, če bi šoferju uspelo obrniti volan nekoliko v desno ali v levo. Žal: avto je drvel naravnost proti deblu in zgodilo se je najhujše.**

Vest se je bliskovito širila po Srbiji in vsej Jugoslaviji. Pretresla je vsakogar, kdor je poznal Slobodana Peneziča kot človeka in komunista. In poznali so ga mnogi. Bil je eden izmed organizatorjev narodnoosvobodilnega boja v Užicu in kasneje komandant legendarne II. proletarske brigade. Po vojni je bil na raznih političnih dolžnostih. Vse njegovo delo je prevevala ena sama skrb za človeka.

Svetolik Lazarević je bil med vojno komisar bataljona v II. proletarski rigadi. Življenje po vojni ga odlikuje kot zglednega, požrtvovalnega komunista. Tudi šofer Lomić je ostal v spominu vsem, ki so ga poznali, kot dober tovariš.

● **Tokrat je Stalna konferenca mest zasedala v Ljubljani. Udeleženci — bilo je nad 800 delegatov in 182 gostov, med njimi tudi predsednik zvezne skupščine Edvard Kardelj — so razpravljali o problemih urbanizacije. Med drugim so ugotovili, da je razvoj urbanizacije prepočasen. Na njegov pomen je treba gledati s širših družbeno ekonomskih vidikov. Treba se je zavedati tega, da je proces urbanizacije odločilen činitelj družbeno političnega, kulturnega in še zlasti ekonomskega razvoja. — O problemih urbanizacije je obširno govoril dosedanji predsednik Stalne konference mest Marko Bulc. Dejal je, da je treba proces urbanizacije kar najbolj uskladiti z družbeno in gospodarsko rastjo. Če bi ga prepuščali stihiji,, bi prišlo nujno do odstopanj od skladnega razvoja in do oscilacij, ki bi lahko povzročile izgubo ustvarjenega narodnega dohodka. — Za novega predsednika Stalne konference mest so izvolili Milijana Neoričića, predsednika mesta Beograda.**

● **Zvezni in gospodarski zbor sta te dni osvojila bistvene postavke in načela zakonskih osnutkov s področja bančništva in kreditnega sistema. Novi predpisi izhajajo od predpostavke, da morajo gospodarske organizacije razpolagati z zadostnimi sredstvi za razširjeno reprodukcijo, da morajo same sprejemati odločitve in da odlagajo trošenje in da nalagajo sredstva v banke. Dosedanje metode zbiranja akumulacije bodo postale večidel nepotrebne. Družbeno politične skupnosti bodo vplivale na razpolaganje s sredstvi razširjene reprodukcije z družbenimi plani, zakoni in drugimi regulativnimi ukrepi, federacije še posebej z enotno kreditno-monetarno politiko.**

● **Že nekaj časa se odvijajo v zvezni skupščini razprave o skladu federacije kot tisti obliki pomoči nerazvitim področjem, ki naj omogoči njih skladnejši in hitrejši razvoj. Dopisnik »Dela« v Beogradu Jak Koprivc piše v uvodniku našega osrednjega dnevnika med drugim tudi to, da je vsekakor treba poděrtati vlogo in velik pomen tega sklada. Toda enako dragoceno je mnenje, zaznavno v večini razprav, da problema nerazvitih ni mogoče obravnavati ločeno skozi en sam fond, ker je nemogoče, da bi sklad reševal poslej vse. Razvoj nerazvitih mora v prihodnje postati skrb vseh delovnih organizacij, še zlasti tistih, ki se usmerjajo na zunanja tržišča.**

● **Na uradnem obisku v Jugoslaviji se je mudil ugledni gost iz ZDA John William Fulbright, predsednik zunanje političnega odbora ameriškega senata. Med drugim se je udeležil tudi slovesnega podpisa ameriško-jugoslovanskega sporazuma o kulturnem sodelovanju. Med svojim bivanjem pri nas je obiskal razne institucije in imel več razgovorov z našimi državniki.**

● **Izvršni svet Slovenije je te dni razpravljal o aktualnih gospodarskih problemih. Med drugim je ugotovil visoko stopnjo rasti gospodarstva, ugodno kmetijsko proizvodnjo, povečanje osebnih dohodkov in razširitev materialne osnove delovnih organizacij. Pri tako hitrem razvoju gospodarstva nujno pride tudi do neskladnosti, ki vplivajo na stabilizacijo gospodarstva.**

● **V ponedeljek bo plenarna seja CK ZKS. Na njej bodo razpravljali o vlogi in pojmovanjih komunistov v sedanjih gospodarskih in družbeno političnih dogajanjih ter o sklicanju V. kongresa Zveze komunistov Slovenije.**

● **V dvorani kulturnega doma v Velenju je bila pred dnevi zaključena slovesnost ob 100-letnici jugoslovanske gasilske organizacije. Ob tej priložnosti so razglasili sklep o odlikovanju 58 organizacij in 95 posameznikov zaradi posebnih uspehov in zaslug na področju gasilstva v Sloveniji.**

BOJAN ŠTERN, JOŽE STEGENŠEK IN STANE LEVSTIK, VSI TRIJE IZ OSMEGA RAZREDA OSEMLETKE V BOŠTANJU, TAKOLE IZKORISTIJO GLAVNI ODMOR V ČETRTEK DOPOLDNE. JOŽE IN STANE STA NAMREČ NAROČENA NA DOLENJSKI LIST IN GA PREBERETA, KO JIMA LE ČAS DOPUSTI. PA TUDI BOJANU ODSTOPITA KAKŠEN LIST, DA LAHKO ČIMPREJ IZVE ZA ZADNJE NOVICE

»Za mlado generacijo sedanji način šolanja veliko pomeni«

Več kot 90 odstotkov mladine sevniške občine obiskuje višje organizirane šole – Premalo učnih moči z višjo in visoko izobrazbo

Ob vsakem občinskem prazniku se radi ozremo nazaj in ocenimo delo v minulem obdobju. Pri tem se marsikdaj ustavljamo le pri gospodarstvu, na šolstvo, zdravstvo in kulturo pa pozabljamo. V sevniški občini so letos v šolstvu precej napravili, zato smo zaprosili načelnika oddelka za družbene službe Valentina Hribarja za nekaj odgovorov.

»Tovariš načelnik, obrazložite, prosim, za naše bralce vse bistvene spremembe v šolstvu.«

»1964. leto pomeni za šolstvo v občini Sevnica značilno prelomnico. Občinska skupščina je sprejela perspektivni program sedemletnega razvoja in šolsko mrežo že letos prilagodila potrebam. Po tem programu je v občini pet višje organiziranih šol, pet podružničnih šol in ena nerazvita osnovna šola.

Najteže je s prostori. V Sevnici bo te dni dograjena nova osnovna šola za nekaj manj kot tisoč učencev. Nerešeno ostane še vprašanje gradnje šole na Telčah in na Primožu. Šola na Telčah je bila med vojno požgana, šolo na Primožu pa so ustanovili šele po vojni zaradi velike oddaljenosti tega področja.

Na drugih osnovnih šolah niso v zadregi za prostor. Število otrok se vidno manjša in zaradi tega so te šole preimenovane v podružnične šole. Otroci obiskujejo v njih le nižje razrede, v višje razrede pa se vozijo v centralne šole.

V 1962. letu je bila na novo zgrajena osnovna šola v Šentjanžu, šoli v Zabukovju in Tržišču pa sta bili adaptirani. Na Velikem Cirniku so za šolo preuredili privatno hišo. Problem je še v Boštanju, kjer je otrokom še vedno precej tesno.«

»Z reorganizacijo šolstva je ozko povezano tudi kadrovsko vprašanje. Kaj menite o teh problemih?«

»Po številu je prosvetnih delavcev dovolj, vendar nimajo vsi predpisane stro-

SEVNIŠKI VESTNIK

kovne izobrazbe. Primanjkuje predvsem predmetnih učiteljev. Z višjo izobrazbo bi potrebovali kar 36 učnih moči. Prosvetni delavci na šolah se tega zavedajo in se vpisujejo na višje šole. Občinska skupščina je ponudila izrednim študentom pomoč v zneskih po 100 tisoč dinarjev. Na učiteljišču štipendira občinska skupščina 32 dijakov, na višji pedagoški šoli pa dva. To približno ustreza potrebam po novih kadrih.«

»V čem je predvsem prednost dosedanjih sprememb v šolstvu?«

»Največji uspeh, ki smo ga zadnje čase dosegli v šolstvu, je ta, da nad 90 odstotkov mladine obiskuje višje organizirane šole. Prej se je šolalo na nerazvitih šolah kar 28 odstotkov učencev. Za mlado generacijo sedanji način šolanja veliko pomeni, saj le redki ostajajo doma na svojih kmetijah, ki dajejo le malo kruha. Če se hočejo izučiti drugih poklicev, morajo imeti solidno znanje, ki jim ga lahko nudi le višje organizirana osnovna šola.«

JOŽICA TEPPEY

Učenci odrezani od šole

V nedavno ukinjeni osnovni šoli v Podgorju so se pretekli teden spet odprla vrata šolarjem. Učenci obiskujejo to šolo le začasno, ker nimajo možnosti za reden prevoz v Sevnico. Do prekinitve prometa s Sevnico je prišlo v nedeljo, 25. oktobra, ko je hudourniška voda spodjedla cesto Sevnica—Zabukovje kar na treh krajih. Otroci so v ponedeljek morali ostati doma.

Ceste ni bilo mogoče takoj usposobiti za prevoz z motornimi vozili, zato so otroke začasno napotili v prazno šolo v Podgorju. Na ta način bodo učenci odrezanega šolskega okoliša vsaj nekoliko nadoknadili zgubljene ure pouka na matični šoli.

Z USPEHI V GOSPODARSTVU SMO URESNIČILI LANSKE NAPOVEDI

Zgodovinski praznik, ki ga občani Sevnice te dni praznujemo, je toliko pomembnejši, ker je njegovo praznovanje združeno z novimi delovnimi zmagami. Dosegli smo jih na področju razvoja družbenih produktivnih sil in na področju ustvarjanja tolikšnih materialnih produktivnih pogojev, ki zagotavljajo trdnejšo rast za ves nadaljnji družbeno-ekonomski razvoj naše občine. O tem prepričljivo govore podatki o gibanju osnovnih ekonomskih kategorij na področju občine. To nam potrjuje gibanje družbenega bruto produkta oziroma skupne vrednosti proizvodnje, ki se je povečala v primerjavi z enakim lanskim obdobjem za 20 odst., medtem ko je narastel narodni dohodek v istem času za 30 odst., čisti dohodek pa za 25 odst. Ti uspehi so še pomembnejši zaradi tega, ker smo jih dosegli z minimalnimi investicijskimi vlaganji. Najbolj razveseljivo pri tem pa je, da so se osebni dohodki od lanskoletnega povprečja 27.000 dinarjev dvignili na 38.000; skladi podjetja so pri tem neprimerno večji, kot so bili lani.

Posebno skrb zasluži seveda odstotek tistih zaposlenih občanov, ki so prejemali osebne dohodke pod 25.000 dinarji. Njihovo število se je letos zmanjšalo od 13. odst., kolikor smo jih imeli od skupnega števila zaposlenih ob koncu lanskega leta, na 5 odst. v razdobju januar — september 1964. Doseženi odstotek je letos še bolj pomemben, saj zaposluje tukajšna konfekcija kar 40 odst. ženske delovne sile od skupnega števila zaposlenih. Prav ta panoga pa je imela zaradi nižje akumulacije in vlaganja lastnih sredstev v razširjeno reprodukcijo toliko manj možnosti za spodbudnejše nagrajevanje.

Prihodnje leto bomo morali nujno vložiti vsaj najskromnejša sredstva, da bi zamenjali zastarelo tehnično opremo, nekaj sredstev pa tudi za adaptacijo delovnih prostorov. S tem bi odpravili sedanja ozka grla v proizvodnem procesu, predvsem v pdjetjih Kopitarna, Jugotanin in Jutranjka. Z odpravo ozkih proizvodnih grl v naštetih podjetjih bo kolektivom mogoče dosegati nadaljnje naraščanje proizvodnih uspehov.

Ugoden razvoj gospodarstva pa se nam letos pozna tudi v razvoju družbenih služb. Na podlagi dobrih uspehov v gospodarstvu smo lahko uresničili naše lanske napovedi: dograjen je šolski trakt v Sevnici; obnovljena je partizanska šola na Razboru; uredili smo prostore postaje Ljudske milice v Sevnici, nadaljevala so se dela pri urejanju cestišča v Sevnici in pri zajetju vodovoda. Zgrajena je nova, prepotrebna bencinska črpalka. Na trgu je bila odprta nova samopostrežna trgovina, na novo pa

Jože Knez, predsednik občinske skupščine v Sevnici

so bili zgrajeni poslovni prostori krške enote Elektro—Celje v Sevnici. Za popravilo cest IV. reda smo letos namenili približno 10 milijonov dinarjev, kar je 50% več kot lani. S temi sredstvi nam je uspelo usposobiti in vzdrževati vsaj najpomembnejše ceste IV. reda, hkrati pa smo lahko pomagali občanom, da so popravili nekatere vaške poti, ki so bile zares že zelo slabe. V letu 1965 bo nujno treba predvsem smotrno nadaljevati dela, ki jih bo določil družbeni plan. Lotiti se bomo morali zlasti ureditve predšolskega in šolskega varstva otrok. To vprašanje zahteva takojšnjo uresničitev, saj dosedanji prostori zaradi neprimerne lokacije ne odgovarjajo, tukajšnja konfekcija pa zaposluje vedno večje število žena. Dolžnost kolektiva je, da se resno lotijo uresničitve zahtev, ki jih zaposlene žene upravičeno čedalje ostreje prikazujejo.

Nadaljevati bomo morali s pospešeno gradnjo družinskih stanovanj, kakor tudi z deli pri izgradnji vodovoda. Nič manj ni nujen začetek gradnje pekarne in zdravstvenega doma. Načrti za vse našteto so že pripravljeni ali pa bodo vsak čas gotovi. Odprta in nerešena pa nam še vedno ostane stara želja — asfaltiranje zasavske ceste. Če ne bomo uresničili tudi te pomembne naloge, ne bo mogoče širiti turizem; turistov v naše kraje ne bo, da bi si ogledali zgodovinske znamenitosti gradu, mesta, okolice in občine. Prav zadnja poplava nam je hkrati pokazala, da smo z drugimi kraji vedno slabše povezani, kar čedalje resneje ovira razvoj turizma na našem področju.

Z nedavno spremembo v razdelitvi dohodkov in izdatkov, ki jo je pripravil svet za družbeni plan in finance, so dobili prednost pri povečanju dohodkov predvsem naslednji skladi: družbeni sklad za šolstvo, sklad za zdravstvo in socialno varstvo, preživnine borcem in štipendije. Povečana sredstva naštetim skladom pa bodo komaj pokrivala že dosežene izdatke in le del teh sredstev bo namenjen za povečanje materialnih izdatkov ter za večje osebne izdatke. Z rebalansom smo skušali vsaj delno odpraviti pereča nesorazmerja v proračunu.

Z zadovoljstvom ugotavljam, predvidevanja izvršnega sveta Socialistične republike Slovenije, ki predlaga, da bodo v letu 1965 oproščeni davčne obveznosti kmetje iz višinskih predelov, ki jih pri nas ni malo, in kmetje, pri katerih katastrski dohodek ne presega zneska 50.000 dinarjev. Tak predlog je zares umesten in zasluži odobravanje kot priznanje vseh prizadetih; naloga upravnih organov občinske skupščine pa je, da bodo predlog dobro proučili in da ponovno pravilno ocenijo proizvodne okoliščine. Pri tem morajo upoštevati vse upravičene posamezne kmečke proizvajalce, ki jih predlog izvršnega sveta obravnava.

Ob koncu čestitam vsem našim občanom za letošnji praznik, hkrati pa želim, da bi tako delovne organizacije kot vse družbene službe tudi v bodoče kot doslej dosegale še večje delovne uspehe.

JOŽE KNEZ

Od kod strah pri planiranju?

RAZGOVOR Z NAČELNIKOM ODDELKA ZA GOSPODARSTVO SEVNIŠKE OBČINSKE SKUPŠČINE, TOV. LOJZETOM MOTORETOM — DELOVNE ORGANIZACIJE V OBČINI SO LETOS PRENIZKO ZASTAVILE SVOJE PROIZVODNE PLANE — DOKAZ: SKORAJ VSE MOČNO PRESEGAJO OBVEZNOSTI! — INVESTICIJSKI DINAR SE V SEVNIŠKI OBČINI DOBRO OBRESTUJE — ZAKAJ ŠKRIPLJE IZVOZ?

— Za uvod v razgovor bo najbolj pravšna ocena uspehov gospodarstva v sevniški komuni, zato kar z besedo na dan, tovariš Motore!

— Proizvodnja se je letos, če jo primerjamo s planom, odvijala kar se da ugodno. Če si ogledamo izpolnjevanje plana po posameznih panogah, je slika takšna: industrija je konec avgusta dosegla 81,6 odst. letnega plana in naredila za 17,3 odst. več kot lani, kmetijstvo z 89 odst. pa je naredilo za 7,3 odst.

(Nadaljevanje na 4. str.)

110 VLAKOV SKOZI SEVNICO

Sevnica je važno železniško križišče. Vsak dan vozi skozenj 20 tranzitnih potniških vlakov, 9 vlakov pride in odide v smeri Trebnje, največ dela pa imajo z blizu 80 tovornimi vlaki. Na osebne vlake vstopi vsak dan okrog 800 potnikov, od tega 320 z mesečnimi kartami; 176 izdajo delavskih, 144 pa dijaških mesečnih vozovnic. Delavci se vozijo največ v Krško, dijaki pa v Celje in Brežice. Ob sobotah prodajo pri blagajni tudi po tisoč in več običajnih voznih listkov.

»Najbolj intenzivno delamo od 9. do 12. ure dopoldne,« pravi prometnik Pavel Zemljak iz Šmarja, ki je bil 5. novembra, ko smo obiskali prometno pisarno, dežurni odpravnik vlakov od 7. ure zjutraj do 19. ure zvečer. »Od kosila sem šel enajstkrat stran, včasih pa ga kar nedotaknjenega nesem domov.«

»Ali kdaj ponoči zadremljete za čole mizo?«

»Kar eno noč pridite, če boste lahko zaspali, vam dam dva jurja!« -m-

ZA PRAZNIK SEVNICE — prisrčne pozdrave vsem delavcem in uslužbencem v delovnih kolektivih, vsem tovarišicam in tovarišem, ki delajo v organih občine, prosvetnih, zdravstvenih in kulturnih ustanov, v prometu, obrti, gostinstvu in turizmu, v trgovini, zadružnikom in drugim kmetom, naši mladini, tovarišem v vrstah LM in JLA!

OBČINSKA SKUPŠČINA SEVNICA

OBČINSKI ODBOR SZDL — OBČINSKI KOMITE ZKS — ZDRUŽENJE BORCEV NOV, ZROP in ZVVI — OBČINSKI SINDIKALNI SVET — OBČINSKI KOMITE ZMS

Čestitkam se pridružujejo tudi delovne organizacije

OSNOVNIH ŠOL Sevnica, Blanca, Boštjan, Tržišče, Šentjanž in Telče s podružnicami — »METALNA« KRMELJ — »KONUS« Slovenske Konjice, obrat »JUGOTANIN« SEVNICA — KOPITARNA SEVNICA — KONFEKCIJA »LISCA« SEVNICA — KMETIJSKA ZADRUGA »ZASAVJE«, SEVNICA — KMETIJSKA ZADRUGA KRMELJ — TRGOVSKO PODJETJE SEVNICA — GOSTINSKO PODJETJE SEVNICA — MIZARSKA ZADRUGA SEVNICA — KONFEKCIJA »JUTRANJKA« SEVNICA — KOMUNALNO OBRTNO PODJETJE SEVNICA — KOVINSKO PODJETJE SEVNICA — KRAJEVNA SKUPNOST SEVNICA — ZDRAVSTVENI DOM SEVNICA — LEKARNA SEVNICA — ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE DELAVCEV SEVNICA — DOM POČITKA IMPOLJCA — DOM POČITKA LOKA PRI ZIDANEM MOSTU.

Od kod strah pri planiranju?

(Nadaljevanje s 3. str.)

več kot lani. Trgovina je s 70,7 odst. naredila za 19,9 odst. več kot lani, obrt in komunalna dejavnost sta dosegli 75,5 odst. plana in naredili za 84,7 odst. več kot lani. Precej pod planom je gostinstvo, ki je ustvarilo 65,7 odst. celotne obveznosti, a kljub temu naredilo za 10 odst. več kot lani.

— Kot ste pravkar povedali, se je obrt letos najbolj razmahnila. Odkod tolikšen poudarek tej panogi?

— Nekaj vzrokov je prav gotovo v tem, da je bila obrt sorazmerno slabo razvita in je zaostajala tako za razvojem ostalega gospodarstva kot tudi za potrebami nasploh. Tolikšen porast obrtne in komunalne dejavnosti, ki je letos za 84 odst. večja kot v enakem obdobju lani, pa gre pripisati deloma temu, da je letos zaživela Kovinska delavnica, da so se močno razmahnili obrtni servisi stanovanjske skupnosti, da se je postavilo na noge Komunalno obrtno podjetje, ki je bilo vse doslej pri nas precejšen problem, vsekakor pa ima precej zaslug za tolikšen porast obrtne dejavnosti tudi rekonstrukcija v Mizarski produktivni zadrugi, s katero so se močno povečale proizvodne zmogljivosti. Ko že govorimo o obrtni in komunalni dejavnosti, velja dodati še to, da se je letos začelo vračati precej sredstev, ki smo jih v razvoj te panoge vložili že lani.

— Kako pa investicije v gospodarstvo sevniške komune?

— V odgovoru bom moral omeniti investicije, s katerimi smo začeli že lani in jih letos dokončali, ter nekatere, s katerimi smo začeli letos. V mizarsko produktivno zadrugo je bilo vloženih okoli 400 milijonov dinarjev, v rekonstrukcijo trgovske mreže približno 50 milijonov, za komunalno dejavnost in obrt približno 26 milijonov dinarjev, za rekonstrukcijo »Lisce« 92 milijonov, v kmetijstvo pa približno 150 milijonov. Vsega smo torej v razvoj gospodarstva vložili približno 810 milijonov dinarjev.

— Za koliko se je povečal bruto proizvod in kako ste zadovoljni s tem?

— Bruto proizvod se je zaradi prej omenjenih naložb povečal do konca septembra letos za približno 1 milijardo in 200 milijonov dinarjev. To pomeni, da je že doslej, čeprav leto še ni za nami, vsak vloženi investicijski dinar povrnil poldrugi dinar v proizvodnji! S takšno rentabilnostjo naložb smo lahko za enkrat zadovoljni.

— Prav gotovo boste vlagali sredstva za razvoj gospodarstva še naprej. Kaj je tu najnujnejše?

— Zelo resno se bo treba lotiti gradnje primernih skladišč za trgovino. Blago imajo naši trgovci uskladiščeno po skladiščih, ki so na raznih koncih Sevnice. Poleg tega, da so vsa skladišča premajhna in neprimerna, je s prevažanjem blaga tudi nekaj stroškov, kar vsekakor povečuje režijo. V industriji je najbolj pomembna rekonstrukcija Kopitarne. Postala je že naravnost nujna, saj dosedanja tovarniška stavba ne odgovarja niti higiensko, niti tehnično, pa tudi strojna oprema, s katero Kopitarna obratuje, je močno zastarela, saj je stara povprečno 60 let. Jugotanin se pripravlja na dopolnilno proizvodnjo, s katero bo izkoristil odpadli les, ki je šel doslej v izgubo. Kakšnih drugih potreb po investicijah zaenkrat ni, o kmetijstvu pa bova, kot sodim, tako še posebej govorila.

— Iz odgovora na prvo vprašanje je razvidno, da so letošnji plani precej preseženi, iz česar sledi ugotovitev, da so delovne organizacije svoje proizvodne plane prenizko zastavile. Kje so vzroki za to?

— Že ko smo plane sprejemali, smo imeli občutek, da niso dovolj napeti in smo že ob sprejemanju družbenega plana razmišljali o rebalansu. Da bi bilo to potrebno, je dokazal razvoj proizvodnje med letom, saj naša podjetja niso presegla planov samo po vrednosti, ampak tudi po količinski proizvodnji. Mizarska produktivna zadruga na primer je naredila letos za 100 odst. več kot lani, konfekcija »Lisca« za 58 odst., Komunalno podjetje za 74 odst., konfekcija »Jutranjka« za 46 odst., Kovinska delavnica za 173 odst. več kot lani in tako naprej! Tudi Kopitarna je letos z enako strojno opremo presegla lansko proizvodnjo za 17 odst. Pravega opravičila za takšno preseganje planov ni, reči pa je treba, da je večina naših podjetij šele v razvoju in da zato pač primanjkuje izkušenj pri planiranju novih zmogljivosti, ki so vezane na investicije. Najmanj smo zadovoljni z razvojem v trgovini, saj je le-ta povečala svoj promet samo za 20 odst., medtem ko je v republiškem merilu promet v trgovini porasel za 32 odst. Nekaj vzroka je v tem, ker so se trgovska podjetja v sosednjih občinah bolj postavila na noge in v našo občino ni več prilivanja tuje kupne moči, katerega smo bili deležni doslej.

— Ali ste z izvozom podjetij v sevniški občini zadovoljni?

— Žal je treba priznati, da v izvozu letos zaostajamo. Oba naša izvoznika, Kopitarna in Mizarska produktivna zadruga, sta letos izvozila manj kot v enakem razdobju lanskega leta in zaostajata tudi za dinamičnim planom izvoza. Morda je to posledica velikega povpraševanja na domačem tržišču, kjer se izdelki letos zlahka prodajajo. Takšna usmerjenost proizvodnje je vse prej kot smotrna in zaželena, ker bi morale gospodarske organizacije vendarle že spreviděti, da je izvoz trajna naloga in ekonomska nuja hkrati. Izkušnje nas namreč učijo, da so bila gospodarsko najučinkovitejša tista podjetja, ki so kljub nespodbudnim instrumentom in čeprav pod ceno, svoje izdelke kljub trenutni konjunkturi na domačem tržišču, izvažala. Stanje v izvozu se bo letos malce popravilo s tem, ker bo prodajala na tuja tržišča »Liscas«, vendar pa plana izvoza v občinskem merilu letos najbrž ne bomo dosegli.

— Za konec povejte še nekaj besed o kmetijstvu.

— Letos smo nadaljevali z zaokroževanjem kompoljskega polja in področja okoli Loke v sevniški zadrugi ter z zaokroževanjem zemljišč na šentjanškem področju pri tamkajšnji zadrugi. Sevniška zadruga je zaokroževala predvsem zemljišča, na katerih bo povečala hmeljeve nasade pri Kompolju, na področju okoli Čanja pa sodobne sadovnjake. Kmetijska zadruga Šentjanž je zaokroževala zemljišča zato, ker potrebuje površine za krmsko osnovo v živinorejski proizvodnji, pa tudi nekaj ribezovih nasadov imajo v načrtu. Naše kmetijstvo se usmerja v živinorejo, v hmeljarstvo in v sadjarstvo. Letošnje investicije, približno 150 milijonov dinarjev vsega, so bile porabljene za dokončanje hlevov pri Boštanju, za izgradnjo Mesnine v Krmelju, za nasad na Čanju in za nakup strojne opreme. Brez dvoma bodo potrebna za naložbe v kmetijstvu še nova in nova sredstva, zaradi lažjega upravljanja in zmanjšanja stroškov v proizvodnji pa bi bilo vsekakor najboljše, ko bi se obe zadrugi v občini združili v eno.

M. JAKOPEC

Dobro založena trgovina v Logu

V Logu je majhna trgovina, v kateri prodajajo vsakovrstno blago: konfekcijske plašče, kolonjsko vodo, zvezke, cekarje, špecerijo in kruh, skratka vse, kar potrošniki potrebujejo. To je v kraju edina trgovina in ker je odprta samo od sedmih do treh, smo se pri poslovodkinji Roziki Stibrič poznanimali, če so ljudje s takim delovnim časom zadovoljni. Takole je povedala:

— Tak delovni čas je prilagojen prav potrebam občanov. Največ strank nakupuje dopoldne, popoldne pa imajo ljudje dovolj dela doma in sploh nimajo časa hoditi naokrog.

— Imate na zalogi prav vse blago, ki ga potrošniki zahtevajo?

— Razen cementa imamo prav vse, kar si želijo naši kupci. Največ prodamo špecerije, pa tudi ostalo blago gre dobro v promet. Prebivalcem Loga ni treba po vsako malenkost v Sevnico. Seveda, če nakupujejo več, gredo navadno v mesto, saj ni daleč.

Novice iz Tržišča

Konference krajevnih organizacij SZDL so bile zelo dobro obiskane. Ljudje so razpravljali o vaških problemih in delih, ki bi jih s skupnimi močmi lahko napravili. Samo ena vas na tem področju še ni elektrificirana. Za elektrifikacijo, vodovod in druge komunikacije prispevajo delovno silo in prevoze kmetje sami, SZDL in občina pa pomagata s cementom in z opremo.

Prostori pod občinsko pisarno v Tržišču niso izkoriščeni. Če bi za te prostore pridobili obrat LISCE in JUTRANJKE, bi lahko zaposlili več žensk. V skrajnem primeru bi vsaj gostilno lahko razširili. Škoda je namreč prostora, ki kar tako propada.

Ljudje tod okoli so posejali že v začetku oktobra. Tudi repo in korenje so že pospravili, le za nastil bo težje, ker ni nič suhih dni, da bi se posušil.

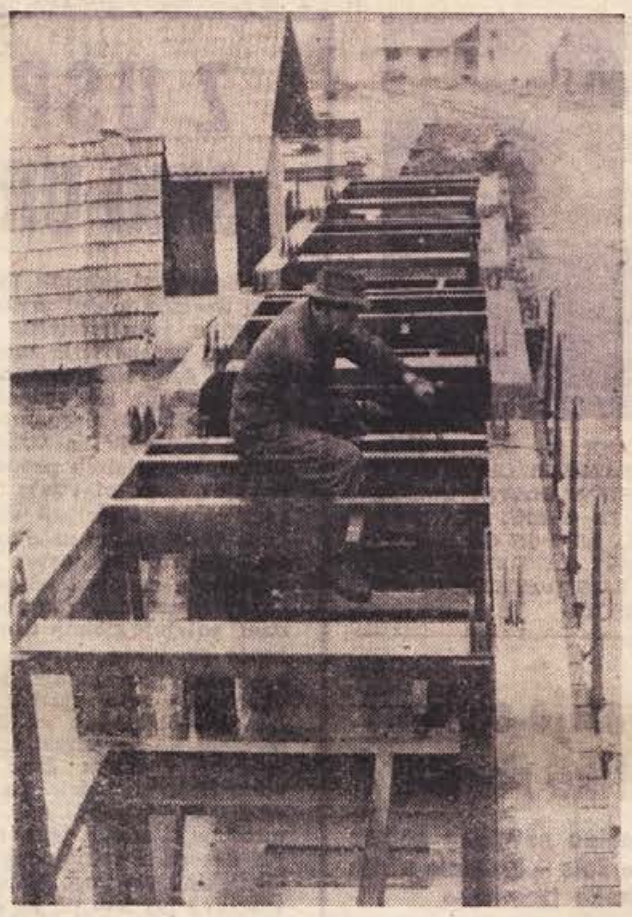

Delavec pripravlja kompozicijo s serijo razstavljenih žerjavov LM 45 na tovorni železniški postaji v Krmelju

BORCEM VSO POMOČ!

Na Studencu je šest borcev vložilo prošnje za znižanje davkov, dva pa se potegujeta za poseben republiški dodatek. Vloge za pomoč pri ureditvi stanovanj je napravilo sedem borcev. Krajevna organizacija ZB si prizadeva, da bi v zvezi s perečimi vprašanji dosegla čimveč rešitev.

Predlog za odpis davkov

Zadnja povodenj je kmetom na Blanci povzročila večjo materialno škodo, zato bodo na predlog krajevnih družbenih organizacij najbolj poškodovanim poplavljencem znižali davke. Tudi organizacija ZB je napravila predlog, po katerem naj bi znižali ali v celoti brisali davke nekaterim socialno šibkejšim kmetom — borcem.

Spomladi blok na Blanci

Te dni so izbrali prostor za novo poslovno stanovanjsko zgradbo na Blanci. Stavba, v kateri bodo trgovina, pošta, krajevni urad in tri stanovanja, bo stala blizu prosvetnega doma, graditi pa jo nameravajo spomladi leta 1965.

Žerjavi iz Krmelja za Nemčijo

»Nadvse sem zadovoljen!« je vzkliknil gospod Kumer, predstavnik zahodnonemške firme LIEBHERR, ko je na tovorni postaji v Krmelju prevzemal kompozicijo, naloženo s sestavnimi deli za žerjave LM 45. Letos ima METALNA v Krmelju dogovor za izdelavo 36 takih žerjavov.

Velika hala je polna predalčnih konstrukcij in ves prostor okrog nje je zastavljen s podobnimi izdelki, ki čakajo na barvanje. Trenutni zastoj v izvozu je nastal, ker tovarna Color iz Medvod ne more dobaviti ustrezne barve, ki jo nemški kupec izrecno zahteva. Pričakujejo pa, da bo Color v najkrajšem času spet lahko delala to barvo.

Mimo izvoznih obveznosti so letos napravili tudi za domače potrebe blizu 80 žerjavov tipa Pohorc, LM 25 in LM 45. Da to niso majhni stroji, je razvidno že iz podatka, da doseže LM 45 z iztegnjeno ročico višino 62 metrov in pol! Teleskopska izvedba stebra zahteva še posebno natančnost in solidno izdelavo, omogoča pa postavitev žerjava na majhnem prostoru in poenostavlja transport žerjava po cesti.

Metalna v Krmelju ima lastno peskarno za čiščenje konstrukcij. Tak oddelek ima sedaj v Sloveniji samo še njihov centralni obrat v Mariboru. Konstrukcije čistijo z jeklenim peskom.

Letni finančni plan 609 milijonov bodo presegli, saj pričakujejo realizacijo blizu 650 milijonov dinarjev. Dosegli bodo tudi plan po urah. Letni plan po tonah proizvodnje pa najbrž ne bo dosežen, ker nekateri izdelki niso več tako težki, pač pa je vanje vloženega več dela.

m.

Klub za razvedrilo in pogovore

Na Blanci bodo ob dnevu republike odprli klub družbenih organizacij, ki so ga uredili v prizidku prosvetnega doma. Za ureditev kluba je prispeval občinski odbor SZDL nekaj sredstev, les in drugo pa prebivalci, ki so se izkazali tudi s prostovoljnim delom. Klub, ki bo služil za sestanke, razgovorne večere oziroma za prirejanje tribun javnih mnenj občanov, te dni opremljajo in dokončno urejajo.

V Čanju je nasad nizkih jablan

Na nekdanjih gozdnih površinah v Čanju je sevniška kmetijska zadruga uredila v terasastem sistemu vzoren sadovnjak nizkega sadnega drevja. Zdaj je tu že vsajenih okoli 400 jablan, sadne površine pa bodo še povečali.

Rešili so avtomobil in potnike

V nedeljo, 25. oktobra, je na cesti med Blanco in Sevnico skoraj odneslo osebni avtomobil »Taunus« z avstrijsko registracijo. Cesta je bila poplavljena in avtomobil se je nenadoma znašel v globoki vodi, ki mu je segla do okenskih šip in ga začela odnašati. To so videli štirje domačini in hitro priskočili na pomoč. Plavajoče vozilo so v [illegible] vlekli na varno. Potniki niso poznali muhaste Save, v kateri bi skoraj vsi lahko utonili.

VDOR V SEVNIŠKE ZAPORE

PONATIS IZ 29. ŠTEV. REVLJE »TOVARIŠ« IZ LETA 1947.

V začetku novembra 1941 se je Stane (narodni heroj Franc Rozman Stane, pozneje komandant Glavnega štaba), vračal s svojimi popolnoma izmučenimi borci z zasavskih hribov preko Savinje proti Grižam in Dobrovljam. Nemški policisti in žandarmerijski oddelki so se z zasledovanj vračali v svoje izhodiščne postojanke v prepričanju, da so dobro opravili svojo nalogo in da bo poslej v Zasavju mir. Zasavski partizani pa so sklenili drugače. V času, ko je Stane s svojimi borci počival v Hudi jami, je 4. novembra zopet zagrmelo na železniški progi blizu Blance. Proga je bila za nekaj časa nevozna. Ko pa so jo popravili, je 8. novembra skoraj na istem mestu prišlo ponovno do eksplozije.

Nemška policija in orožništvo sta z vso silo skušala odkriti storilce. Posebej si je pri tem prizadeval vodja raštanjske orožniške postaje Gatti, ki je v sporazumu s sevniškim obmejnim gestapovskim poveljstvom 7. in 8. novembra po Rajhemburgu stikal za komunisti. Pri tem so bili aretirani brata Jožef in Karel Hlebec in Mirko Žener.

V svojem poročilu brežiškemu političnemu komisarju z dne 13. novembra 1941 pravi Gatti, da je med preiskavo ob aretaciji omenjenih treh našel pri njih letake, ki so bili pred tem raztreseni po rudarski koloniji v Raštanju in po Sevnici. Aretirance je na zahtevo Gestapa izročil v sevniške gestapovske zapore.

Ko se je razvedela aretacija imenovanih, je v nekaterih borcih Brežiške čete takoj dozorel sklep, da jih rešijo. Trije so se v vsej konspirativnosti odločili, da izvedejo ta drzni načrt in rešijo svoje tovariše iz gestapovskih krempljev. O tem je v omenjenem aktu poročal že vodja orožniške postaje Gatti, izčrpneje pa je prav tako 13. novembra 1941 poročal poveljniku redarstvene policije v Mariboru vodja sevniške orožniške postaje Peretisch.

Iz tega poročila posnemam:

12. novembra 1941 ob 21.25 je upravitelj sevniških sodnih zaporov telefonično obvestil orožniško postajo, da so trije neznani moški, domnevno komunisti iz italijanskega zasedbenega področja, nasilno vdrli v sodno poslopje, osvobodili pet po sevniških gestapovcih zaprtih političnih jetnikov in pobegnili. Iz zaporov so bili odpeljani:

Herman Kolman, Jožef Urbančič, Jožef in Karel Hlebec in Mirko Žener. O tem sta bili istočasno obveščeni tudi krajevni poveljstvi Gestapa in vojske.

Orožništvo, gestapovci in oddelek vojske so takoj pohiteli k sodišču in ga od vseh strani zastražili, prav tako vse prehode preko Save, pri čemer je sodelovalo tudi obrambno moštvo Štajerske domovinske zveze iz Sevnice. Vse iskanje storilcev in pobeglih pa je bilo brezuspešno. Bili so že na varnem. Ker je že pred tem iz sevniških zaporov pobegnilo, kakor poroča Gatti, več političnih jetnikov, od katerih je 9. oktobra 1941 Gattiju uspelo ponovno aretirati Antona Sadarja, za katerim je bila po pobegu izdana tiralica, so sedaj posebej trdo prijeli upravitelja zaporov, ki je izjavil:

»Sedel sem okoli 21. ure v svojem stanovanju v prvem nadstropju sodišča. Glavna vrata sodišča so bila že zaprta in zaklenjena. Kar je na vratih dvakrat pozvonilo. Ker ob tem času največkrat sevniški Gestapo privaja jetnike, sem mislil, da jih je tudi sedaj. Odšel sem k vratom in vprašal, kdo je. Glas pred vrati je rekel: ‚Gestapo'. Ko pa sem vrata odprl, so skočili proti meni trije neznani moški z revolverji v rokah in me zgrabili. Vprašali so me če imam orožje, kar sem zanikal, ker je moj revolver visel na žeblju na vratih mojega stanovanja. Zdaj so mi vsi trije nastavili revolverje na prsi in mi rekli: ‚Prišli

Na Studencu vedno več črnega ribeza

Sredi Studenca, večje vasi v sevniški občini, ima Kmetijska zadruga Sevnica svojo trgovino z reprodukcijskim materialom. Taka trgovina je za kmetovalce zelo pomembna, zato smo poslovodjo

Alojza Liparja povprašali, kako so bili založeni s semensko pšenico in gnojili za jesensko setev:

— Letos je bilo za zamenjavo jesenske pšenice precej interesentov, mnogo več kot lani, ko so kmetje lahko kupovali semena samo za denar. Zamenjavali smo 1 kilogram semen za 1.30 kilograma merkantilne pšenice. Tudi potrošnja gnojil v naših krajih lepo narašča, saj smo jih letos prodali že okoli 10 ton.

— S katerim pridelkom torej kmetovalci tod največ zaslužijo?

— S pšenico že ne, ker je v glavnem sploh ne prodajo, temveč pridelajo le za domačo porabo. V naših krajih je vedno več zanimanja za sajenje črnega ribeza. Že 10 hektarov površin imamo zasajenih s to rastlino, okoli 3 hektare črnega ribeza pa je že v polni rodnosti. Ko so ljudje videli, da se ga izplača saditi, se zanj vedno bolj zanimajo. Letos sta na primer Jože Štojs in njegov brat prodala kar cel vagon te rastline podjetju Slovenijasadje, ki ga odkupuje za predelavo in izvoz. Računamo, da bo prihodnje leto pridelek še obilnejši.

Naročite domači tednik bratu ali sinu, ki je pri vojakih!

»LISCA« že na tujih tržiščih

Ob dosedanji poslovni stavbi konfekcije »Lisca« v Sevnici je oživelo gradbišče. Gradbinci postavljajo lesene opaže, iz tal pa že kipi kvišku betonski skelet novega dela stavbe, v katerem bodo prihodnje leto stekli novi stroji. »Lisca« povečuje svoje proizvodne zmogljivosti. Rekonstrukcija tovarne bo zahtevala približno 90 milijonov dinarjev sredstev. 60 milijonov dinarjev bodo veljali novi stroji, ki jih bo treba uvoziti. Takšnih, kakršne potrebujejo v »Lisci«, v Jugoslaviji še ne delamo. Letos je v enem izmed oddelkov začel delati na novo opremljen oddelek, s popolnoma novo uvoženo strojno opremo. Tu proizvajajo izdelke, namenjene izvozu. Ta strojna oprema je veljala okoli 20 milijonov deviznih dinarjev.

Vse te priprave imajo velik pomen: »Lisca« se je namreč letos prvič, odkar obstaja, podala na tuja tržišča. Njene izdelke so tam ugodno ocenili, in kot vse kaže, se bo njeno sodelovanje s tujimi kupci tudi v bodoče ugodno razvijalo. V načrtu imajo izvoziti letos za približno 100.000 dolarjev izdelkov na zahodna tržišča. Za prihodnje leto je že podpisana pogodba, po kateri bodo izvozili za 780.000 dolarjev! V pogodbi je določilo, ki pravi, da se avtomatično podaljša, če jo nobeden izmed obeh partnerjev tri mesece pred iztekom ne odpove. Ker so bili z vsem, kar so iz »Lisce« poslali na tuja tržišča, doslej v tujini zadovoljni, upajo, da bodo tudi v bodoče lahko ustregli njihovim željam in zahtevam. Kot povedo v »Lisci«, se bodo kar se da trudili, da ne bi dali povoda za prekinitev pogodbe. Tožijo pa, da je udeležba, ki ostane kolektivu od izvoza, malce premajhna. Kolektivu ostane samo 6 odst. od ustvarjene tuje valute, pravijo pa, da bi potrebovali več in da bi bilo za kolektive, ki izvažajo, veliko bolj spodbudno, ko bi jim participacijo pri ustvarjenem deviznem prilivu povečali.

Tudi celotna realizacija se v »Lisci« dokaj ugodno odvija. Konec septembra letos so plan proizvodnje presegli za približno 9 odstotkov. Kot povedo, bo letni plan prav gotovo presežen.

Trenutno je v »Lisci« zaposlenih približno 600 žena. Kolektiv, ki je pred leti začel s proizvodnjo v sorazmerno majhnem proizvodnem obratu, se je torej močno povečal. Danes imajo v svojem sestavu poleg matičnega obrata v Sevnici še en obrat v Krmelju in enega na Senovem. Gradnja, s katero so letos začeli, pa daje slutiti, da se bo »Lisca« povečevala še naprej. **Žena, ki iščejo zaposlitev, je na sevniškem področju dovolj, zato bo vsem močno ustreženo, če se bo »Lisca« še povečevala. Brez dvoma pa zahteva tako naglo povečevanje kolektiva veliko naporov tudi pri delu z ljudmi, saj so morali vse delavke, ki so jih sprejeli, sproti priučevati. Izvoz izdelkov, katerega se je lotila »Lisca« letos, je po vsem tem toliko večji uspeh, zlasti pa dejstvo, da bo prihodnje leto — kot vse kaže — postala največji izvoznik v sevniški občini.**

NOVA BENCINSKA ČRPALKA V SEVNICI

Kdor se je 5. novembra dopoldne peljal mimo prostora, kjer naj bi stala bodoča bencinska črpalka, je zmajeval z glavo, češ, ne bodo končali do praznika. Takrat smo tudi napravili tale posnetek. Zvečer pa je stvar bila že precej drugačna. Montažni kiosk in črpalke so kar zrasli iz tal. In danes? Že lahko napolnite tank z gorivom pri novi črpalki v Sevnici!

Na Bučki so že volili novo vodstvo KO SZDL

25. oktobra je bila na Bučki v prostorih osnovne šole konferenca krajevnega odbora Socialistične zveze za vasi Bučka, Dolenja Radulja, Dole, Gor. Radulja, Jarčji vrh, Jerman vrh, Močvirje, Štrit in Zaboršt. Ker je bila prav tiste dni poplava in izredno slabo vreme, iz Sevnice od občinskega odbora nihče ni mogel priti na Bučko, vaščani pa so se vseeno zbrali.

Že pred konferenco so začeli zbirati nove člane in res se je njihovo število precej povečalo. Do nedavnega je bilo v teh vaseh le 30 odstotkov volivcev članov Socialistične zveze, po zadnji akciji za pridobivanje novih članov pa jih je 10 odstotkov več.

Na konferenci so izvolili tudi novo vodstvo, 12-članski odbor, za predsednika pa je bil izvoljen Franc Iljaž, kmetovalec iz Dol. V novi odbor so pritegnili nekaj mlajših ljudi, tako da je ena tretjina članov odbora novih, drugi pa so bili že prej odborniki Socialistične zveze in so ljudje z njihovim delovanjem zadovoljni.

Zabukovski drobiž

● **Volitve v nove odbore SZDL** so bile napovedane že za 25. oktober, a jih zaradi bolezni predsednika in tajnika še niso mogli izvesti. Kandidate so že izbrali, razen enega vse nove odbornike, predvsem mlajše in delavne ljudi. V krajevni organizaciji SZDL Zabukovje-Mrzla planina je 220 odraslih ljudi, od tega okoli 150 članov Socialistične zveze. Računajo, da bodo novi odbor izvolili 15. novembra.

● **Vaščani bi zelo radi** popravili pokopališče in mrtvašnico, ki sta v zelo slabem stanju, razen tega si želijo vsaj nekoliko razvedrila. Nameravajo zbirati denar pri vseh krajevnih organizacijah in če bi del sredstev prispeval še občinski odbor SZDL, bodo kupili televizor.

● **Zabukovje ima krajevni urad**, pošto, šolo in trgovino, v vasi so delavne tudi nekatere družbeno-politične organizacije, le mladinskega aktiva še zdaj nimajo. Res je veliko mladih odšlo za kruhom v mesta, nekaj pa jih je le še doma in je res čudno, da v vsej vasi ni nikogar, ki bi se zavzel za ustanovitev aktiva ZMS.

V Čanju: pot in vodovod

Za pot ob čanjskem potoku je vse pripravljeno. Občinska skupščina je prispevala 100 tisoč dinarjev za gramoz, sevniška kmetijska zadruga bo organizirala brezplačne odvoze materiala, vaščani pa bodo dali prispevek s prostovoljnim delom. Veliko zanimanje je tudi za vodovod, ki ga nameravajo v Čanju zgraditi v prihodnjem letu. Poseben vodovodni odbor ima te dni že polne roke dela s pripravami na gradnjo.

Studenec brez kruha

Odbornik Jože ŠTOJS:

»Na Studencu smo že dve leti 'akorekoč brez kruha. V zadnjem času smo se začeli dogovarjati, da bi kruh iz Sevnice pripeljal avtobus, ki se trikrat na teden ustavi tudi v našem kraju. Podobne težave smo imeli tudi z mesom. No, zdaj pripeljejo meso vsako nedeljo iz Sevnice, sekajo ga pa v zadružni mesnici.

Zimska zaloga je prispela

»Do Zabukovja je še peš težko priti, kaj šele z naloženim tovornjakom. Še težje je pozimi, zato sem že zdaj pripeljal zalogo živil in drugih predmetov,« je med odnašanjem vreč s tovornjaka pred trgovino v Zabukovju povedal šofer Janez Novak iz Sevnice.

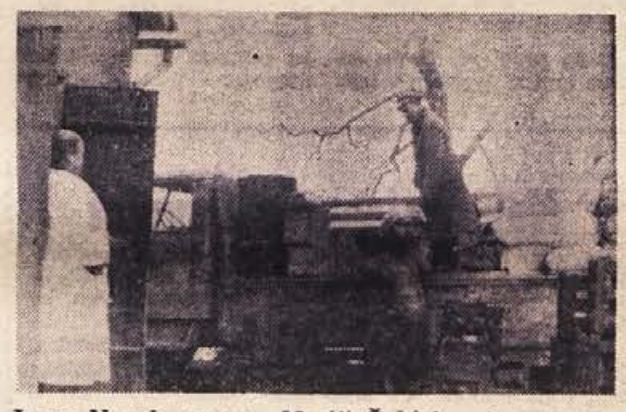

Janez Novak pomaga Mariji Žabjek pri raztovarjanju blaga v Zabukovju

»Kolikokrat na mesec pa prihajate sem gor?«

»Vsakih 14 dni.«

»Kaj še, vsak teden!« je hitro pripomnila poslovodkinja **Marija Žabek**, ki je sprejemala pošiljko in jo razporejala v skladišču. »Čeprav smo tako oddaljeni, dobite pri meni vse.«

»Pri vas?«

»Da, pri meni. V trgovini sem sama. Sem vse — prodajalka, računovodkinja in snažilka.«

»Že dolgo?«

»Štiri leta bo.«

»Kaj je značilnega za ta hribovski kraj?«

Povedala je, kot bi povedal vsak Zabukovčan: imamo slabe poti v obe smeri — proti Blanci in proti Sevnici. **»Včasih se mi zdi, da smo preveč hribovski in v megli in nas in naše težave iz doline le težko vidijo!«**

Spominska svečanost na Bučki

Na Bučki je bila ob dnevu mrtvih spominska svečanost pri spomeniku Jožka Saška. Ob nagovoru člana Zveze borcev in recitacijah pionirskega dramskega krožka so se spominjali težkih dni ob napadu na Bučko.

BUČKA: PO 19 LETIH PRVI AVTOBUS

Osnovna šola na Bučki ima 4 oddelke s 6 razredi, v katerih poučujejo štirje učitelji. Ta šola je z letošnjim šolskim letom postala zunanja enota sevniške osnovne šole v Raki, Škocjanu in Sevnici. Največ sedmošolcev in osmošolcev obiskuje pouk v Sevnici, kamor se vozijo s posebnim šolskim avtobusom. S tem avtobusom se vozijo tudi učenci iz Zagradca in Studenca. Za Bučko je to prva redna avtobusna zveza proti Sevnici po 19 letih.

PROSTI ČAS ZA KROŽKE

Učenci osnovne šole na Bučki porabijo prosti čas za delo v krožkih. Največ članov imajo dramski, vrtnarsko-sadjarski in šahovski krožek. Radi bi še fotoamaterski in strelski krožek, vendar za zdaj še ni pogojev. Učenci radi obiskujejo pionirsko šolsko knjižnico.

MLADINO NA BUČKI VODI JOŽE BUKOVIC

Na letni konferenci so mladinci na Bučki za predsednika aktiva ZMS izvolili Jožeta Bukovica. Te dni pomagajo mladinci pri ureditvi klubske sobe v zadružni dvorani.

J. Z.

Akademija v Tržišču

12. novembra bo v počastitev praznika sevniške občine akademija v šoli v Tržišču. Program so pripravili šolski učenci, govoril pa bo predstavnik Zveze borcev. Akademija bi bila lahko v novi dvorani, če ne bi bila dela na novi stavbi zaradi pomanjkanja sredstev ustavljena že pred letom dni. Dvorano za take in podobne prireditve pa v Tržišču nujno potrebujejo.

Še isti dan bo komemoracija pred spomenikom na Malkovcu. Prireditev je organizirala Zveza borcev s pomočjo krajevnega odbora SZDL in šolsko mladino, ki bo pela in recitirala.

smo iz Italije (iz italijanskega področja) in hočemo zaprtega Hlebca. Zgodilo se vam ne bo nič; če pa boste kričali ali povzročili hrup, vas ustrelimo!

Ti trije so me nato pehali pred seboj do mojega stanovanja, iztrgali telefon, vzeli moj revolver in ključe zaporov. Prižgali so vse luči in odprli vrata vseh celic, treh v prvem nadstropju in dveh v pritličju, mene pa so pahnili v eno izmed celic in me zaklenili.

Potem sem slišal, kako je nekdo zaklical: »Jože Hlebec, obleci se!«

Ko je bilo zbranih vseh pet političnih jetnikov: iz celice številka 1 Herman Kolman, Jožef Urbančič in Jože Hlebec, iz celice številka 2 Karel Hlebec in iz celice v pritličju Mirko Žener, je vseh osem mož odšlo skozi glavna vrata. Odnesli so tudi moj revolver. Vsi ostali jetniki so ostali v zaporih.«

Vse to — pripoveduje dalje — je trajalo le kratek čas. Neki jetnik ga je nato rešil iz celice, nakar je po drugem telefonu v pisarni obvestil o dogodku pilicijske, orožniške in vojaške postaje in poveljstvo.

V nadaljnjem zaslišavanju je upravitelj zaporov še izjavil, da je bil tako prestrašen, da onih treh niti ne more dobro opisati. Ve samo, da so bili oblečeni v civilno obleko brez plaščev, eden je imel lovski klobuk z vrvico, bil suh v obraz in imel najbrže pristrižene črne brkice. Drugi je imel na glavi čepico. Za tretjega pa ni vedel ničesar povedati. Vsi trije so bili mladi ljudje, Slovenci, ker so samo slovenski govorili.

Gestapovci so zaslišavali tudi ostale kaznjence, od katerih je eden izpovedal, da je bil v celici številka 1 zaprt skupaj s Kolmanom ter še dvema političnima jetnikoma ter štirimi ostalimi kaznjenci. O politiki da ni bilo nikoli govora. Ko je v kritičnem trenutku nastal hrup v jetnišnici, je nekdo odprl celico in zaklical:

»Vsi politični pokonci in z nami v Italijo!«

Videl je tudi, kako je oni upravitelja zaporov potisnil na eno izmed postelj. Hlebec, Kolman in Urbančič so se takoj pripravili k odhodu, pri čemer je tisti, ki je celico odprl, rekel onim, ki so ostali, da do polnoči ne smejo delati nikakega hrupa, češ, če bo kdo prej spregovoril, bo v zapor vržena ročna granata. Te izpovedi so potrdili tudi ostali kaznjenci.

Po opisu so bili tisti trije, ki so izvršili pogumni in posrečeni vdor v sevniške zapore, stari od 25 do 28 let, o dveh pa so vedeli še podrobneje povedati: prvi da je 25 do 28 let star, kakih 175 cm visok, zelo vitek, pristrižene črne brčice in suh v obraz. Imel je siv ali rjav lovski klobuk z dvojno sivo vrvico in peresom, oblečen v jahalne hlače, škornje ter v vetrni jopič z rokavicami za pasom. O drugem pa, da je kakih 25 let star, vitek, temnih las, gladko obrit, s temno rjavo križasto čepico na glavi, oblečen v siv hubertus in dolge hlače.

O tretjem niso vedeli povedati nič, ker jim očitno ni prišel pred oči in je bil po vsej priliki na straži.

Brata Jože in Karel Hlebec in Mirko Žener so bili po Gestapu obdolženi, da so izvršili vse omenjene napade na železniško progo pri Krškem in Blanci od avgusta dalje. Vodstvo skupine je bilo po mnenju Gestapa v rokah Jožeta Hlebca.

Od rešenih je bil Jože Hlebec, rojen 19. januarja 1914 v Trbovljah, stanujoč v Rajhenburgu številka 29, borec Brežiške čete, kasneje pa, verjetno ob uničenju te čete, ujet in 27. decembra 1941 ustreljen v mariborski jetnišnici, kakor je ugotovljeno na podlagi mrtvaškega naznanila, ki ga je mariborska Gestapo poslala mestnemu matičnemu uradu v Mariboru.

Mirko Žener, rojen 19. januarja 1920 v Rajhenburgu in tam stanujoč, je po rešitvi prišel na italijansko okupacijsko področje in bil v letu 1942. interniran v taborišče Mongio in zatem v Gonarsu. Kasneje so ga zajeli Nemci in je bil 19. januarja 1944 kot talec ustreljen v Colniščah pri Zagorju.

Ta drzni vdor v sevniške sodne zapore je pri Nemcih povzročil dosti razumljivega razburjanja, ki ga je dobro čutiti iz omenjenih in drugih spisov. Izvršil pa ga je z dvema tovarišema organizator Brežiške partizanske čete, kasnejši politični komisar II. skupine odredov in načelnik ter komandant Glavnega štaba NOV in PO Slovenije, generalmajor Tomaž, Dušan Kveder.

J. J.

Otroška konfekcija v Jutranjki veliko obeta

»Jutranjka« je mlado sevniško podjetje, ki dela šele od 1962. leta. Začelo je z izdelovanjem otroške konfekcije, po kateri je pri nas že vsa leta veliko povpraševanje. Razen otroških oblačil izdelujejo v »Jutranjki« tudi ženske kopalne obleke. Oboje gre dobro v prodajo. Podjetje ima lasten modelarski oddelek, v katerem kreirajo modele.

S svojimi izdelki se podjetje predstavi potrošnikom vsako leto na sejmu mode v Ljubljani. Za lepe in praktične kroje je dobilo že šest zlatih kolajn, od tega tri za otroško konfekcijo in tri za kopalne kostime. V Beogradu je »Jutranjka« lani sodelovala na razstavi Porodica i domačinstvo: tam je dobila prvo nagrado za kolekcijo otroških oblek.

V »Jutranjki« je zaposlenih 130 ljudi. Od tega je kar 43 vajencev. Trenutno se jih 28 šola v Celju. Podjetje zaposluje delovno silo tudi na domu. To so v glavnem gospodinje, ki se redno ne bi mogle zaposliti in jim tak način dela pride kar prav. Število zaposlenih se bo prihodnje leto precej povečalo, če bo dokončana adaptacija osnovne šole na Radni. Tam bodo ustanovili še en obrat. Na Radno bodo preselili tudi upravo. Obrat v mestu bo ostal. V izpraznjenih upravnih prostorih bodo uredili skladišče in priučevalnico, ki je sedaj ločena od podjetja. Šolo na Radni bodo preuredili z lastnimi sredstvi. Z razširitvijo bodo v podjetju izboljšani tudi delovni pogoji.

»Jutranjka« letos uspešno izpolnjuje letni plan. Pravzaprav ga že zdaj precej presega. Realizacija je konec oktobra znašala 430 milijonov dinarjev. Planska predvidevanja so bila v začetku leta zelo skromna, saj so tedaj planirali komaj 350 milijonov bruto produkta. Leto bodo skoraj zagotovo zaključili z realizacijo, ki ne bo manjša od pol milijarde dinarjev.

V podjetju razmišljajo tudi o prodaji konfekcije na tuja tržišča. Do sedaj so vse izdelke proizvajali le za domače potrošnike. Na inozemski trg se bodo usmerili po dograditvi obrata na Radni. Za poskus so poslali kolekcijo svojih izdelkov v Francijo in Anglijo. Naleteli so na dober odziv. V obeh deželah se zanimajo za tovrstne izdelke in jih bodo prav gotovo naročili ob prvi resni ponudbi. Za sedaj so kapacitete za zadovoljitev naročil iz tujine žal še premajhne in delovni kolektiv si prizadeva, da bi čimprej uresničil načrte o nadaljnjem razvoju svojega podjetja.

MALI OGLASI V NAŠEM LISTU VAM PRINESEJO ZANESLJIV USPEH!

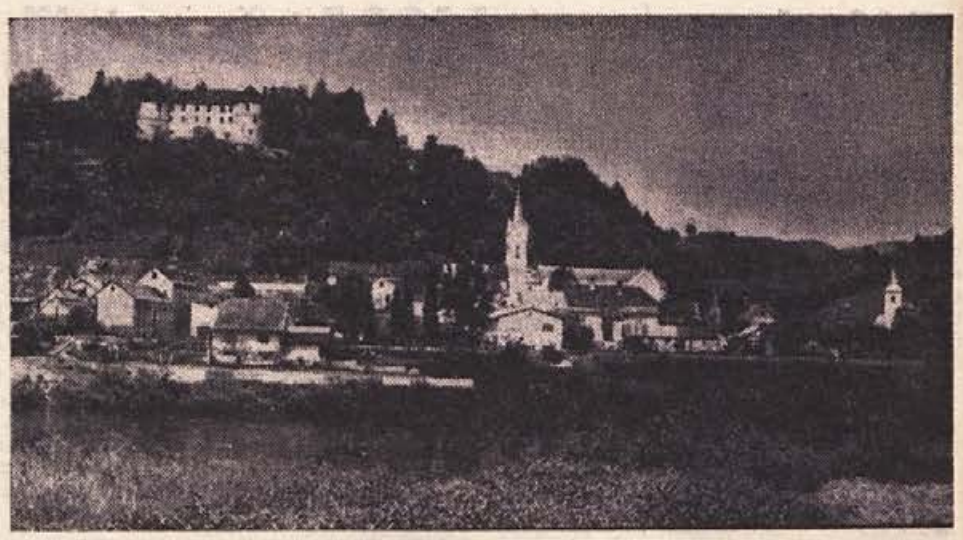

Pogled na Sevnico s »kranjske strani...«

Sevniška razstava gospodarstva in urbanizma

Razstava, s katero so sevniška podjetja počastila letošnji občinski praznik, je prijetno presenetila vsakega obiskovalca. Gasilski dom v Sevnici je za teden dni oživel. Ljudje se zbirajo v razstavnih prostorih od jutra do večera. Z enakim zanimanjem se ustavljajo v dvorani meščani in obiskovalci iz okolice. Razstavni prostor je prijetno urejen. Za to so poskrbeli vsi razstavljalci, na pomoč pa jim je priskočila še vrtnarija kmetijske zadruge, ki je poživila prostor s sobnim in drugim zelenjem.

Svoje izdelke so prikazala na tej razstavi vsa večja sevniška podjetja. Največ prostora zavzema KZ »Zasavje«, ki razstavlja sadike jablan iz drevesnice na Čanju, hmelj, razne vrste pšenice, sortna jabolka in razne poljščine. Lepo je urejen tudi razstavni prostor »Jugotkanina«, v katerem obiskovalci lahko vidijo, kaj vse bi lahko izdelovali iz lesa, ki ga sevniška lesna industrija žal še mnogo premalo izkoristi. Nazorno sta se občinstvu predstavili tudi obe konfekcijski podjetji, »Lisca« in »Jutranjka«. Za obiskovalce je vsekakor zanimiv razstavni prostor Mizarske produktivne zadruge. Ob lepo izdelanih stilskih kosih pohištva se ustavi sleherni obiskovalec. Svojo dejavnost je lepo prikazala tudi Kopitarna, obrat kmetijsko gozdarskega podjetja Brežice, Komunalno podjetje iz Boštanja in še nekateri razstavljalci.

V drugem nadstropju gasilskega doma je hkrati z gospodarsko razstavo odprta tudi urbanistična razstava. Na njej je prikazan ureditveni načrt Sevnice in Šmarja. Obiskovalci si nadalje lahko ogledajo zazidalna območja in šolske okoliše v občini. Razstavljen je tudi urbanistični načrt za območje Krmelja. Ta razstava privablja nekoliko manj ljudi kot gospodarska. Prihajajo predvsem tisti, ki jih zanima bodoča urbanistična ureditev Sevnice ali Krmelja.

V pritličju doma je kmetijska zadruga iz Krmelja poskrbela za okrepčilo obiskovalcev razstave. Prodaja vse vrste mesa in mesnih izdelkov ter toči pristno vino iz malkovških vinogradov.

Šolarjem – šahistom s Telč – javna pohvala!

V okviru proslav občinskega praznika je šahovski klub »Milan Majcen« v Sevnici organiziral vrsto prireditev, ki so lepo uspele.

6. novembra so tekmovali sedmi in osmi razredi osemletk. Sodelovalo je sedem deških in ena dekliška ekipa. Po razburljivih igrah je zmagala Sevnica I. v postavi Jazbec I., Jazbec II., Kranjc, Prosenik. Zbrali so 20 točk in osvojili lep pokal. Vrstni red ostalih je tak: **Boštanj 19, Sevnica II. 18, Tržišče 16, Telče (mešana ekipa!) 15, Blanca 12 in pol, Šentjanž 9, (deklice) 2 in pol.** Dekliška ekipa Šentjanža je kot zmagovalec pri dekletih dobila diplomo. **Omembe in pohvale vreden je nastop šole Telče, ki je prehodila 24 km dolgo pot, da je lahko tekmovala.** Tudi na tekmovanju so pokazali vzorno disciplino!

Na sobotnem brzoturnirju članov, ki se ga je udeležilo le 11 šahistov, je zmagal Jože Maurer, ki je zbral 8 točk in pol. Za zmago je dobil tudi prehodni pokal. Njemu so sledili Timer (7 in pol), Gačnik (7), Brelih in Resnik (6 in pol), Derstvenšek (6), Debelak (4 in pol), Cerjak (3 in pol), Novak (3), ter Jerman in Možič (1).

V nedeljo pa je bil povratni dvoboj občinskih reprezentanc Sevnice in Trebnjega. Tesno so zmagali domačini, rezultat je bil 3 in pol: 2 in pol. Posamezne partije so se končale takole: Debelak:Sizenderović 1:0, Maurer : Djikić 1:0, Timer: Žemva 1:0, Resnik : Klemenčič 0:1, Derstvenšek : Godnjavec, remi, Cerjak : Sivka 0:1.

BORIS DEBELAK

Kaj je novega v Čelovniku?

● **Hribovsko naselje Četovnik** z zaselkom Pleš potrebuje dobro kolovozno pot. Sevniška in laška občina se že dogovarjata o skupni ureditvi te poti.

● **Ko je predsednik SZDL** Loka tov. Mine Kuleto nedavno pobiral članarino za leto 1964, so vsi Čelovničani plačali, razen tega pa se je v organizacijo SZDL vključilo še šest mladincev.

● **Že petič se je na odvzem krvi** 23. oktobra v Loki javila Terezija Urgelj iz Čelovnika in prišla kljub slabemu vremenu med prvimi. Naj ji bo na tem mestu izrečena javna zahvala!

bra.

● **Razen Frančiške Povše** in železniškega upokojenca Franca Zeleta imajo že vsi Čelovničani elektriko. Ker ta dva sama nista zmožna financirati napeljavo, jima bo treba pomagati. Od sosednje Mesojedčeve hiše bi bilo treba postaviti le 6 električnih drogov.

S. Sk.

Osnovno šolo v Boštanju popravljajo

Osemletka v Boštanju ima 286 otrok in 9 učiteljev. Mladina osnovne šole je za občinski praznik pripravila proslavo. Sodelovala bo na šahovskem turnirju, pripravili pa so tudi mladinsko konferenco.

Na šoli deluje krožek. V svojih vrstah vključuje atlete, košarkarje, odbojkarje, rokometaše. Zdaj bodo začeli še z orodno telovadbo in s folkloro. Na šoli deluje tudi šahovski krožek. Višji razredi imajo razredna in medrazredna tekmovanja med posamezniki in ekipami, tako da zberejo najboljše igralce na šoli. Ti nato tekmujejo v občinskem merilu. Lani so bili drugi, tako pri fantih kot pri dekletih. Na šoli pa delujeta tudi recitacijski in glasbeni krožek. Oba sta bila ustanovljena letos. Pevcev je v obeh zborih 150, od tega 90 v zboru za višje razrede in 60 v zboru za nižje. Recitatorji so prav tako delavni in bodo skupaj z dramatskim krožkom pripravili igro za novo leto.

Poudariti velja, da so vsi krožki množično obiskani, čeprav so nekateri učenci oddaljeni od šole tudi po 11 kilometrov. Ker prav zdaj prezidavajo nekatere prostore, je zelo malo prostora. Tako so zaradi dolgov zaprli mlečno kuhinjo in bodo v njej zaenkrat imeli zbornico. Prav tako ob slabem vremenu ne morejo imeti telovadbe, ker popravljajo tudi telovadnico Partizana. Kljub temu jim dobre volje ne zmanjka in pravijo, da se bodo še naprej dobro pripravljali v vseh krožkih.

Nakupujemo v Sevnici

»S trgovino smo zadovoljni, samo s cenami ne!« pravita Angela in Alojz Košorok. Srečali smo se v poslovalnici Trgovskega podjetja v Sevnici na Glavnem trgu, ko sta kupovala blago za njen plašč.

»Trgovine so res lepo urejene, postrežba pa solidna. Vse metrsko blago kupujeva tukaj, saj imajo lepo izbiro,« meni tovariš Alojz. »Če imaš denar, lahko kupiš, kar ti srce poželi, čeprav se še vedno zgodi, da včasih zmanjka nekaterih stvari. Zdaj je menda težko za elektro material...«

•

Trgovsko podjetje je res lepo uredilo precej svojih prodajaln. Da se to izplača, so videli v poslovalnici štev. 1,

Tovarišica Angela Košorok razlaga, kakšne reverje želi imeti na plašču, da se bosta z možem lahko sporazumela, koliko blaga je treba kupiti

kjer promet še vedno narašča, odkar so trgovino adaptirali, in doseže včasih tudi 2 milijona na dan. Težave so s skladišči, saj imajo blago zdaj kar na petih krajih. Trenutno se tudi ne da najeti sredstev za obnovo lokalov, ki bi jih še radi preuredili. Do sedaj so za vse adaptacije izkoriščali svoja sredstva. Letos bodo imeli prometa za 1,6 milijarde, čeprav so imeli plan le za 1,371 milijarde.

Zdaj nameravajo najprej urediti trgovino za železnino, barve in gradbeni material, zidali pa bodo v Krmelju, Boštanju in na Blanci.

•

Ivica Amigoni in Marija Hladnik prodajata v poslovalnici Številka 7. Marija pravi:

»Če je prodajalec dobre volje, je tudi stranka bolj razpoložena za nakupovanje. Mi pa smo toliko bolj dobre volje, za kolikor stranka več nakupi...«

Ivica najraje prodaja čevljarske klince, ker ji gre vedno na smeh, kadar jih kdo zahteva:

»Veste, enkrat jih je nekdo za celih pet dinarjev nakupil...«

V Tržišču smo nabrali marsikaj novega

● **Na krajevni konferenci organizacije SZDL** v Tržiču so se člani pred dnevi ob navzočnosti ljudske poslanke Erike Grilc pomenili o delu. Poročilu, ki ga je podal predsednik Vinko Okorn, je sledila razprava, v kateri so načeli urejanje vaških poti, gradnjo prepotrebnega kulturnega doma, v katerem bi lahko bila tudi stanovanja za učitelje, ki zdaj domujejo v podstrešnih sobicah, popravilo krajevnega pokopališča in popravilo občinske stavbe, za katero se nihče ne briga. Okoliški kmetje so se pritoževali, da še vedno plačujejo davke na zemljo, ki je že podružbljena. Na konferenci so razen ostalega sklenili povečati članstvo ZSDL, ter prirediti v zimski sezoni več predavanj.

● **Organizacija ZB iz NOV** se pripravlja na letno konferenco, ki bo prve dni decembra. Do takrat mora biti pobrana vsa članarina.

● **Na roditeljskem sestanku v tržiški šoli** je bilo slišati precej kritike na račun staršev, ki se premalo ali pa sploh nič ne zanimajo za šolsko delo in učenje svojih otrok. Kot so ugotovili na roditeljskem sestanku, pa žal prav teh staršev ni nikdar v šolo, kjer bi lahko izvedeli marsikaj koristnega o tem, kako naj pomagajo šoli pri vzgoji mladega rodu. Prizadete starše vabimo, naj prisluhnejo tem besedam!

● **Društvo prijateljev mladine** iz Tržišča pripravlja za občinski praznik proslavo na Malkovcu, kjer bodo pred spomenikom padlih položili cvetje in vence ter izvedli program z govorom, pevskimi točkami in recitacijami.

● **Lovska družina Tržišče** je na nedavnem posvetu sklenila izvesti več brakad za pokončevanje roparic. Dogovorili so se, da lahko vsak lovec ustreli le 2 zajca in 2 fazana, obvezno pa mora sodelovati pri pokončevanju dlakastih in pernatih roparic.

M.

Matični urad Studenec

Julija je rodila Ana Kozinc iz Gor. Orl — dečka. **Porok ni bilo. Umrli so:** Uršula Trček, gospodinja iz Gor. Orl, 77; Jakob Pisanski, vzdrževanec iz Impoljce, 80; Marija Šoln, oskrbovanka iz Impoljce, 74; Matija Mlakar, kmet iz Rovišč, 76; Neža Rode, posestnica iz Arta, 66.

■ **Motel Medno je dobil** 14,6 milijona dinarjev kredita za adaptacijo kopalnic, elektroinstalacije, napeljavo telefonov v sobe, tlakovanje dvorišča in izpopolnitev gostinskega inventarja.

KOMUNALNA BANKA CELJE s podružnico

CELJSKO MESTNO HRANILNICO

IN Z EKSPOZITURAMI

v Žalcu, Mozirju, Laškem, Slovenskih Konjicah, Šmarju pri Jelšah, Šentjurju, Rogaški Slatini, Krškem, Brežicah in SEVNICI

SPREJEMA HRANILNE VLOGE IN JIH OBRESTUJE OD 5—7 %.

VLAGAJTE PRI KOMUNALNI BANKI CELJE ALI NJENIH POSLOVNIH ENOTAH, KJER JE VAS DENAR VARNO IN KORISTNO NALOŽEN!

KOMUNALNA BANKA CELJE

Čestitka Sevničanom iz Karlovca

Jože Zupančič, gojenec Vojne akademije v Karlovcu, čestita vsem Sevničanom za letošnji občinski praznik ter pozdravlja vse znance in prijatelje, posebno pa še domače.

Matični urad Studenec

Oktobra ni bilo rojstev izven porodnišnice. **Porok ni bilo. Umrla sta:** Franc Kokol, 80 let; Marija Zurc, 79 let.

Matični urad Sevnica

Oktobra je bil doma rojen 1 dček. **Poročili so se:** Drago Gabrič, delavec iz Kališevca, in Olga Žoke iz Žigarskega sela; Miroslav Gačnik, uslužbenec, in Anica Vovk, uslužbenka, oba iz Sevnice; Franc Zupan iz Šentjanža, in Ladislava Kovač iz Cerovca; Janez Baumgartner, TT monter iz Loke, in Ivanka Kovač iz Račice; Franc Rihel, čevljarski pomočnik iz Canade, in Erika Kovač iz Šmarja; Boris-Vekoslav Weiss, študent iz Na Obrh, in Marija Kos iz Nove Gorice; Karel Požun iz Ledine in Kristina Lončar iz Sela; Franc Perc iz Tržišča, in Mihaela Tratar iz Zg. Mladetič; Janez Zupan iz Nemčije, in Nada Kukec iz Boštanja; Emil Ocvirk iz Zagorja ob Savi, in Gizela Perko iz Brega; Marjan Jontez iz Koluderje, in Elizabeta Cot iz Budne vasi.

Umrli so: Marija Zur iz Arta, 79 let; Franc Kokol iz Arta, 80 let; Ivan Požun, kmet iz Žurkovega dola, 80 let; Terezija Cimperšek s Žigarskega vrha, 70 let; Alojz Grabnar iz Šmarja pri Sevnici, 76 let; Angela Bizjan iz Sevnice, 73 let; Antonija Zelič iz Sevnice, 68 let.

Matični urad Otočec

Septembra ni bilo rojstev niti smrti izven bolnišnice. — Oktobra ni bilo rojstev izven porodnišnice. **Umrla je Jožefa Becele iz Zagrada pri Otočcu, 89 let.**

BETI: letos desetkrat večji izvoz

Posledice integracijskih procesov, ki so bili v zadnjih dveh letih uresničeni v trgovini, je že čutiti tudi v proizvodnji. Proizvodna podjetja se morajo odločati bodisi za majhno, obrtniško proizvodnjo specialnih izdelkov, ali pa za velikoserijsko proizvodnjo, ker zahteve v trgovski mreži nudijo samo ti dve možnosti. Tovarna Beti v Metliki se zategadelj usmerja v specializirano velikoserijsko proizvodnjo. Obrat v Metliki izdeluje svileno in sintetično trikotažo, obrat v Črnomlju žensko vrhnjo trikotažo, obrat v Dobovi pa bombažno konfekcijo.

Letni plan, ki jim nalaga proizvodnjo v vrednosti 2 milijardi in 100 milijonov dinarjev, bodo dosegli in presegli. Do konca oktobra so ustvarili 1 milijardo 670 milijonov dinarjev zaračunane realizacije. Veliko si obetajo od izvoza v novembru in decembru, saj bo v teh dveh mesecih zapustilo Beti precej zajetnih pošiljk, namenjenih na tuja tržišča.

Preko vsega leta je bilo v Beti povprečno zaposlenih po 603 ljudi, v novembru pa jih je 730. V centralnem obratu v Metliki je ta mesec 417 zaposlenih. S tolikšnim številom zaposlenih delavcev se že pripravljajo na plan v prihodnjem letu, saj bo Beti v letu 1965 naredila za 3 milijarde 160 milijonov vrednosti in pri tem izvozila za najmanj 425.000 dolarjev svojih izdelkov na tuja tržišča. V prihodnjem letu bodo delali približno enake izdelke kot letos, le izbiro bodo povečali, poleg tega pa bodo začeli delati tudi diolen zavese, ker so potrebne stroje za to že dobili. Opuščali bodo enostavne proizvode in se usmerjali na kvalitetnejše izdelke.

Od vsega, kar so v Beti letos dosegli, je prav gotovo najpomembnejši izvoz. Lani so izvozili vse leto za 28.612 dolarjev izdelkov na tuja tržišča, letos pa bodo do konca decembra izvozili 10-krat toliko ali za nekaj več kot 300.000 dolarjev. Letni plan izvoza za 1964 je obvezoval kolektiv Beti izvoziti za 80.000 dolarjev izdelkov in sicer za 30.000 dolarjev na zahodna tržišča in za 50.000 dolarjev na vzhodna. Do konca septembra so na zahodna tržišča izvozili za več kot 46.000 dolarjev, na vzhodna pa za več kot 50.000 dolarjev izdelkov. V novembru in tja do 15. decembra bodo iz Beti poleg tega poslali še več velikih pošiljk: za 170.000 dolarjev izdelkov na vzhod in za 37.000 dolarjev v blagu, ki ga bo konfekcijska industrija, predelanega v perilo, nato izvozila na zahod. V začetku leta izdelani plan izvoza bodo torej v Beti letos presegli za približno 250 odstotkov. **Po sredi ni napačno planiranje, pač pa to, da so se z Jugobanko pogodili za posebne dolarske kredite in na osnovi teh za toliko povečali izvoz. Tolikšna udeležba Beti pri izvozu je vsekakor spodbudna in kaže na to, da se kolektiv resno loteva velike skupne naloge našega gospodarstva. To, da bodo prihodnje leto izvoz povečali še bolj in izvozili za najmanj 425.000 dolarjev svojih izdelkov, pa smo že omenili.**

Takole sta se dva varilca iz Kovinske delavnice v Sevnici 30. oktobra lotila dela na svežem zraku pred delavnico, potem ko je po večdnevnem deževju prišlo do majhne razjasnitve

Slab promet na novomeškem sejmišču

Zaradi slabega vremena in sejma v Šentjerneju, ki je bil prav tako v ponedeljek, 9. novembra, je bilo ta dan na novomeškem sejmišču dosti manj prometa s prašički kot sicer. Naprodaj je bilo 646 manjših in le 18 večjih pujskov, za katere so zahtevali 6.500 do 29.000 dinarjev. Prodanih je bilo 581. Kupci so prišli tokrat tudi s Hrvaškega in z Notranjskega, manj pa je bilo domačinov.

Suhorskemu LEPISU se je obrnilo na boljše

Lesno predelovalni obrat Lepis na Suhorju je konec septembra letos ustvaril 200 milijonov dinarjev plačane realizacije in s tem dosegel 74 odst. plana, v proizvodnji pa so plan dosegli z 80 odst. V primerjavi z lanskim letom je plačana realizacija letos za 37 odst. večja kot lani, proizvodnja pa za 45 odstotkov. Materialne stroške so do konca septembra dosegli z 69 odst. in so prvič, odkar kolektiv obstaja, pod planiranim. Prav tako so letos prvič ustvarili 8 milijonov dinarjev čistega dohodka, ki je v tričetrtletju za 11 odst. večji kot je bil planiran in je s tem hkrati za 321 odst. večji kot je bil lani. Kot vse kaže, so v Lepisu zlezli na zeleno vejo in se bodo v bodoče laže borili s težavami kot doslej.

Industrija obutve bo presegla plan

V novomeški Industriji obutve se proizvodnja in prodaja izdelkov letos zelo lepo odvijata. Naročil je na pretek, tako da bi jih komajda zmogli, če bi imelo leto namesto 12 kar 15 mesecev, kot so povedali. Konec oktobra so uresničili 96,5 odst. z letnim planom predvidene realizacije in so bili za 23.64 odst. nad dinamičnim planom. S proizvodnjo so že presegli za letos planirano realizacijo, letni plan realizacije pa bodo dosegli še ta mesec.

Svojih izdelkov letos niso izvažali, vzorce čevljev, ki jih nameravajo prodajati na tujih tržiščih, pa so že predložili kupcem v Avstriji in v Češkoslovaški. Tuji kupci so se o poslanih vzorcih pohvalno izrazili, pogajanja za sklenitev pogodb pa so v teku. Do konca oktobra so v Industriji obutve izdelali približno 165 tisoč parov čevljev raznih vrst. Večji del so bili to težki čevlji. Kakšnih posebnih težav s surovinami nimajo, precej preglavic pa jim povzroča nenehno dviganje cen surovin. V okviru poslovnega združenja obutvene industrije se odvija akcija, s katero skušajo doseči, da bi to industrijo oprostili plačila 15 odst. prispevka iz dohodka in da bi prometni davek omejili na največ 5 odst. mero. Lani ustvarjeno razmerje med osebnimi dohodki in skladi je bilo v Industriji obutve 84:16, letos pa bodo, kot vse kaže, to razmerje porušili v škodo skladov. Osebni dohodki so se letos povečali deloma zaradi splošnih teženj, deloma pa tudi zaradi draginjskih doklad po poletni podražitvi.

Glede cen surovin in ostalega so povedali tako: osnovne surovine, kot so koža, podplati in drugo, so se od I. polletja dalje podražile za 8 do 10 odst., kovinska galanterija, klinci, vezalke, sukanec in razen drobni material pa povprečno za 20 odst. Pomemzni pomožni materiali (kot so npr. kopita) so se podražili celo za 100 odst. Nič bolje ni z vzdrževanjem strojne opreme, ker obrtna podjetja, h katerim se morajo zatekati zaradi popravil, niso pod kontrolo cen in so svoje usluge močno podražila. Vse to sili kolektiv k opuščanju izdelkov, ki ne nudijo zadostnega dohodka. To jim povzroča precej preglavic pri poslovanju s kupci, saj je večina pogodb sklenjenih za leto dni ali pa za najmanj pol leta vnaprej. Ker se cene surovin stalno zvišujejo, se šele nato, ko so pogodbe že sklenjene, pokaže, da izdelka ne bodo mogli prodati po dogovorjeni ceni. Zvišanja cene ne morejo doseči, proizvodnjo izdelka morajo opustiti, kupci pa seveda v takšnih primerih godrnjajo.

Drva dražja od taninskega lesa

»Jugotanin« Sevnica, sedaj obrat usnjarskega kombinata »Konus« iz Slovenskih Konjic, je letos delal z zmanjšano kapaciteto. Eden izmed poglavitnih vzrokov za to je pomanjkanje lesa za taninsko proizvodnjo. Do te krize verjetno ne bi prišlo, če bi bile cene gozdnih proizvodov bolj uskladene med seboj.

Taninski les je cenejši kot so drva, zato je razumljivo, da ga primanjkuje. Kilogram taninskega lesa velja šest dinarjev in pol. Kubični meter tehta 600 kilogramov in je torej po sedanjih cenah vreden 3.600 dinarjev, kubični meter prvorazrednih drv pa 6.500 dinarjev.

Tanin izlužujejo iz hrastovega in kostanjevega lesa. Tega lesa potem ne predelujejo, ampak vsega pokurijo in porabijo le za vir energije. Ob splošnem pomanjkanju lesa to ni gospodarno, zato nameravajo zgraditi obrat za proizvodnjo kemične lesovine. Projekt je že napravljen. Tudi možnosti za uvoz strojne opreme imajo. Če bodo dobili potrebna dinarska sredstva, bo investicija zaključena 1966. leta. V tem primeru bi naslednje leto že lahko sklepali pogodbe z odjemalci.

Zaradi izredno velikih potreb domačega trga v »Jugotatinu« letos ne bodo izpolnili izvoznih obveznosti. To je škoda, kajti cene so v tujini zelo ugodne. Neizpolnjene pogodbe imajo lahko daljnosežne posledice, kajti velko. laže je kupca zgubiti kot pa spet pridobiti nazaj.

—ey.

Na Bučki urejajo klubski prostor v zadružnem domu

Pri krajevnem uradu je bila pred kratkim ustanovljena sekcija za komunalne zadeve, ki bo vsaj začasno nadomestovala krajevno skupnost. Novoustanovljena sekcija je začela urejevati najprej klubski prostor. Manjši prostor v zadružnem domu bodo preuredili, prenesli vanj televizor in če bi kasneje lahko kupili še gramofon, šah in nekaj iger, bi bil klub na Bučki lahko prijetno zatočišče mladih v dolgih zimskih večerih.

Televizor imajo na Bučki sicer že dve leti, vendar ga pozimi nihče ni mogel gledati, ker je bil postavljen v veliki nezakurjeni dvorani. V manjši sobi, ki bo vedno kurjena, pa bodo vaščani radi spremljali televizijske oddaje.

Črnomelj dobi turistično pisarno

Te dni bodo začeli urejati lokal na Kolodvorski cesti, kjer je bila doslej prodajalna čevljev Borovo, za potrebe turistične pisarne, ki jo nameravajo odpreti še letos. Domače Turistično društvo si že dalj časa prizadeva dobiti urad, ki bo izletnikom in tujcem lahko nudil vse potrebne informacije, organiziral bo izlete za domače prebivalstvo, prodajal bo belokranjske spominke in posredoval nočnine v zasebnih stanovanjih.

Tako pisarno Bela krajina res potrebuje, saj prihaja vedno več gostov, še več pa jih pričakujejo, ko bo gotova cesta od Metlike do Črnomlja in kasneje vse do Vinice in Lužiane. Sosednji prostor v tem lokalu bo urejen za sestanke turističnega društva. Ker imajo v Črnomlju vse organizacije premalo prostora, bo tu domovalo še Planinsko društvo.

185 NOVIH NAROČNIKOV

V zadnjih tednih se je na naš tednik na novo naročilo 185 ljudi: 123 v občinah KOČEVJE in RIBNICA, 62 pa iz občine BREŽICE.

Danes bodo pismonoše v občini SEVNICA brezplačno razdelili vsem tistim družinam in posameznikom, ki še ne prejemajo Dolenjskega lista na svoj naslov, 1500 izvodov današnje številke našega tednika. Vaš pismonoša ima za vas pripravljeno prazno naročilnico — izpolnite jo in že prihodnji teden boste naš domači pokrajinski časnik začeli redno dobivati na svoj naslov!

ČE SE NA DOLENJSKI LIST NAROČITE DANES, GA BOSTE DO KONCA LETA 1964 PREJEMALI BREZPLAČNO!

UPRAVA LISTA

O ČEM RAZPRAVLJAJO KOMUNISTI V ČRNOMALJSKI OBČINI PRED KONGRESOM

Komunisti o proizvodnih problemih

Komunisti, zaposleni v gospodarstvu črnomaljske občine, so v zadnjem času v okviru predkongresne dejavnosti znotraj osnovnih organizacij razpravljali o predlogu novega statuta ZKJ, hkrati pa razčlenili vrsto problemov, ki zadevajo uresničevanje letošnjega družbenega načrta in proizvodnjo v posameznih delovnih organizacijah. Za gospodarstvo občine Črnomelj velja splošna ugotovitev, da je letos doseglo precejšen napredek, saj znaša indeks ustvarjene proizvodnje v 9 mesecih letošnjega leta v primerjavi z istim obdobjem minulega leta 148,6 odst. Največje uspehe pa je zabeležila industrija, kjer znaša indeks celo 152,8 odstotka. Ob doseženih uspehih pa seveda ne gre zanemarjati raznih težav, ki spremljajo proizvodnjo domala v vseh delovnih kolektivih črnomaljske občine. Z njimi so se komunisti skupno z organi samoupravljanja in sindikatom dnevno srečevali. V ilustracijo naj omenimo nekaj primerov.

Tovarno kondenzatorjev v Semiču že vseskozi spremlja pomanjkanje reprodukcijskega materiala iz uvoza, zaradi pomanjkanja deviznih sredstev. Zato so se komunisti v tovarni zavzeli za povečanje izvoza, s katerim si bodo sami ustvarili potrebna devizna sredstva za uvoz reprodukcijskega materiala. Prvi uspehi so že vidni, saj so se že začeli uveljavljati na zahodnem tržišču, v Indijo pa so celo prodali kompletni inženiring za gradnjo podobne tovarne za potrebe indijske industrije. Izdelali so tudi že precej opreme za to tovarno, izobražujejo pa tudi potrebne kadre, ki bodo vodili proizvodnjo v indijski tovarni kondenzatorjev. Prav tako so se komunisti močno zavzeli za odpravo osebnih dohodkov izpod 30.000 dinarjev. Reči je treba, da so v tem tudi že precej uspeli, saj je le še malo zaposlenih z mesečnimi prejemki pod trideset tisoč dinarjev, medtem ko jih je bilo še spomladi precej, ki so zaslužili celo manj kot 25.000 dinarjev na mesec. Ko bodo aktivirali nove naložbe, se bo precej povečala storilnost, le-ta pa bo še bolj vplivala na porast osebnih dohodkov zaposlenih.

Še zlasti se je letos povečala proizvodnja v železolivarni »Belt«. Omeniti velja, da so letos komunisti v tesnem sodelovanju s samoupravnimi organi in sindikatom uspeli urediti notranje razmere v podjetju. Z demokratizacijo odnosov, ki so močno pripomogli k boljšemu delovnemu vzdušju, so posredno vplivali tudi na boljše rezultate v proizvodnji. Medtem ko lani niso ustvarili skoraj nobenih skladov, se je letos nabralo v skladih že precej sredstev. Z mehaniziranjem proizvodnje v kovinskem obratu in v livarni se je povečala tudi storilnost, ki je vplivala, da so se povprečni osebni dohodki zaposlenih letos povečali od 29 na 36 tisoč dinarjev. Ustvarili so si tudi ugodnejše pogoje za izvoz. Za avtomobilsko industrijo v vzhodni Nemčiji namreč pripravljajo večje število zavornih bobnov. Še vedno pa se komunisti v »Beltu« ubadajo s pomanjkanjem strokovnih kadrov, saj imajo le enega inženirja metalurga.

Tudi v rudniku Kanižarica so v oktobru kljub težkim delovnim pogojem dosegli rekordno proizvodnjo 8000 ton premoga. Komunisti pa v svojih razpravah nenehno ugotavljajo, da je treba zavoljo pomanjkanja delovne sile nujno mehanizirati transport in sam odkup v jami. Da bi aktivirali že vložena sredstva v separacijo in vpadnik, bo treba vložiti še okoli 400 milijonov dinarjev za mehanizacijo v jami, s čimer bodo povečali proizvodnjo za enkrat.

Najtežje je stanje v Belsadu, kjer so komunisti še vedno v negotovosti o perspektivi podjetja. Jasno jim je, da pri sedanjem obsegu proizvodnje ni perspektive. Tudi razgovori s številnimi podjetji, ki naj bi uredili v prostorih Belsada tako ali drugačno proizvodnjo, doslej — po nekaj letih — še niso rodili sadov. Zadnje razprave teko s »Tekstil-indusom« iz Kranja. Komunisti v Belsadu menijo, da je treba čimprej tudi temu — okoli 50-članskemu — kolektivu začrtati jasno perspektivo. Vendar so za zdaj sami v tem hotenju brez moči.

O proizvodnih in drugih problemih znotraj delovnih organizacij pa so v predkongresni dejavnosti razpravljali tudi komunisti v drugih vejah gospodarstva črnomaljske občine.

PISMA UREDNIŠTVU

POŠTA NAJ NAM POMAGA!

Tovariš urednik!

V Brusnicah imamo manj pravic kot pred pol stoletja! Takrat smo lahko sprejemali in oddajali pošto, zdaj, z novim delovnim časom, pa tega ne moremo.

V zaselek Bendje ne nosijo pošte. Do zdaj so otroci, ki so v Brusnice hodili v šolo, po končanem pouku lahko sprejemali in oddajali poštne pošiljke. Zdaj pa morajo otroci biti ob osmih v šoli, medtem ko poštna uslužbenka dela le do 11. ure, nato pa v šoli posluje kot tajnica. Tako otroci ne morejo sprejemati poštnih pošiljk, zlasti še, ker med odmorom ne smějo zapustiti šole in tako ne morejo na pošto.

Menim, da bi brusniška pošta lahko v današnjem času dala prizadetim vaščanom vsaj toliko olajšav, kot so jih imeli pred petdesetimi leti, ali kot jih imajo vse ostale pošte!

JOŽE MILKOLIČ, Bendje, p. BRUSNICE

DOKLEJ BLATO v BRŠLINU?

Tovariš urednik!

Vsakdo, ki ga je tak ali drugačen opravek napotil skozi Bršlin, tega kraja ne bo zlepa pozabil. Pozabil ga ne bo zato, ker je moral ob dežju gaziti blato, če je bilo suho, pa požirati oblake prahu. Kaj naj rečejo tisti, ki v Bršlinu stanujejo, je drugo vprašanje.

Ko mislimo na blato ali prah, mislimo predvsem na del bršlinske ceste od železniške rampe do križišča, kjer se odcepi cesta proti Prečni. Tega pol kilometra ceste morajo prebivalci prehoditi, najsi gredo potem v katerokoli smer. Ta cesta je stara kot Bršlin, sto let ali več, na njej pa se ni nič menjalo. Kar je modernizirano na njej, so le motorna vozila, ki v velikem številu vozijo po cesti in z blatom obmetujejo Bršlinčane. Ti tudi peš poti nimajo, da bi se blatu lahko izognili.

Kaj moremo, ko pa urbanističnega načrta Bršlin še nima, ali pa morda ni dovolj finančnih sredstev za cesto! Tako bo rekel vsak, ki je taka pojasnila slišal od predstavnikov na zborih volivcev in Socialistične zveze. Ugotavljamo, da so občani vprašanje pravilno razumeli, seveda tako, kakor jim je bilo pojasnjeno. Zakaj vozijo na cesto ilovico namesto gramoza, pa najbrž nihče ne ve, tudi tisti ne, ki to dela, čeprav z dobrim namenom, da bi ustregel ljudem. Toda ker zemlja ne spada na cesto, se prebivalstvo upravičeno sprašuje, doklej se bo to dogajalo?

Ljudje v Bršlinu se sprašujejo, zakaj ne bi občina pomagala urediti tega dela ceste vsaj toliko, kot je nujno potrebno. Na zboru volivcev 27. oktobra letos so občani poleg ostalega obravnavali tudi to cesto. Menili so, da se s tem, ko se dovaža na cesto zemlja namesto gramoza, sredstva mečejo stran. Predsedujoči na zboru volivcev so obljubili, da bodo o tem obvestili podjetje, ki to cesto popravlja. Stanovalci v Bršlinu pričakujemo, da se bo stanje na tej cesti spremenilo že v bližnji prihodnosti.

NIKOLA ČULUM
BRŠLIN 46

»ALI BODO CESTE SPET NEPREVOZNE?«

Tovariš urednik!

Pod gornjim naslovom je bil v vašem tedniku 5. novembra objavljen članek tov. Damjana Vahna iz Kapel, v katerem kritizira stanje posameznih cest na območju občine Brežice. Menimo, da si pisec članka ni ogledoval cest in se prav tako ni posvetoval s strokovnjaki za ceste, da bi ugotovil dejansko stanje, temveč je enostransko opisal neresnično stanje cest.

Za cesto Dobova—Kapele—Župelevec lahko trdimo, da je v dobrem stanju. Prav tako ni resnično, da bi bila ta cesta spomladi zaprta. Tudi druge ceste niso v tako slabem stanju, kakor pisec članka zatrjuje, ker se promet na njih odvija normalno.

Res je, da so bile ceste ob zadnji katastrofalni poplavi oziroma v času zadnjega stalnega deževja precej poškodovane. Skupščina občine Brežice je takoj formirala komisijo, ki naj ugotovi škodo na cestah in komunikacijskih objektih. Komisija si je ogledala ceste in objekte na njih 29. oktobra. Takoj po tem so bile ceste zopet popravljene.

Če bi bile ceste res takšne, kot jih pisec članka opisuje, bi bile zaprte in se po njih promet ne bi odvijal. — S takšnim člankom pisec ne obvešča javnost o resničnem stanju cest. Menimo, da je takšen način pisanja skrajno neodgovoren in smešen. Sicer se pa ne čudimo, ker pisca članka dobro poznamo.

SKUPŠČINA
OBČINE BREZICE

TAKO OBNAŠANJE MLADINCEM NI V ČAST!

Tovariš urednik!

Pred kratkim sem si hotel ogledati kino predstavo v kinu Svoboda Rudnik pri Kočevju. Že pri vhodu v dvorano mi je priletel v glavo zvit papirček. V parterju je bila živahna gruča fantov, ki je pošiljala silno neslane opazke nekomu na balkonu. Ko se je film pričel, pa so skakali preko stolov do svojih sedežev. Med predvajanjem filma je bilo slišati bolj njih kot pa film, ker so vzpostavili zvezo s kolegi na balkonu. Ne morem napisati vsega, kar sem videl in slišal, ker me je sram! Četudi sem zatisnil ušesa, sem vseeno slišal glasen smeh, psovke, žvižganje, kašljanje, tako da nisem mogel vzdržati pri predstavi. Vstal sem in šel, pred vrati pa je priletel še en ogrizek, vendar me ni zadel.

Mladincem iz Rudnika tako obnašanje ni v čast, zato bi jih moral kdo poučiti o dostojnem obnašanju v kinodvorani. Kaj meni o tem uprava kina? Jaz vem, da sem v to dvorano zašel prvič in zadnjič!

IVE STANIČ, KOČEVJE

V Adlešičih in okolici že 7 televizorjev

Leta 1962 so v Adlešičih dobili prvi televizor, katerega je vaškim krajevnim organizacijam poklonilo podjetje Delamaris iz Izole. Od takrat dalje so jih začeli kupovati tudi zasebniki, tako da je danes v Adlešičih in bližnjih vaseh že 7 televizorjev. Vaščani se ob večerih zbirajo pri sosedih, ki imajo TV sprejemnike, in z zanimanjem slede sporedu, zadnje čase pa so spremljali dogodke na olimpiadi v Tokiu in poročila o poplavah.

Ne tarnajte, da iz vaše občine ni dovolj člankov v komunskem glasilu! Raje se odločite in napišite primeren prispevek, ki bo koristil vsem

Prihodnje leto nov zdravstveni dom

Za zdravstveno varstvo prebivalstva je v sevniški občini dobro poskrbljeno. V zdravstvenem domu v Sevnici, ki je osrednja tovrstna ustanova v občini, sta bolnikom stalno na razpolago dve splošni ambulanti, dispanzer za žene in otroke ter zobna ambulanta s tehniko in laboratorijem.

Prebivalci Krmelja in okoliških krajev imajo svojo zdravstveno postajo s stalnim zdravnikom, babico in bolničarko. Dvakrat na teden prihaja tja zobozdravnik. V Krmelju je tudi lekarniška postaja, da ljudem ni treba po zdravila v precej oddaljeno Sevnico.

Zdravstveni dom v Sevnici ima razen tega še pomožno ambulanto na Studencu. Zdravnik ordinira v njej enkrat na teden. V občini menijo, da takšna mreža zdravstvene službe zadošča potrebam občanov.

Ob vsem tem pa je treba opozoriti na to, da razmah zdravstvene službe v Sevnici močno zavira delo v pretesnih in neprimernih prostorih. Dispanzer je v gasilskem domu, zdravstveni dom pa na bregu nad železniško postajo. Lokacija je zelo odročna.

Gradnja novega zdravstvenega doma je planirana v prihodnjem letu. Detaljni načrti zanj so že naročeni. Gradnja tega objekta bo veljala 150 milijonov dinarjev. Občinska skupščina je sklenila, da morajo gospodarske organizacije že letos prispevati zanj dva odstotka čistega dohodka. Na ta način se bo do konca decembra zbralo 14 do 15 milijonov dinarjev. Gradnja bo potekala v etapah, če pa bo mogoče dobiti dovolj denarja, bo zdravstveni dom v celoti lahko zgrajen v letu 1965.

V občini je tudi preventivna služba dobro organizirana. Zelo uspešno dela predvsem dispanzer za žene in otroke. Obisk v tem dispanzerju je izredno številen in 40 do 45 odstotkov pacientk prihaja tja iz sosednjih občin. Letos je bila organizirana patronažna služba v Sevnici in Krmelju. Težave so še z babiško službo, kajti na razpise za ta delovna mesta ni bilo prijav.

Daleč na vasi ni lahko biti učitelj...

»Tako daleč od sveta ni lahko biti učitelj!« vam potarna domala vsak prosvetni delavec, ki ga srečate v odročnem kraju. Navzlic temu pa mladi učitelji in učiteljice vztrajajo na svojih mestih, se vživijo v okolje in ljudi, med katere jih je zaneslo in v preobilici dela pozabijo na to, da so prikrajšani za kino, za prireditve in še za marsikaj. Eden takšnih je prav gotovo upravitelj Franc Volf, ki že od leta 1954 poučuje na osnovni šoli v Vasi-Fari ob Kolpi. V razgovoru je natresel kopico šolskih težav, katerih je v vseh podeželskih šolah v kočevski občini resda na pretek.

— Stanje na naši šoli je nevzdržno! To je popolna osnovna šola, učiteljev pa nas je na njej 6 namesto 10, kolikor bi nas moralo biti! V nižjih razredih imamo kombinirani večoddelčni pouk, za pouk v višjih razredih pa nam preostanejo vsega trije učitelji! Trenutno deluje na šoli 6 oddelkov: dva v nižjih razredih in 4 v višjih. Imamo dve podružnici: eno v Banji loki in eno v Osilnici. Naša šola je edina popolna osemletka v dolini tja od Banje loke do Osilnice.

Učencev je 200, kar 160 pa se jih vsak dan vozi v šolo z avtobusi. Kot smo ugotovili, bo število učencev še nekaj let upadalo, nato pa se bo ustavilo pri dvestotih. Brez mlečne kuhinje pouk ne bi šel, saj sem že povedal, da se dobre tri četrtine otrok vozi z avtobusi, mnogi pa morajo do avtobusa prepešačiti dobršen kos poti. Otroci dobijo v šoli toplo enolončnico; starši prispevajo po 12 din na dan za otroka. Šolarji v šolski zadrugi pridno obdelujejo vrt, tako da na njem pridelamo dovolj fižola, zelja in krompirja, mleko v prahu in moko dobivamo od RK, podmladkarji RK pa priredijo vsako jesen še nabiralno akcijo za sadje in poljske pridelke.

Letos smo obnovili zunanje lice šolske stavbe, popravila pa so potrebni še nekateri prostori v njej. Predvsem bi bilo treba zamenjati opremo in izpopolniti učila.

—In kako se počutite tu na vasi?

— Kako se počutimo? Samo dolžnosti, ki jih opravljam, bom naštel, pa sami presodite! Razen tega, da sem upravitelj, imam zato, ker ni dovolj učiteljev, enako učno obveznost kot vsi drugi; sem odbornik občinske skupščine, član sveta krajevne skupnosti, član sveta za šolstvo okraja Ljubljana, član ObO SZDL itd. in še in še... Včasih bi res najraje skočil iz kože!

Jm.

„Pod šotorom ne bi rad spal, nisem še nikdar!"

Ni da bi sodil človeka po obleki ali celo priimku. Kaj lahko se zmotimo...

Peskokop pri Čepljah v Poljanski dolini. Visoki kupi peska in strme peščene stene, ki grozijo, da se bodo vsak čas sesule na petero delavcev ob vznožju. Trije od njih so Kazimir, Regina in Anica Hudorovac. Peskokop je last vasi, oni pa delajo za podjetje iz Črnomlja. Na dan nakopljejo 4 do 6 kubikov peska po 700 din.

»Čeprav se pišem Hudorovac,« je pripovedoval Cigan, nimam z njimi nobene zveze. Nisem Cigan, nikdar še nisem spal pod šotorom in nikdar ne bi rad. V Nemški Loki imam svojo hišo, nič posebnega, toda le dom in streho nad glavo, družino, pet otrok, od katerih se trije že šolajo... Ena hči je letos končala šolo, sedmi razred Uči se kar dobro, rad bi jo šolal naprej, pa kako, kje...« Trpek nasmeh, zamah po peščeni grudi, še en zamah.

»Boril sem se za svobodo, bil ranjen in ostal vojni invalid. Bolan sem na pljučih in nesposoben za delo. Žena dela v peskokopu, s hčerko ji pomagava...« Pripoved je sunkovita, beseda za besedo prihaja iz njega, tu in tam poprime žena Regina, popravi, dopolni, začne novo poglavje iz življenja družine.

»Ker sem tako rekoč nepismen, dolgo nisem vedel za svoje pravice, nisem vedel, kaj mi pripada, zato tudi nisem ničesar iskal in zahteval. Šele z letošnjim letom sem uredil priznavalnino za sodelovanje v osvobodilni vojni in invalidnino; priznavalnine imam 8.000 in 1.500 invalidnine. Ni veliko za takšno družino, nekaj je pa vendarle...«

»Rad bi bil kje bliže Kočevja, kjer bi se žena stalno zaposlila, otroci bi se lahko šolali...«

Lopata je zaškrebljala in pesek je zašumel po strgani mreži. In spet lopata in mreža. Enakomerno, z natanko določenimi presledki. Kubik za kubikom, štiri, pet, šest. Po sedemsto dinarjev...

F. Grivec

Kazimir Hudorovac z ženo in hčerko v peskokopu pri Čepljah

Za Korenetove trojčke še 4.000 din

Naši bralci še niso pozabili trojčkov v Segonjah pri Škocjahu, za katere smo zbirali prispevke. Minuli teden smo dobili še dva prispevka po 2.000 dinarjev, ki sta jih plačala **Karel Grm** in **Jože Turk** iz Kočevja, ter **Franc** in **Mirko Mihelič** iz Kočevja.

Vsega skupaj je bilo doslej vplačanih pri blagajni Dolenjskega lista ali na bančni račun **540.507 din.**

V Pečariji Gradac: nevarnost poklicnih obolenj

Delovni inšpektor poroča: v obrtnem podjetju Pečarija Gradac obstaja resna nevarnost poklicnih obolenj. Delavci imajo v obratu opravka s svinčevimi preparati, s katerimi barvajo izdelke iz gline, preden jih žgo v peči. Niti vodstvo podjetja, pa tudi delavci se ne zavedajo, kakšna nevarnost preti zdravju ljudi, ki imajo opravka s svinčevimi preparati. Svinec se počasi nabira v krvi, kot jim je povedal delovni inšpektor. Nato pride do nevarnih poklicnih obolenj, ki lahko človeka onesposobijo za delo. V pečariji Gradac je nevarnost toliko večja tudi zategadelj, ker nimajo urejenih sanitarnih naprav. Delavci si nimajo kje umiti rok in nemalokrat jedo z rokami, s katerimi so se malo prej dotikali svinčevih preparatov. Inšpektor jim je pojasnil, da zgolj z umivanjem rok niti zdaleč ne bodo preprečili obolenj. Tudi pri dihanju dobi delavec v kri škodljive svinčeve spojine.

Ob koncu se moramo resno vprašati ali so delavci še zdravi in ali ni med njimi takšnih, ki bodo škodljive posledice svinčenih preparatov, s katerimi so imeli opravka, čutili vse življenje. Inšpekcijske službe so zato na kolektiv naslovile resno opozorilo ter svetovale, da je boljše pravočasno ustaviti obratovanje pečarije, kot pa dopustiti, da bodo delavci zdravstveno prizadeti vse življenje.

Jože Škof

LOŠKI VODOVOD BREZ NAČRTOV?

Vodovod v Loki je bil zgrajen 1935. in je zadoščal za sedanje potrebe. Zadnje čase je več hišnih posestnikov naredilo priključke za vodovodno napeljavo v hišah. Težava je v tem, ker za loški vodovod ni nobenih načrtov, iz katerih bi bilo razvidno, kod so napeljane vodovodne cevi, hišni posestniki pa morajo zato prekopati več zemlje kot bi bilo treba, ker morajo cevi iskati. Tovariš Tavčar, ki je do lani skrbel za loški vodovod, dobro ve, kod cevi potekajo, zato bi bilo prav, da bi, dokler je še čas, dali izdelati načrte.

S. Sk.

Vsako nedeljo filmska predstava

V letošnji jesenski sezoni je Potujoči kino iz Črnomlja začel redno obiskovati Adlešiče. Vsako nedeljo zvečer ob 19.30 uri si lahko vaščani ogledajo film in vedno je dvorana polna. Tako imajo tudi ljudje na vasi, posebno pa mladina, vsaj nekaj razvedrila, s katerim so zelo zadovoljni.

Kri, ki rešuje življenja

V zadnjih 14 dneh so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: **Fanika Staniša, Katja Vičič, Andrej Perko, Marija Staniša, Lidija Kos, Jože Uhan, Vid Simončič, Igor Knoll, Jože Kump, Jože Staniša, Matija Burgar, Martin Pavlin, Alojz Malenšek, Boris Blažon, Lado Sedaj, Irena Martelj, Justa Somrak, Tomaž Jereb,** dijaki novomeške gimnazije; **Angela Košmrij,** gospodinja iz Potovrha; **Jože Bartolj,** klepar iz Birčne vasi, **Marica Kastelic, Anton Jelenič,** člana kolektiva KZ Novo mesto; **Mirko Ferbežar,** član kolektiva Iskra Novo mesto; **Vida Božič, Milena Vlaisavljevič, Helga Krošelj,** člani kolektiva Občinsko sodišče Novo mesto; **Tone Markelj** iz Javnega tožilstva Novo mesto; **Angela Tisu, Majda Šulo, Niko Golob,** člani kolektiva Osnovna šola Novo mesto; **Marija Klobučar,** gospodinja iz Stranske vasi.

Franc Seničar, Anton Strahan, člana kolektiva IMV Novo mesto; **Ivan Cesar,** član kolektiva Novoteks Novo mesto; **Boris Ožbolt, Anton Kamin, Joža Golob, Milena Hočevar, Ivan Kramar, Jože Mozetič, Ivan Simonič, Marija Avplič, Slavka Špec, Anton Dragan,** dijaki novomeškega Učiteljišča; **Vinko Božič, Jože Rozman, Jože Zupančič, Marko Šmalc, Stefanija Plavec, Franc Rajk, Janez Kren,** člani kolektiva Iskra Novo mesto; **Jože Bobič,** posestnik iz Šola; **Martin Arh,** iz Cestnega podjetja Novo mesto.

Sevniški dom učenosti in veselja

Današnja otvoritev novega, sodobno urejenega šolskega poslopja v Sevnici bo osrednja točka slavja za letošnji občinski praznik

Nova šola v Sevnici je stavba, na katero se z ljubeznijo, s ponosom in z občudovanjem ozirajo vsi občani. Kot preko noči je zrasla. Lani 16. maja so na gradbišču zasadili prvo lopato, danes, za občinski praznik, pa bodo stavbo slovesno izročili namenu. Še posebej so tega veseli prosvetni delavci, ki so poučevali mladež v resda težkih pogojih. Nič čudnega torej, če komu izmed njih ob vprašanju, koliko mu nova šola pomeni, zablestijo solze v očeh. Otroci pa so pred nekaj dnevi, ko so jim povedali, da se bodo še ta mesec selili v novo šolo, najprej onemeli, nato pa so kar zaplesali od veselja. Vsi Sevničani, pa tudi drugi občani, znajo ceniti veliki prispevek družbe, nova šola pa bo prav zategadelj dom učenosti in dom veselja hkrati. Razgovor, ki sem ga v dneh pred otvoritvijo načel z ravnateljico sevniške osemletke tov. Marijo Simončič in njenim pomočnikom Jelkom Štojsom, je prekipeval od navdušenja pred velikim praznikom, dosedanje težave, s katerimi so se šolniki ubadali, pa so se izgubile ob radosti, ki jo obeta jutrišnji dan.

— Kaj vam pomeni nova šolska stavba zdaj, ko že veste, da se boste čez nekaj dni selili vanjo?

— Brez dvoma bo to največja pridobitev za vso Sevnico in najlepše darilo za 20. obletnico osvoboditve, ki jo bomo praznovali prihodnje leto. V novi stavbi bo šola končno le spojena z vsemi zunanjimi enotami. Doslej je pouk potekal v štirih stavbah v Sevnici, kar je zelo oteževalo šolsko delo, pa tudi kolektiv ni mogel zaživeti kot kolektiv, saj smo se lahko komajda sestajali. Stare stavbe so bile tako zdravstveno kot tehnično neprimerne. Bilo ni nobenih kabinetov, ni bilo telovadnice, ne prostorov za tehnični in gospodinjski pouk, sanitarije pa so bile skrajno neprimerne. Vse te pomanjkljivosti bodo z novo stavbo odpravljene.

— Po vsem tem torej šolskemu kolektivu le ni vseeno, v kakšnih pogojih poučuje?

— O tem je odveč govoriti! Doslej smo poučevali v stavbi, ki ji pravimo »Savska šola«, v dveh stavbah na sevniškem trgu in v eni na Radni onstran Save v starem gradu. Nekateri učitelji so morali po dvakrat na dan prepešačiti razdaljo iz ene šole v drugo. Razumljivo je, da smo se ob zelo težkih pogojih težje vživljali v pouk, težje sodelovali z učenci in se tudi težje pripravljali na predmete, ki jih predavamo. Pozimi, v dežju, pa tudi v sončni pripeki je potrebnega tudi nekaj napora za to, da prehodi človek več kot 20 minut dolgo pot iz stavbe na Savski do šole na Radni. Šolski kolektiv pravzaprav ni bil kolektiv, saj smo bili razkropljeni po štirih stavbah, pri obilici dela pa nam je preostajalo zelo malo časa za razgovore, sestanke in podobno. Tudi delo pionirske organizacije, izvenšolska dejavnost ter vse drugo se je težje razvijalo. Razen vsega je bilo seveda ovirano tudi samoupravljanje, ki se ni razvilo tako, kot bi se lahko sicer.

— Kako se šolski kolektiv pripravlja na preselitev?

— Predvsem smo skušali preselitev pripraviti tako, da bi bil pouk čim manj okrnjen. Ker ima šola 30 oddelkov, preselitev ni majhna naloga. Uspeli smo jo pripraviti tako, da pouk sploh ne bo okrnjen. Upravni odbor šole in svet šole sta izdelala podroben načrt preselitve, katerega pripravljamo že več kot mesec dni. Razporeditev razredov po učilnicah v novi stavbi in organizacijo pouka v dopoldanski in popoldanski izmeni pa je pripravil pedagoški svet.

Iz starih stavb bomo selili samo učila, opremo mlečnih kuhinj, kurjavo in le majhen del opreme. Vse, kar bo potrebno, bomo preselili ponoči, podnevi in na nedeljo, tako da bodo posamezni razredi prejšnjega dne imeli pouk še v stari stavbi, naslednji dan pa že v novi šoli. Preselitev bo seveda trajala nekaj dni.

— Vprašanje o tem, če ste zadovoljni, je torej popolnoma odveč?

— Tega, kako smo zadovoljni, se sploh ne da povedati z besedami! Morda pa le ne bi bilo odveč poudariti tudi to, da je v Sevnici treba čimprej rešiti vprašanje varstva šoloobveznih otrok. Pomembnosti takšnega varstva se v Sevnici vsi zavedajo, saj je tekla razprava o tem v vseh občinskih organih družbenopolitičnih organizacij, razprava o varstvu šoloobveznih otrok pa je bila poleg tega tudi osrednja točka na krajevni konferenci organizacije SZDL.

MILOŠ JAKOPEC

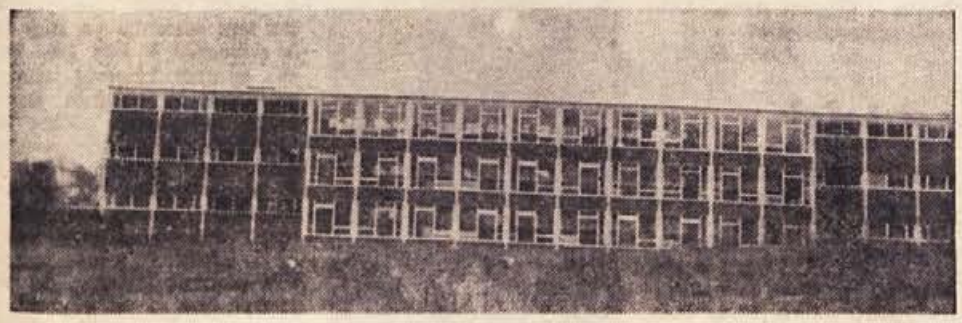

Nova šola v Sevnici je prav gotovo ena največjih stavb v mestu in okolici.

Loka v Gregorčičev spomin

24. oktobra so v Loki proslavili 120-letnico rojstva pesnika Simona Gregorčiča. Udeležba je bila zaradi dežja slaba, proslava pa je bila kljub temu skrbno pripravljena. Med drugim je šolska mladina recitirala nekaj najlepših Gregorčičevih pesmi. Na proslavi nista mogla sodelovati domačin Jakob Jež (skladatelj) in pevka Olga Jež.

Zatem je bil občni zbor prosvetnega društva Primož Trubar. Največ so razpravljali o sodelovanju z novo ustanovljenim Partizanom glede uporabe dvorane pozimi. Novi odbor je pomlajen, na prvi seji pa bo izdelal program kulturno prosvetnega dela

S. Sk.

V hiši na sliki je živel pisatelj Primož Trubar od leta 1528 do 1543. Hiša stoji v Loki pri Zidanem mostu in je na njej vzidana plošča. Ploščo je vzidalo Društvo slovenskih književnikov ob 400-letnici slovenske knjige, hiša pa je kot kulturni in zgodovinski spomenik pod zaščito Zavoda za varstvo spomenikov.

Prvič v državi: učbeniki zastonj

Lani je republiški sekretariat za šolstvo izdelal teze o sedemletnem načrtu razvoja šolstva v naši republiki. Prve razprave na terenu pa so pokazale, da so teze postavljene preveč optimistično.

Teze med drugim priporočajo, naj bi šole postopoma uvedle brezplačne učbenike. Najprej za prvi in drugi razred in tako naprej do osmega razreda v letu 1970. Zaenkrat so menili, da imajo šole več bolj perečih problemov, zato je sekretariat mnenja, naj bi občine zagotovile sredstva za prihodnje leto.

Tako kot povsod drugod, je bilo veliko razprav tudi v Kopru. Potem ko so ukinili nekvaliteten kombiniran pouk, so poskrbeli za učence-vozače. Koprska občina je iz proračuna preskrbela 28 milijonov in 810 učencev se vozi vsak dan brezplačno v šolo in nazaj. Letos so šole dobile za osnovno dejavnost nad pol milijarde dinarjev.

V razpravah o učbenikih so v Kopru dolgo časa nihali. Precej jih je bilo za, precej pa jih je bilo tudi proti. Nekateri so trdili, naj bi denar porabili za malice. Izkazalo pa se je, da bi za malice potrebovali 40 milijonov, za uvedbo brezplačnih učbenikov pa le 700 tisoč. Odločili so se za drugo in 1100 učencev prvih in drugih razredov je dobilo učbenike zastonj. Starši so odločitev z veseljem pozdravili. V koprski občini pa so rešili tudi vprašanje malic. Čez 800 vozačev dobiva malico tako, da polovico prispevajo starši, drugo polovico pa občinska skupščina. V prihodnjem letu pa bodo dobivali brezplačno malico vsi vozači in socialno ogroženi. Za to bodo porabili 10 milijonov.

Kako pa je z učbeniki? Amortizacijska doba traja štiri leta. Za zdaj učenci ne plačujejo niti minimalne amortizacije.

Koprska občina je torej prvi, zgledni primer. Do leta 1970 bodo vsi učenci imeli brezplačne učbenike. — Ob tem primeru je kljub vsemu neverjetno, kako da ni mogla nobena druga izmed 61 slovenskih občin po stopinjah koprske, ki vendar ni »najmočnejša«. Zdi se, da vsepovsod le ni »drugih perečih materialnih problemov«, temveč da se marsikje raje drže priljubljenega pravila iz naših dni: »Ne delaj danes, kar lahko počaka na jutri!«

(Po VEČERU)

Naročite DOLENJSKI LIST sorodnikom v tujini — hvaležni vam bodo za pozornost!

Miroslav Kugler: Znamenje ob cesti v Sromlje (1964)

Lirika Kambičeve palete

Med slovenskimi slikarji je ime Mihaela Kambiča visoko zapisano, ne glede na to, da ta belokranjski rojak kot izpovedovalec v črtah in barvah v slikarstvo ni vnesel kaj bistveno novega. O nečem novem bi pri njem pravzaprav težko govorili, prej bo veljalo, da je Kambič slikar, ki je znal dosežke svojih predhodnikov in sodobnikov koristno uporabiti pri svojem delu. Temu delu pa je pridana tako svojska osebna nota, da si ob gledanju Kambičevih slik ne moremo misliti nič drugega, kot da jih je napravil Kambič in samo on.

Za svojo retrospektivno razstavo slik v Dolenjski galeriji v Novem mestu (pred tem je razstavljal v Metliki in Črnomlju) je Kambič pripravil 36 značilnih del, za katere je menil, da ga bodo v pravi luči predstavila javnosti. Pri tem je pokazal velik smisel tudi za ureditev razstave, saj je že s samim zaporedjem slik opozoril obiskovalca na svoj razvoj.

Kdor pazljivo gleda Kambičeve slike, lahko iz njegove retrospektive izlušči nekaj značilnosti, najsi gre za slikarjeva akademska dela ali za dela, ki jih je dal na svetlo v zadnjih letih. Te poglavitne značilnosti bi bile: prost pristop k motivu, poudarjanje določenih detajlov ter čistost in jasnost. Na hitro roko bi lahko slikarja imenovali za realista. Pa to vendarle ni. Čeprav je nazoren, jasen, razumljiv in tako pristopen slehernemu gledalcu, mu naziv realista ne bi pristajal, ker bi vsako prestrogo realistično gledanje s svojo grobostjo podrlo slikarjev intimen svet, ki je tako pričujoč na vsaki sliki. Kambič je znal ta svet pričarati z barvnimi momenti. Zanj pomeni na primer vijoličasta barva, ki jo tako pogosto in tako vešče uporablja, kaj več kot senco, da čutimo, kako prav s tem barvnim efektom doseže, da z njim vred verjamemo v mehkobo najbolj grobe trdote. Poudarjanje detajlov doseže slikar na način, ki je zanj značilen: v posebni barvni komponenti predstavljen detajl je tako živ, da naravnost sili iz okvirja. To velja za sleherno njegovo sliko, če ima le namen del motiva pustiti v ospredje.

Na retrospektivni razstavi se srečamo s posameznimi fazami Kambičevega ustvarjanja. Kot vrsta talentiranih slikarjev je tudi Kambič začel s portreti in akti. V Dolenjski galeriji je razstavil ustrezna dela iz let 1910 do 1915. Nemara bi za vsa njegova dela, nastala v tem času, našli nekaj takega, kar je bilo skupno z deli mojstrov od renesanse do danes, to je verno predstavljanje aktov in portretov. Kambiču je seveda uspelo, da je z neko kompozicijsko razgibanostjo nakazal pri portretiranju svoj stil. Kompozicijska razgibanost odlikuje tudi vse njegove kasnejše stvaritve, za katere je iskal motive v naravi. Študiju narave se je Kambič posvetil z vso resnostjo, o čemer pričajo tudi nekatera platna na razstavi. Študije iz narave in po naravi zavzemajo osrednje mesto v slikarjevem ustvarjanju, slikar sam pa se je v njih najbolj »našel«. Kakšnih specifičnih motivov ni nikoli iskal, zato so njegovi motivi verna, vendar slikovito upodobljena slika narave.

Prav gotovo ne bi govorili o teh njegovih stvaritvah, če bi v njih ne našli tistega, kar p r i v l a č i. Bolj ko se pomikamo od slike do slike, bolj se na platnih razgaljajo slikarjeva čustva in misli, umetnikova duša kot taka. Kar je lirik izpovedal v verzih, z besedami, to je slikar povedal z barvnimi toni. To liriko razumemo bolj, če primerjamo med sabo dva ista ali enaka motiva, kot oba motiva iz Dragovanje vasi v Beli krajini. Ob gledanju obeh se zdi, kot bi bil umetnikov čopič čarovnik, ki je obudil nekaj zapuščenega, nekaj mrtvega. In največ takih motivov je Kambič našel v Beli krajini, inspiriran od navidezno puste, vendar slikovite in slikarsko privlačne zemlje.

Upodabljanju pokrajin (ne samo rodne Bele krajine), se Kambič ni odrekel nikoli, čeprav je sem in tja predstavil nekaj uspelih motivov, ki potrjujejo, da se umetnik ni poglabljal le v pejsaže. Motive je našel tudi pri ljudeh, značilno pa je, da jih ni postavljal v naravo ali okolje, ampak jih je prikazoval posamezno. Zato v njegovem opusu ne najdemo akcijskih platen. Človek je za Kambiča nekaj, kar ne spada direktno v naravo, čeprav tudi tam, kjer ga ni, čutimo njegovo navzočnost. V svoj umetniški okvir je ujel le izraz človeka, naj gre za materino srečo z otrokom ali Kato Hudorovac, katere izraz ostane izraz praznične ciganske žene, naj bo njen obraz na sliki še tako bakren in kovinsko bleščeč, ali pa kaj drugega.

Je mojster Mihael Kambič! Ni ustvaril velikih del, ni stilno drzen, ne zunanje presenetljiv. Kar velja, je iskrenost, s kakršno je izpovedal svoj slikarski svet, je lirična moč, ki odtehta še tako stilno in kompozicijsko trdnost. Upoštevaje to, sodijo Kambičeva dela, posebno ta, ki jih je pripravil za retrospektivno razstavo, na častno mesto v zakladnici slovenskega slikarstva. To ni končno mnenje o njegovem delu, samo mišljenje je, mišljenje enega samega obiskovalca, ki si je njegove slike malo podrobneje ogledal.

IVAN ZORAN

BLANCA: brod v razbitinah

Slavka Hočevarja, šefa krajevne ga urada na Blanci, sem srečal pri skupini delavcev, ki je pripravljala vse potrebno za obnovo savskega broda.

»Sava, ki so je pri nas namerili 560 cm nad normalo, je preplavila njive in travnike na obeh bregovih, na Blanci pa vdrla tudi v nekatera stanovanja. V trgovini so je namerili 80 cm. Prebivalstvo je bilo prisebno in požrtvovalno, da je lahko rešilo marsikaj pred vodo,« je pripovedoval tovariš Hočevar in kazal na zidu obcestne zgradbe, do kod je segala voda.

»Koliko je škode?«

»Kmetje so škodo prijavili, vendar trenutno še ne vem, kolikšna je.«

»Kaj pa brod?«

»Samo popravilo savskega broda, ki leži na razbitinah, bo zneslo okrog pol milijona dinarjev. S popravilom hitimo, da bi brod čimprej omogočili za prevoz. Z njim so se vozili učenci iz Arta in Pijavškega, ki ne morejo več k pouku, odkar je brod poškodovan.«

»Je bil načet še kakšen važen objekt?«

»Blanški potok je odnesel most in na več mestih poškodoval cesto. Ob pomoči občinskega oddelka za komunalne zadeve bo v kratkem tod promet spet lahko neoviran.« I. Z.

Odojke, purmane, piščance...

Ob moderni cesti, ki se z novomeške strani vzpenja čez Gorjance, je gostilna »Pri Zajcu«, kjer se gostje radi ustavljajo. Gostilničar **Milan Badovinac** je letos preuredil gostilniške prostore, pravi pa, da je gostov sicer vedno več, a zaslužka manj.

— Gostje, ki se pri meni ustavljajo, pričakujejo, da bodo v podeželski gostilni dobro in ceneno postreženi in če hočem, da bodo še prihajali, ne smem zviševati cen tako kot v mestu. Moram pa vso hrano, zlasti meso, kupovati v novomeških mesnicah po istih cenah kot tamkajšnji gostinski obrati. Tako pri hrani res ni nobenega zaslužka več...

— S katerimi jedili se postavlja vaša kuhinja?

— Trikrat v tednu imamo odojka, piščance, purmane, kravice in druga mesna jedila pa naredimo po naročilu.

— Ali vse gostinske posle opravljate sami?

— Kar je treba v gostilni, z ženo vse sama opraviva, ob nedeljah in praznikih, kadar je več gostov, morata pomagati tudi otroka, čeravno nista iz gostinske stroke. Drago se uči za mehanika, Milena obiskuje srednjo ekonomsko šolo, vendar se prav tako urno zasukata kot midva z ženo, če je potrebno.

— Imate peči samo zaradi lepšega, ali jih tudi kdaj zakurite?

Ob tem vprašanju je bil sicer šegavi gostilničar skoraj užaljen.

— No, veste! Pri nas je vedno toplo! Kdor se v hladnem dnevu napoti čez Gorjance in se med potjo ustavi, ne bo obsedel v mrzlem lokalu. Večjo gostinsko sobo kurimo že od jutranjih ur, manjšo pa šele popoldne. Se prej segreje, več gostov pa pride navadno šele proti večeru.

M. R.

Milana Badovinca pozna večina stalnih potnikov z Gorjanske ceste

ZA BODOČE RODOVE

Gramofonska plošča z Beatlesi, bikini in škatlica kontracepcijskih tablet so nekateri med 44 predmeti, zaprtimi v »časovni kapsuli«, v zaboju, ki ga bodo prihodnje leto zakopali v zemljo in ki naj bi pričal o naši civilizaciji prihodnjim generacijam.

Ta zaboj iz nerjavečega jekla, v katerega notranjosti je drug, steklen zaboj, bodo zakopali v zemljo nekje sredi sedanjega razstaviščnega prostora oktobra 1965, na dan zaključka newyorške svetovne razstave. Če bodo zanamci upoštevali navodila, bodo smeli odpreti oba zaboja šele čez 5000 let.

Župna cerkev v Loki pri Zidanem mostu je zgodovinski spomenik iz leta 1208. Zaščitil jo je Zavod za varstvo spomenikov SRS.

— Tvoje slike bi bilo najbolje obesiti takole!

— Ah... oh..., pozabila sem ti povedati, ljubi, da tudi s pokrovom nekaj ni v redu...

SMEH STOLETIJ

Sokrat je na cesti opazil suličarja, ki je tekel za nekim človekom.

»Primi ga, primi ga!« je zaklical suličar, toda Sokrat se ni zmenil.

»Kaj si gluh?« se je jezil preganjalec. »Zakaj nisi prestregel morilcu poti?

»Morilcu? Kaj meniš s to besedo?«

»Človek božji, le kje si se vzel! Morilec je človek, ki ubija.«

»Torej mesar?«

»Norec stari! Človek, ki ubija drugega človeka.«

»Aha, vojak.«

»Ne! Človek, ki ubija v mirnem času.«

»A, že razumum: rabelj.«

»Osel! Človek, ki ubija človeka na njegovem domu.«

»A tako! Zdravnik, kajne?«

Suličar je ves obupan stekel naprej.

* * *

»Ideal« zlobne zakonske žene je bila Sokratova Ksantipa. Nekoč se je ujezila in moža pošteno ozmerjala, nazadnje pa je pljusnila vanj še golido umazane vode. Sokrat je čisto mirno rekel:

»Sem si kar mislil, da bo za grmenjem še deževalo.«

* * *

V petem stoletju pred našim štetjem je nastopil v Grčiji filozof Sokrat, ki se je vse življenje trudil, da bi pripeljal ljudi do objektivnih spoznanj. O sebi je trdil, da »ve samo to, da nič ne ve,« v razgovorih z ljudmi pa si je prizadeval, da bi sogovorniki sami spoznali pravilnost ali nepravilnost svojih trditev.

Nekoč so ga vprašali, katera žival najnevarneje grize, in odgovoril jim je:

»Izmed divjih — obrekovalec, izmed udomačenih pa lizun.«

STOP! - črne vožnje na cestah!

Prometni miličnik je pritisnil na gumb in rdeča lučka službenega avtomobila je začela utripati na asfaltni cesti pod Gorjanci.

Zavore so zacvilile in tovornjak se je ustavil.

»Prometno in vozniško dovoljenje, prosim!«

Poleg prometnega miličnika je stal tržni inšpektor.

»Potni nalog in dokumente o blagu, ki ga vozite,« je zahteval od šoferja.

»Veste, potnega naloga nimam, navadno ga kar sam napišem, šef pa mi ga naknadno podpiše... Vozim sadje za sindikat.«

x x x

Ko je pripeljal neki drugi tovornjak, ga je prometni miličnik ustavil. Inšpektor se je vozniku predstavil s službeno izkaznico in začel spraševati.

»Nimam naloga. Šefa ni doma.«

Na tovornjaku je bilo govedo.

»Pa potni list za tovor?« je vpraševal inšpektor.

»Nimam potnega lista, jutri ga dobim,« je odgovarjal šofer.

»Pa potrdilo o odkupu živine?«

»Nimam jih, ker jo bomo kupili preko kmetijske zadruge.«

»Kršitev pravilnika o živinskih potnih listih. Gospodarski prestopek iz uredbe o trgovanju. Šofer brez potnega naloga.« Tako je inšpektor napisal v zapisnik.

x x x

Stop! Vse drugo kot po navadi. »Potne liste...« Inšpektor je prelistal živinske potne liste. Osem jih je bilo. Preštel je še govedo. Devet glav! Veterinar je napisal, da je na tovornjaku osem glav.

»Zakaj ena glava več?«

»Veste, včeraj je ena krava padla s tovornjaka, pa smo jo danes pobrali.« Nakupovalec bi skoraj prisegel, da je bilo to res.

*

Stop! Od devetih potnih listov so bili le trije pravilni, trije ponarejeni, trije nepodaljšani...

Ni bilo malo črnih voženj, kot so: prevozi materiala za znance, za šefe itd. — brez potnih nalogov. Pa še: prevoz sadja in zelenjave za prodajo in prekupčevanje, na račun sindikatov in podjetij.

(Akcijo je organiziral oddelek za inšpekcijske službe ljubljanskega okraja skupaj s tajništvom za notranje zadeve, udeležili pa so se je tudi tržni inšpektorji oddelka za medobčinske inšpekcijske službe v Novem mestu. Kontrole se nadaljujejo).

JOŽE SKOF

Odmevi na cin-cin-cin...

— Saj sem ga videla, zdaj si pa lase pulim, ker ga nisem pobrala...

(Gospa iz »žur-fiksa« v Kandiji)

— Vnuku bom na to hranilno knjižico še sam nekaj priložil! Ponosen sem nanj!

(Stari očka enega izmed nagrajencev)

— Vsaj namignil bi mi lahko!

(Znanka enega izmed vodilnih uslužbencev KB)

— Vsa sreča, da ni med nagrajenci nobenega bančnega uslužbenca, sicer bi mislila, da je vse skupaj samo igra!

(Besna klepetulja stalnega dopoldanskega kavarniškega krožka)

— Le kaj mi je bilo, da ta petek nisem šla ven, ko pa poberem sicer vsak gumb!

(Ena izmed novomeških gospodinj)

— Zdaj bom pobral vsak dinar!

(Peterček svoji mami, potem ko sta prebrala Dol. list)

— Če bi prej vedeli...

(Mnogi)

Trije otroci talci

Sedem ur je držal pred kratkim neki blazni Italijan celo četrt Rima v negotovosti. Ko so hoteli karabinerji 30-letnega Maria Mormoneja zaradi goljufij aretirati, se je le-ta zabarikadiral v svojem stanovanju. Z odprtega okna je vpil, da bo ubil ženo in tri hčerke, če ga policija ne bo pustila pri miru.

Okoli hiše se je zbralo na tisoče ljudi, ki so napeto spremljali napore sosedov, policajev in gasilcev, da bi prepričali Mormoneja, da je njegov odpor nesmiseln. Naposled so gasilci vdrli v stanovanje po lestvi skozi okno, hkrati pa so štirje policaji vlomili vrata. V stanovanju so podvijanca, ki je bil oborožen samo z nožem, obvladali in ga odvedli. Njegova žena in otroci v starosti od štirih mesecev do šestih let, so ostali živi in zdravi.

Izkopavanja za trebanjsko cerkvijo se nadaljujejo. Doslej so na tem mestu, kjer je bilo včasih rimsko svetišče, našli nekaj človeških okostij, ostankov obzidij in opečne rimske kanalizacije.

PRI LJUDEH OB KOLPI

Jurija Benetiča, vodjo žagarskega obrata na Vinici, so izvolili v domačem kraju za odbornika občinske skupščine Črnomelj. Pred kratkim je sklical zbor volivcev, katerega pa se je od vabljenih občanov iz vasi Vinica, Sečje selo, Drenovec, Učakovci, Vukovci, Kovači grad, Perudina, Ogulin, Goljek, Podklanec udeležilo le 31 ljudi. Nekaj dni zatem smo ga obiskali in prosili, naj nam o predlogih in pripombah volivcev tega območja kaj več pove. Pustil je opravke na krajevnem uradu in takole pripovedoval:

»Ljudje se radi pogovarjajo o svojih skrbeh in težavah« meni občinski odbornik Jurij Benetič

— O gospodarskih dosežkih domače občine v prvih devetih mesecih letošnjega leta smo se pomenili najprej, zatem pa je lahko vsak povedal, kar je imel povedati. Ker smo v tem gospodarskem poročilu slišali, kako slabo gospodarijo pri Belokranjskem gradbenem podjetju, sami pa imamo priložnost marsikaj videti, smo to povedali. Ni čudno, če ima podjetje izgubo: na Vinici že dva meseca dozidavajo šolo, pa opravljeno delo ni tako, kot bi moralo biti. Delovodja večkrat zavije v gostilno, kadar njega ni, se tudi delavcem ne ljubi premikati rok. To ljudje vse vidijo, posebno pa otroci. Kaj neki si mislijo o socialističnem gospodarstvu in njegovi storilnosti! Da bi temu napravili konec, je bilo sklenjeno, da bo občina poslala na naše delo visoče posebno komisijo, ki bo ugotovila vrednost in kvaliteto narejenega dela.

Kot na vsakem sestanku na deželi, smo tudi na tem zboru volivcev govorili o davkih. Precej naših kmetovalcev je v zaostanku s plačilom in mnogi v resnici nimajo denarja, da bi plačali. Vsem tem je bilo zelo ustreženo s pojasnilom Franca Magistra, ki je prišel kot zastopnik občine in povedal, kako morajo kmetje ukrepati in kakšna pota opraviti, da jim lahko pristojni organ davčne obveznosti zniža ali odpiše. Ker pa se kmetovalci kljub pojasnilom morda ne bi znašli, jim bo pomagala Socialistična zveza.

Zdravstvena služba na Vinici je problem, o katerem govorimo več let, a več kot do besed doslej ni prišlo. Na tem sestanku pa smo se le domenili! V letu 1965 bomo sprejeli krajevni samoprispevek za gradnjo montažne ambulante, občina in zdravstveni dom Črnomelj pa nam bosta pomagala. Graditi bomo začeli čimprej in računamo, da bo enkrat v maju 1965 zdravnik na Vinici že ordiniral. Imenovana je bila posebna komisija, ki bo urejala vse posle v zvezi z gradnjo ambulante.

Pa še o kruhu moram povedati, drugače bi ljudje zamerili. Že nekaj let na Vinici ne moremo in ne moremo urediti prodaje kruha tako, da bi bila ljudem všeč. Zdaj, ko ga vozijo iz Črnomlja s rednim avtobusom v vrečah, je večkrat tako zmečkan, da človeka mine apetit. Včasih smo imeli na Vinici več pekov, zdaj pa ni nobenega več, tako da kruha ne moremo peči doma. Na zadnjem zboru volivcev so ljudje prosili slaščičarja, naj bi on prevzel prodajo kruha, kar pa je težko zahtevati, saj pri tem nič ne zasluži. Te dni se bo šel pogovorit v črnomaljsko pekarijo, potem bomo videli, če bo prodajo prevzel ali ne.

Vidite, s temi stvarmi se ukvarjamo na zboru volivcev, na sestankih Socialistične zveze in povsod, kjer se zberejo domačini. M. B.

Obnovljena šola na Razboru pod Lisco

V okviru proslav in prireditev ob letošnjem občinskem prazniku v Sevnici so obnovili tudi šolo na Razboru, kjer je bila pred 20 leti partizanska šola v Spodnjem Posavju. Obnovljena šola je prav gotovo najlepši spomenik, ki bo ljudem pod Lisco še dolgo govoril o ljudski vstaji in vseh naših pridobitvah. Več o tem berite na sevniških straneh današnje številke Dolenjskega lista!

Na svetu je več žensk kot moških

V Sovjetski zvezi je 20 milijonov več žensk kot moških

Od vseh dežel na svetu, ki imajo več kot milijon prebivalcev, je Ekvador najbližji ravnotežju med obema spoloma. V tej državi je 2,590.948 moških in 2,590.528 žensk. V Ekvadorju je torej (podatki izvirajo iz začetka letošnjega leta) samo 420 moških več kot žensk.

Mnoge države, med katerimi so tudi Združene države Amerike in Sovjetska zveza, imajo več ženskega kot moškega prebivalstva. V ZDA je dva milijona žensk več kot moških, v Sovjetski zvezi celo 20 milijonov več. Več žensk kot moških je tudi v Zahodni Nemčiji (tri milijone) in na Japonskem (dva milijona).

V nekaterih drugih državah pa je število moških večje od števila žensk — na Kitajskem za 20 milijonov, v Pakistanu pa za pet milijonov. Te številke je nedavno objavil demografski letopis OZN, izračunali pa so jih po podatkih za preteklo leto.

Med deželami, v katerih je število moških in žensk približno enako, je tudi Maroko. V tej državi s skupno 11,6 milijona prebivalcev je samo 5451 moških več kot žensk.

Statistika OZN ne daje odgovora na vprašanje, ali je razlika v številu moških in žensk posledica tega, da se rodi več deklic kot dečkov, vendar nedvomno dokazuje, da žive žene v večini dežel dlje kot moški. Na Švedskem na primer, kjer je sicer povprečna življenjska doba najdaljša, živi ženska nekaj več kot 75 let, moški pa okoli 72 let. Na Nizozemskem in v Švici dosega povprečna življenjska doba ženske 75 let, moški pa žive nekaj več kot 71 let oziroma v Švici 69 let in pol.

V ZDA, Čehoslovaški in v Novi Zelandiji žive žene 73 do 74 let, v nadaljnjih 19 deželah sveta pa 70 in več let, vključno s Sovjetsko zvezo, kjer je povprečna življenjska doba žensk 73 let.

Na Danskem, v Izraelu, na Islandu, na Nizozemskem, na Norveškem in na Švedskem žive moški povprečno okoli 70 let, v ZDA pa 66,7 leta.

Le tri dežele so na svetu, v katerih lahko moški upajo na povprečno daljšo življenjsko dobo kot ženske. To so Kambodža, Gvatemala in Gornja Volta. V Boliviji je življenjska doba moških enaka dobi žensk in dosega približno 50 let.

Saša Dobrila: ARGONAVTI

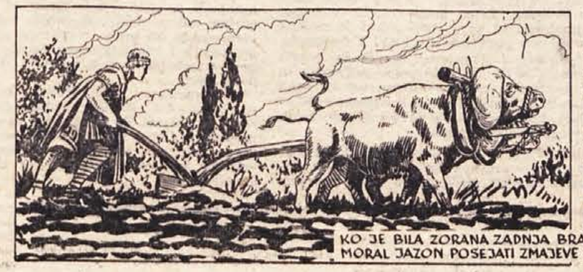

Kolektiv IMV proti samovolji redkih posameznikov

Vzrok za pričujoči članek je pismo, ki so ga 20. oktobra 1964 poslali predsedniku novomeške občinske skupščine predsednik delavskega sveta, predsednik upravnega odbora, predsednik izvršnega odbora sindikalne podružnice in direktor Industrije motornih vozil v Novem mestu. Pereči problemi, na katere opozarja kolektiv IMV, so se zadnje mesece tako zgostili, da srečujemo različne razprave o njih čedalje bolj pogosto v novomeški javnosti. Pa četudi tega ne bi bilo, so vprašanja in problemi tega požrtvovalnega in perspektivnega kolektiva take narave, da je o njih potrebno spregovoriti javno odkrito besedo.

Danes objavljamo nekatere glavne odstavke iz pisma, ki ga je kolektiv IMV pred dnevi poslal predsedniku novomeške občinske skupščine. Hkrati sporočamo bralcem, da smo prosili predsednika občinske skupščine, da bi prihodnji teden odgovoril na nekatera vprašanja v zvezi z IMV, glede katerih smo se obrnili nanj s prošnjo za pismeni odgovor.

V domačem tedniku smo zadnja leta večkrat poročali o razvoju, napredku, načrtih in pomanjkljivostih v enem izmed največjih delovnih kolektivov našega področja. Vsaj nekajkrat na leto smo javnost seznanili z glavnimi problemi, ki jih mora reševati mladi kolektiv IMV. Da bi bralci lažje presodili, o čem teče danes beseda, naj na kratko ponovimo, kaj smo lani 23. maja potem, ko smo se tudi sami udeležili važnega posvetovanja v prostorih IMV, poročali v Dolenjskem listu:

NAPOSLED VENDARLE RAZUMEVANJE ZA IMV: — »Pretekli četrtek je bila v prostorih Industrije motornih vozil v Novem mestu komisija predstavnikov republiškega sekretariata za urbanizem, OLO Ljubljana, ObLO Novo mesto in njegovih inšpekcij, KGPK, Slovenije-projekta, Projektivnega podjetja in investitorja IMV. Po vsestranskem in tehtnem posvetu je dokončno sklenila, da se sedanje nemogoče razmere v proizvodnji, varnosti dela in ostali pogoji, v katerih morajo delati člani kolektiva IMV, temeljito sanirajo. Gre za to — povedano v najkrajši obliki — da se na sedanjem prostoru IMV vzpostavi gospodarska celota, ki naj omogoči kolektivu znosnejše pogoje dela, s tem pa mu tudi zagotovi večjo gospodarnost v poslovanju. Vedno večje naloge, ki jih pred požrtvovalni kolektiv IMV postavljajo potrebe po njegovih priznano kvalitetnih vozilih izvirne domače konstrukcije, kot tudi možnosti za vedno večji izvoz, narekujejo naslednje naloge:

staro agroservisno halo bodo podaljšali; tu bodo postavili SOKO montažno halo na površini 621 kv. metrov; v perspektivi je predvidena zidava skladišča surovin in gotovih izdelkov z lokacijo zahodno od sedanje mlekarne; IMV bo prevzela tudi poslopje sedanje mlekarne in skupno s KGPK in ObLO Novo mesto pomagala rešiti preselitev mlekarne v nove prostore na novi lokaciji.

S tem bo kolektivu omogočeno, da bo lahko na istih prostorih povečal proizvodnjo od sedanjih 4 avtomobilov na dan na 6 vozilov dnevno. To, kar opravljajo delavci IMV sedaj pod težkimi pogoji na prostem (pa tudi v dežju in snegu, ki uničujeta napol gotova vozila!), bodo po izgraditvi objektov delali v pokritih prostorih . . .«

Čemu tako odlašanje z gradbenim dovoljenjem?

Lanskemu dogovoru v maju spet ni bilo dano, da bi zaživel tako, kakor to narekujejo interesi razvoja gospodarstva v novomeški občini in več kot nujne potrebe kolektiva IMV! Kolektiv IMV je letos 20. oktobra pisal predsedniku občinske skupščine Novo mesto med drugim tole:

»Po številnih razpravah, ob izdelavi različne dokumentacije ter intervencijah z različnih strani smo dobili gradbeno dovoljenje za izgradnjo nam že zdavnaj prepotrebnega objekta za skladiščenje materiala in izdelkov.

Kljub temu, da je v mesecu juliju t. l. celo z vaše strani zagotovljeno predstavnikom republiškega Izvršnega sveta ter Okrajne skupščine, kakor tudi predstavnikom našega kolektiva, da ni nobenih zadržkov za izdajo gradbenega dovoljenja in da ne vidite razloga, zakaj se predstavniki kolektiva »razburjajo« zaradi tega, smo z določenim zavlačevanjem dobili gradbeno dovoljenje pod pogoji, ki so za naš kolektiv nesprejemljivi.

Objekt za skladiščenje materiala je lociran točno po odobrenem načelnem zazidalnem načrtu, ki ga je izdelalo podjetje Slovenija-projekt, Ljubljana. Glavni projekt, ki je bil priložen k vlogi za izdajo gradbenega dovoljenja, predvideva izgradnjo šedove hale z jekleno nosilno konstrukcijo površine 4200 kv. metrov. Ker je za izgradnjo celotne hale potrebno še predhodno odkupiti del zemljišča, ki je v privatni lastnini, smo izgradnjo predvideli v 2 fazah, s tem da prva faza, za katero smo dobili omenjeno gradbeno dovoljenje, zajema izgradnjo 3/4 zazidalne površine, t. j. **3000 kv. metrov.**

Za izgradnjo tako velike hale pa je v gradbenem dovoljenju zapisano: Točka 7: **»Objekt se bo smatral kot strogi provizorij, ki ga bo moral investitor po potrebi urbanističnih koristi premestiti na drugo mesto brez pravice do povrnitve stroškov.«**

Razvoj IMV je močno prerasel vsa naša pričakovanja

Pismo kolektiva IMV navaja v nadaljevanju, da je podjetje izdelalo zahtevani podrobni fiksni zazidalni načrt za I. etapo razvoja na obstoječi lokaciji. S tem v skladu je bil izdelan glavni projekt za novo skladišče materiala in izdelkov, ki naj bi bili po svoji tlorisni površini eden največjih v novomeški občini. Kolektiv navaja nato:

»Tako gradbeno dovoljenje ne moremo drugače razumeti kot formalno odobritev, s pogoji, ki praktično onemogočajo izgradnjo na obstoječi lokaciji. To dokazuje, da se v miselnosti odgovornih ljudi v občinski upravi kljub številnim razpravam, priporočilu in pisanju najvišjih zveznih in republiških organov ni prav nič spremenilo. Ideja o preselitvi tovarne IMV s 1000 zaposlenimi v Novem mestu je še vedno ostala ista.«

Pismo zatem opozarja, da so predstavniki tovarne neštetokrat osebno in pismeno opozarjali, da ima kolektiv zaradi skladišč na raznih krajih ter zavoljo neurejenih proizvodnih pogojev ogromne režijske stroške, ki znašajo vsako leto skoraj 100 milijonov dinarjev.

»Poleg tega vam je znano, da smo,« nadaljuje pismo, »računajoč na osvestitev odgovornih iz občinske uprave že lansko leto plačali kompletno jekleno konstrukcijo za omenjeno skladiščno halo, ki je bila gotova in pripravljena že oktobra lanskega leta ter da smo že lansko leto zagotovili lastna sredstva za izgradnjo hale in s tem računali, da bo hala vseljiva že decembra lanskega leta. Prav tako vam je znana naša obveza do izvoza letos, ki znaša 1,280.000 dolarjev, dočim bo izvoz v prihodnjem letu znašal blizu 2 milijona dolarjev. Smatramo, da to ni izključna naloga našega kolektiva, temveč da bi se tudi odgovorni iz občinske uprave morali vključiti v splošna gospodarska prizadevanja naše družbe. Zadošča samo bežen pregled, da se človek prepriča, v kakšnih pogojih se ostvarja proizvodnja avtomobilov, od katerih gre več kot 1/3 v izvoz.

Kdo zavira boljše delovne pogoje v IMV?

Glavna krivda za take delovne pogoje ter nepotrebne stroške leži ravno na tistih, ki nas sistematično zavirajo, da bi izboljšali naše delovne pogoje. V obstoječih pogojih je nemogoče zagotoviti brezhibnost izdelkov. Ravno potreba po kvalitetnih izdelkih je tista, ki poleg ostalega narekuje, da se čimprej uredijo znosni proizvodni pogoji.

Zaradi omenjenih razlogov smo se odločili, **da bomo kljub omenjenim pogojem v gradbenem dovoljenju pristopili k izgradnji objekta za skladiščenje materiala in izdelkov v trdnem prepričanju, da bo enostavnejše ter za družbo ceneje premestiti nekoliko uradnikov iz občinske uprave, kakor 1000-članski kolektiv.**

Istočasno vas obveščamo, da bomo ta dopis z vsemi prilogami dostavili republiškim ter okrajnim odgovornim organom, da bodo v podrobnosti seznanjeni z nemogočim odnosom nekaterih odgovornih iz občinske uprave do našega kolektiva.«

Ali res po »potrebi urbanističnih koristi?«

Kolektiv IMV izraža v nadaljevanju svojega pisma svojo ogorčenost do odnosov, ki jih izvaja občinska uprava do njega. Pripravljen je ponoviti potek cele zadeve in pokazati dokumente, ki jasno govore, kako sistematično so posamezniki v novomeški občinski upravi na razne načine delovali, da bi se onemogočil potreben razvoj in normalno delo kolektiva IMV. Tako pravi kolektiv med drugim:

»Obžalujemo, da je do tega prišlo, vendar smatramo, da je naša dolžnost zagotoviti možnost ter pravico do dela našemu kolektivu. Danes ni več mogoče prepričati kolektiva, da bo zaradi mnogim nerazumljivih razlogov in idej moral naprej delati v obstoječih pogojih. Še težje pa je obrazložiti kolektivu, da se bo moral odpovedati delu dohodka, da bi se »zaradi potrebe urbanistične službe« preselila hala in s tem cela tovarna na drugo mesto . . . Namreč, pritisk se je vršil na kolektiv za preselitev tovarne, medtem ko se je smatralo, da mora vprašanje sredstev za to rešiti sam kolektiv ali nekdo tretji — samo tisti ne, ki to postavljajo. Prizadeti se tudi nikoli niso vprašali, kako bo kolektiv odplačeval ta sredstva, v kolikor bi jih dobil.«

Čemu negativna stališča do IMV?

Pismo kolektiva IMV v nadaljevanju podrobneje navaja, kako je še aprila 1960 Okrajni ljudski odbor Novo mesto razpravljal o razvoju IMV ter po izčrpni razpravi izglasoval priporočilo občini Novo mesto o razvoju IMV na sedanjem prostoru. Še v istem mesecu je tudi občinski odbor po ogledu tovarne na svoji seji sklenil, da naj se IMV širi do maksimalne možne meje na sedanji lokaciji. Prav tisti ljudje, zaradi katerih sta morala zasedati bivši okrajni in občinski odbor, pa so se postavili proti koristim IMV.

Sledila je ponovno širša komisija 16. maja 1963, ki je določila pogoje za zgraditev podaljška montažne hale do bivše mlekarne, hkrati pa je podjetju naročila, naj izdela podrobni zazidalni načrt. Ta je bil gotov 15. 7. 1963, IMV pa ga je 26. 7. 1963 vložila na ustrezni občinski organ. Odgovor je prišel 10. 8. 1963, vendar le v obliki soglasja o razmestitvi gradbenih enot. Hkrati je odgovorni občinski organ samovoljno vključil v soglasje pogoj za izdajo lokacijskega dovoljenja: izdati je treba podroben zazidalni načrt v merilu 1:200 in 1:500. **S to nepotrebno zahtevo** se je izgradnja avtomatično zavlekla **za eno leto**, saj je bilo v naprej vsakomur jasno, da takih načrtov ni mogoče izdelati v krajšem času.

Letos 25. maja je podjetje ponovno vložilo zazidalni načrt v zahtevanem merilu, toda šele na intervencijo predsednika okrajne skupščine na sestanku 7. 7. 1964 ter sestanka na občinski skupščini 15. 7. 1964 je bilo 3. 8. 1964 izdano ponovno **samo soglasje k omenjenemu načrtu**, katerega je Oddelek za gospodarstvo ObS Novo mesto označil z »zazidalno skico«, ki naj bi služila »kot tehnični pripomoček za smotrno zazidavo tovarniškega kompleksa.«

Kolektiv IMV v pismu nato opozarja, da je bilo na skupščini v novomeški občini 15. 7. 1964 (ob navzočnosti predstavnikov ObS, IMV, okrajne skupščine ter glavnega republiškega inšpektorja inž. Mirana Jerana) sklenjeno, da za izgradnjo skladiščne hale ni več nobenih zadržkov in da naj se takoj izdajo ustrezna soglasja za začetek gradnje. Oddelek

(Nadaljevanje na 15. str.)

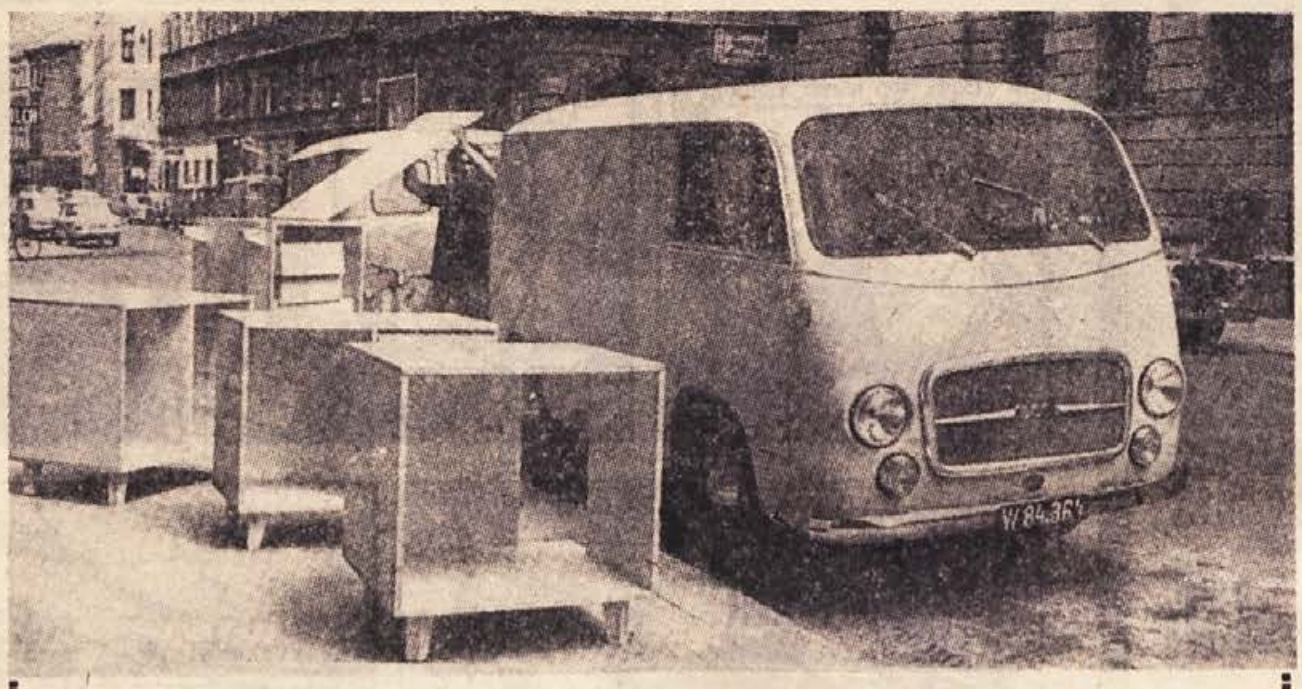

Dejstva so močnejša od vseh besed: čeprav mora delati kolektiv IMV v Novem mestu pod skrajno neugodnimi razmerami, do kraja utesnjen in v neprestani bitki z okolico, ki že onemogoča kvalitetnejšo proizvodnjo, prizadevni in vztrajni delavci, tehniki in inženirji iz IMV tudi zdaj že izvažajo v 15 držav: na Dansko, v Avstrijo, Madžarsko, Češkoslovaško, Grčijo, Bolgarijo, v Egipt, Alžir, Gano, Libijo in Gvinejo pa še v Indijo, Pakistan in drugam. Letos bodo izvozili v tujino 600 avtomobilov, to pa je toliko, kot je znašala pred leti skupna proizvodnja v IMV! V Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Skopju in drugih večjih mestih SFRJ so ceste polne prikupnih in nadvse uporabnih »novomeščanov«, saj se urno vozilo Kombi ali Kurir in druge izpeljanke IMV — 1000 čedalje bolj uveljavljajo prav v hitrem mestnem in medmestnem prometu.

Na sliki: IMV — 1000 DONAU sredi Dunaja: mizarski mojster pravkar razlaga iz Kombija garnituro pohištva. ITR, mednarodna revija za transport, poroča letos na 17. strani v svoji 1/2 številki iz Avstrije med drugim sledeče:

»Velikoprostorni, hitri mali tovornjak za trdi vsakdanjik je IMV »Donau 1000«. Vozilo »Donau 1000« že izvažajo — to je nepričakovano prepričljiv odposlanec jugoslovanske avtomobilske industrije, kateri manjka še tradicija zapadnih tvrdk. Novo vozilo je tudi za zapadni okus in obliko v svojih izpeljavah zelo posrečeno, čeprav mu morda manjkajo še tiste zadnje finese, ki jih na zapadu cenimo tudi na dostavnih vozilih, kakor tudi malih tovornjakih. Za grobo resničnost je to sicer brez pomena, saj odločata tu uporabnost in gospodarnost avtomobila, oboje pa nudi »Donau 1000« v polni meri . . .«

Novomeškemu vozilu IMV — »Donau 1000« odmerja navedena številka mednarodne transportne revije dve strani. Bo že tako, da bo marsikoga šele pohvala iz tujine prepričala, da imamo v Novem mestu pogumne, prizadevne in predvsem izredno vztrajne izdelovalce avtomobilov izvirne domače konstrukcije . . .

Še enkrat: „OBOJESTRANSKI INTERESI“

V 42. številki »Dolenjskega lista« z dne 22. oktobra letos je bil objavljen v rubriki »Naš aktualni komentar« članek z naslovom **»Obojestranski interesi«. Vsak, ki se količkaj spozna na probleme v kmetijstvu in odnose med kooperanti, se bo z vsebino članka v celoti strinjal.**

Člankar pa je zajel le končno fazo kooperacije, to je oni del kooperacije, ko pride že do odkupa oziroma prodaje pridelkov. Člankar je v celoti zanemaril strokovne priprave in analize pred formalnim podpisom pogodbe o proizvodnem sodelovanju, kar pa je najvažnejše. Poglejmo, kako naj bi se proizvodno sodelovanje pravzaprav začelo:

Kmet France ima 2 ha travnikov ali košenic, ki so zanemarjeni in mu dajo brez gnojenja dvajset stotov sena. Kmetijski strokovnjak iz kmetijske zadruge bi prišel h kmetu in razgovor bi potekal približno takole: »Tovariš France, vi imate tisti travnik, ki vam daje zelo slabe pridelke. Napraviva gnojilni poizkus in ugotovila bova, katerih hranil zemlji primanjkuje in katera gnojila bodo najbolj učinkovala. Izračunala bova, katere količine in kakšnih gnojil bodo dale kar največ najcenejšega sena. Izračunala bova meje največje rentabilnosti. Potem bova pričela gnojiti po strokovnih navodilih. Do sedaj ste imeli na tem travniku 20 stotov sena. Če bova na podlagi gnojilnega poizkusa in analize zemlje ugotovila, da bo dal z določenimi količinami gnojil travnik 40 ali celo več stotov sena, si bova teh 20 stotov, ki sva jih z gnojenjem **več pridelala**, razdelila po dogovoru tako, da boste vi pridelali več, kmetijski zadrugi pa bo ostalo za gnojila in trud še toliko sena.«

V tem primeru kmet gotovo ne bi razmišljal, kako in komu bo kaj prodal. Vsak, ne samo kmet, bo prodal pač tam, kjer bo dosegel najvišjo ceno, kar je povsem razumljivo. Kmetijska zadruga naj bi se šele nato sporazumela in podpisala s Francetom pogodbo o proizvodnem sodelovanju. Če bi zadruga potrebovala seno, si bo s pogodbo zagotovila svoj delež sena. Če seno ne bi potrebovala, se bo dogovorila s Francetom, naj on s tem senom raje vzredi

ODKRIT RAZGOVOR

enega ali dva telička in bo France pod dogovorjenimi pogoji prodal zadrugi telička, spitanega do določene teže.

Podobno naj bi se kmetijski strokovnjak pri kmetijski zadrugi razgovarjal s kmetom Janezom, Tonetom in z vsemi drugimi za pridelovanje krompirja, pšenice, krmnih rastlin in podobno. **Sklepanje pogodb o proizvodnem sodelovanju je torej treba pričeti na kmetovem zemljišču z vsemi strokovnimi pripravami in analizami in ne v pisarni kmetijske zadruge!** Iz zemlje je treba več iztisniti, ne pa od kmeta.

To niso le pravljice iz »Tisoč in ene noči« ali nekaj nemogočega, kot se bo to morda komu zdelo. Pred sedmimi leti smo imeli v Beli krajini vrsto takih gnojilnih poizkusov in sortnih poizkusov. V ilustracijo naj navedem le nekaj primerov. V Goleku pri Dragatušu smo imeli sortni in gnojilni poizkus s krompirjem. **Samo s tem, da smo zamenjali seme, smo dosegli stoodstotno večji pridelek!** Ali drugi primer: na perudinskih košenicah in hribovskih košenicah nad Podklancem pri Vinici smo imeli gnojilne poizkuse, zastavljene po »Mitscherlichu«. **S takratnim upravnikom KZ Vinica tov. Milerjem sva ugotovila, da je ob najugodnejšem učinku gnojil bila proizvodna cena povečanega kilograma sena trikrat cenejša kot tržna cena sena!** Ti podatki o poizkusih na travnikih in košenicah so bili tudi strokovno obdelani na agronomski fakulteti kot diplomska dela. Tudi tam je bilo tako gnojenje znanstveno in ekonomsko utemeljeno.

- **Poizkusi in analize niso**
- **malenkosti ali »igračkanje«, ki ni rentabilno,**
- **kot to smatrajo še mnogi, pa celo nekateri kmetijski strokovnjaki. Vse**
- **kaže, da v bodoče še vedno ne bodo ekonomsko utemeljene one pogodbe o proizvodnem sodelovanju, ki bodo začete in končane na parketnih tleh.**

JOŽE ŠKOF

Načnimo povsod to, kar je pereče!

Pred občnimi zbori sindikalnih podružnic v novomeški občini

Od letošnjih občnih zborov sindikalnih podružnic v novomeški občini pričakujemo več, kot smo kdajkoli doslej. V sindikalnem delu je bilo letos opaziti nekakšno mrtvilo, ker so politično delo sindikata marsikje začeli opravljati delavski sveti in njihovi upravni odbori. Opaziti je, da so se s tem razprave zožile, proizvajalci pa oddaljili od problemov, s katerimi se srečujejo vsak dan in imajo pač pravico o njih govoriti in odločati.

Letošnji občni zbori naj se izogibajo presplošnih razprav o več problemih in naj se raje lotijo temeljite obdelave **enega samega** ali morda dveh, ki pa sta najpomembnejša ter naj sprejmejo sklepe o tem, kako jih je treba rešiti. Da bi sindikalne podružnice lahko to uresničile, bodo morale od strokovnih služb v svojih delovnih organizacijah dobiti podatke in analize o poslovanju, o skrbi za človeka, o skrbi za družbeni standard, o delitvi osebnih dohodkov itd.

Razgovor o statutih in ostalih statutarnih aktih v delovnih organizacijah je več kot potreben, pa tudi razprava o tem, kako se njihova določila oživljajo v vsakodnevni praksi, ne bo odveč. O sistemu delitve dohodka in osebnih dohodkov naj povsod razpravljajo predvsem s stališča, kako odpravljajo dohodke pod 25.000 in 30.000 dinarjev na mesec ter kako povečujejo produktivnost. Podružnice naj načno razpravo o nagrajevanju v strokovnih službah. V mnogih delovnih organizacijah so strokovne službe glede prejemkov preveč izenačene z onimi iz gospodarstva, drugod spet pa delavce iz strokovnih služb plačujejo z mesečnimi zneski. Le malokje uporabljajo merila, ki bi pri nagrajevanju strokovnjakov upoštevala delovni uspeh, opravljeno delo itd. Načeti je treba razgovor o tem, kako so izkoriščene proizvodne zmogljivosti. Pri tem naj bo osnova izračun, kolikšno vrednost daje 1 dinar osnovnih sredstev v proizvodnji. Hkrati s tem naj načno v podružnicah razpravo o večizmenskem delu, če so pogoji zanj. Ko bodo govorili o kadrovsko socialni politiki, pa naj ne pozabijo na zaposlovanje borcev na ustreznih delovnih mestih!

Septembra in oktobra skoraj 90 televizorjev

»Septembra smo prodali nad sedemdeset televizijskih sprejemnikov,« je povedal poslovodja trgovine Tehnika v Kočevju Anton Briški, »v prvih desetih dneh oktobra pa še petnajst televizorjev. Imamo jih dovolj na zalogi, znamke RR in RIZ. Prodaja se je povečala zaradi olimpijskih iger, precej pa tudi zaradi ugodnih pogojev za nakup. V naši poslovalnici prodamo tudi veliko drugih tehničnih predmetov, hladilnikov, pralnih strojev in drugega. V zadnjem mesecu smo prodali dvajset hladilnikov, pa bi jih še več, ko bi jih imeli na zalogi. Najbolj povpraševajejo po hladilnikih Himo. Pralnih strojev — EKA — smo prodali precej več. Močno gredo v promet motorji, največje povpraševanje pa je po mopedih, ki smo jih od junija naprej prodali le 22, pogodb za dobavo pa smo sklenili 240! Naročil za priljubljene Tomosove mopede je že preko sto . . .

— Ko smo že pri motorizaciji, kako pa je s prodajo avtomobilov v Kočevju? Že večkrat je bilo govora o tem, da bi prodajali tudi avtomobile.

»Že pred nekaj leti,« je dejal tov. Briški, »smo skušali doseči direktno prodajo avtomobilov v naši trgovini, pa nam ni uspelo. Seveda bi jih lahko prodali veliko. Ravno zdaj se spet dogovarjamo z večjim trgovskim podjetjem za zastopstvo, ne vem pa, kakšen bo rezultat. Dobro bi vsekakor bilo . . .« (vec)

Kočevje: analiza o delavskem samoupravljanju

Posebna šestčlanska komisija občinskega komiteja ZK Kočevje je obiskala deset delovnih organizacij, da bi analizirala delo samoupravnih organov in prizadevanja v zvezi z novimi gospodarskimi ukrepi. Ugotovitve komisije je na zadnji seji obravnaval komite, mi pa bomo zabeležili nekaj kratkih izvlečkov iz njenega poročila.

V desetih podjetjih (Rudnik, Itas, Trgopromet, Melamin, Zidar, Inkop, Tekstilana, Avto, Pugled in KGP) je deset centralnih delavskih svetov, 19 obratnih DS in 56 ekonomskih enot. Pristojnosti EE so v glavnem v tem, da vodijo politiko usklajevanja meril osebnih dohodkov, pomembne pristojnosti pa imajo pri KGP, kjer razpolagajo z ustvarjenimi sredstvi samostojno. Delovne organizacije sicer skušajo prenesti na EE čimveč pristojnosti, vendar pa morajo zaradi predpisov vedno izreči zadnjo besedo centralni samoupravni organi in s tem je odvzeta EE zamišljena samostojnost.

V samoupravnih organih je še vedno premalo žensk — le 17,82 odst., precejšen uspeh pa je zabeležen pri vključevanju mladine v organe upravljanja (33,35 odst.) V seznanjanju članov kolektiva je v zadnjih letih že precej narejenega, saj ima vsak član možnost, da se seznani s sklepi samoupravnih organov ali z uspehi gospodarjenja, vendar še vedno niso izčrpane vse možnosti. Pri tem je pač treba ločiti »seznanjanje članov kolektiva« in »osebne možnosti za seznanjanje in zainteresiranost posameznika«.

Sestav novih samoupravnih organov je mnogo boljši od prejšnjega, kar dokazuje tudi število rednih zasedanj. Kadar je govor o strokovnih vprašanjih, je razprava odvisna od strokovnjakov, ki govorijo v dokaj težkem jeziku, sicer pa so neposredni proizvajalci — člani samoupravnih organov, aktivni v razpravah, ko govorijo o osebnih dohodkih, stimulativnem nagrajevanju, uspehih EE ali poslovnih enot itd. Po mnenju komisije pa samoupravni organi intenzivno spremljajo tekoča družbena dogajanja, jih primerjajo z lastnimi pogoji gospodarjenja, ponekod pa energično posegajo po ukrepih, ki naj bi privedli do večje produktivnosti, proizvodnje, boljših finančnih rezultatov in boljšega standarda. Čeprav bi morali dnevne rede in materiale za seje DS ali UO pripravljati njihovi predsedniki, je marsikje prav narobe. V Itasu npr. pred vsakim zasedanjem DS zaseda politični aktiv in potem svoje sklepe »vsiljuje« delavskemu svetu. Brez dvoma je taka »cenzura« nad dnevnimi redi sej odveč, nepravilna in krati pravice samoupravnega organa.

Najpogosteje razpravljajo samoupravni organi o stimulativnem nagrajevanju, pri čemer so sicer doseženi že lepi uspehi, vendar še ne povsod popolnoma zadovoljivi. Temu so čestokrat krive čisto objektivne težave (npr. pri Itasu zaradi še neurejenih delovnih pogojev, pomanjkanja prostora itd.). Po opravljenem delu so nagrajeni vsi zaposleni pri Inkopu, precejšen odstotek pa je tudi pri nekaterih drugih. Učinkovitejše nagrajevanje po opravljenem delu pripravljajo tudi pri Rudniku, Tekstilani, Inkopu, KGP, Zidarju in Trgoprometu, tako da bodo stimulirani na direktne učinke tudi vsi umski delavci.

Pri reševanju problemov dobrega gospodarjenja bi morale imeti vidno vlogo subjektivne sile v gospodarskih organizacijah, sindikat in ZK. Njihovo delovanje mora biti odraz notranjih odnosov in uspešnega delovanja samoupravnih organov. Če pogledamo dnevne rede sestankov osnovnih organizacij ZK v kolektivih, vidimo, da so osrednja vprašanja razprav notranja delitev, proizvodnja, gospodarski in finančni uspehi ipd. Vzporedno s splošnim razvojem so tudi osnovne organizacije začutile nujnost, prevzeti nase odgovornost za dobro gospodarjenje in brez dvoma so doseženi gospodarski uspehi med drugim tudi odraz prizadevanj in skrbi subjektivnih sil znotraj gospodarskih organizacij.

PREZGODNJI SNEG

Že v soboto je marsikje prav »dišalo« po snegu, ki ga je tu pa tam napovedal tudi mrzel dež, ki te dni kar naprej prši. V noči od nedelje na ponedeljek je spet močno deževalo, na Gorjancih pa tudi precej grmelo. Malo pred polnočjo je začelo snežiti, v ponedeljek zjutraj pa smo zagledali belo, prezgodnjo mrzlo odejo na strehah in poljih. Na Gorjancih ga je nasulo kakih 30 cm. Ljudje so v skrbeh, saj je mnogo pridelkov še na poljih; zavoljo neprestanega dežja ni bilo mogoče pospraviti repe, pese, koruznice in drugih poljščin. — Do torka je prvi sneg skoraj po vseh dolinah že skopnel. Upajmo, da se zima ne bo začela že novembra!

Mladinci Bitnje vasi

Letošnjo pomad ustanovljeni aktiv ZMS v Bitnji vasi pri Trebelnem je med najboljšimi v trebanjski občini. Mladinci so v zasebni hiši uredili svoje prostore, kjer se redno zbirajo. To sobo bi radi še bolj izpopolnili in uredili nekakšen klub za razvedrilo. Trebelanski učitelj Hočevar jim je sam poklonil dve šahovski garnituri. Mladinci skupaj gojijo sadovnjak. V očeh vaščanov so ti mladi fantje in dekleta zares skupina, ki si prizadeva in hoče doseči nekaj naprednega. Občinski komite je delo tega aktiva pohvalil in obljubil pomoč, če bodo dovoljevale možnosti.

Seminarji za predsednike sindikalnih podružnic

Občinski sindikalni svet Novo mesto je v sodelovanju z Delavsko univerzo 6. in 7. novembra priredil seminarje za predsednike sindikalnih podružnic. Letos so se na ta način lotili priprav na občne zbore, ki bodo v novembru in decembru. V petek, 6. novembra, je bil seminar za predsednike podružnic iz industrije, rudarstva, prometa, kmetijstva in gradbeništva, 7. novembra pa za predsednike iz obrtno-komunalnih dejavnosti, trgovine in gostinstva. Predavatelji iz Ljubljane so udeležencem posredovali 3 predavanja: eno o tem, kako je v delovnih organizacijah treba oživljati določila statutov in statutarnih aktov in jih sproti prilagajati potrebam, drugo o problematiki, nalogah in organizaciji kadrovsko-socialnih služb, in tretje o nagrajevanju in delitvi s stališča večje produktivnosti. Od 70 vabljenih predsednikov se je obeh seminarjev udeležilo 49. Razprava je bila zelo živahna, udeleženci pa so veliko vpraševali o nagrajevanju, delitvi dohodka in o obnavljanju vodilnih kadrov (reelekcije). Na obeh seminarjih so opravili anketo, v kateri so predsedniki izrazili željo, naj bi ObSS takšne seminarje priredil pogosteje in naj bi jih prirejal tudi za vodilne gospodarstvenike in delovnih organizacij.

Uspehi in težave sevniških študentov

Letos so občinske politične organizacije, občinska skupščina in gospodarske organizacije posvetile veliko skrbi ureditvi kadrovskih problemov, s katerimi pa se je začel ukvarjati tudi akademski klub študentov. V sodelovanju z občinskim odborom SZDL je bila letos julija skupna seja študentskega kluba, predstavnikov SZDL in občine. Tedaj je obveljalo stališče, naj se štipendije primerno povečajo v skladu z rastjo življenjskih stroškov. To so v večini gospodarskih organizacij tudi uredili.

Splošna ugotovitev seje je bila, da so bili doslej stiki med štipendisti in štipenditorji izredno slabi. Zgodilo se je celo, da podjetje ali ustanova študenta, ki ga štipendira, sploh ne pozna. Zato je bilo sklenjeno, da bo klub študentov poskrbel za boljše stike z delovnimi organizacijami, prav tako pa bo sodeloval z občinskim odborom SZDL in s komisijo za podeljevanje štipendij.

Študentje so v razpravi načeli tudi problem zaposlitve po končanem študiju. Imeli smo primere, da so ponekod štipendirali strokovnjaka, ko je študije končal, pa zanj ni bilo zaposlitve v tisti delovni organizaciji. Tako je zdravstveni dom odklonil že 2 zdravnika z izgovorom, da Sevnici nista potrebna! Ponudili so se študentje iz naše občine, ki so imeli začasno rešeno tudi stanovanjsko vprašanje in bi zaposlitev za delodajalca ne terjala dodatnih skrbi. Taki primeri kažejo na problem in pereče dejstvo, da ni načrtnega kadrovanja.

V občini še vedno manjka 19 ljudi z visoko, 31 z višjo in 77 s srednjo strokovno izobrazbo. Potreba bi bila lahko znatno manjša, če bi znali ljudi primerneje vključevati v delo in jim nuditi boljše pogoje. Tako precej strokovnjakov odide drugam, kjer je pač zanje ugodnejše.

Avgusta je imel sejo novoizvoljeni upravni odbor kluba študentov pod vodstvom Lojzeta Vidica; razpravljal je o organizaciji in programu dela za bodoče obdobje.

Sevniški študentski klub namerava sodelovati v političnem, kulturnem in na športnem področju. V zimskih in letnih počitnicah bo več športnih srečanj z ekipami TVD Partizana in mladinskimi ekipami iz podjetij. Skupno z ObO SZDL bo klub organiziral proslavo za dan republike, razen tega pa vsako leto akademski ples s kulturnim programom. Študentje bodo preko občinskega komiteja mladine nudili aktivom pomoč, zlasti s predavanji. Za vsako dejavnost je upravni odbor kluba posebej zadolžil enega izmed članov, zato lahko upamo, da bo delovni načrt uresničen.

Ob tej priložnosti se klub sevniških študentov lepo zahvaljuje za vso pomoč občinskemu odboru SZDL, posebno pa njegovemu predsedniku.

FRANC MOLAN

Kolektiv IMV proti samovolji redkih posameznikov

(Nadaljevanje s 16. strani)

za gospodarstvo občinske skupščine je 19. 8. 1964 nato izdal lokacijsko odločbo, v kateri pa je, kot že povedano, novi objekt samo »strogi provizorij«, ki ga bo moral investitor **po potrebi urbanističnih koristi premestiti na drugo mesto** brez pravice do povrnitve stroškov. Zato mora biti objekt montažnega tipa. »Predstavnik IMV je ustno ugovarjal zaradi nesmiselnosti take formulacije, vendarle pa je bilo 24. 8. 1964 izdano gradbeno dovoljenje z enako formulacijo.

In zakaj skoraj dve izgubljeni leti?

Pismo kolektiva IMV se končuje takole:

»Sprašujemo se, ali je bilo potrebno skoraj dve leti sklicevati razne sestanke glede zazidave IMV na obstoječi lokaciji, risati zazidave v vseh mogočih merilih z raznimi preseki, da bi nazadnje dobili gradbeno dovoljenje za objekt, »ki se bo smatral kot strogi provizorij, ki ga . . .« Tako gradbeno dovoljenje bi lahko pod omenjenimi pogoji izdali že pred dvemi leti. V tem času bi prihranili ogromno sredstev, ki smo jih in jih še zapravljamo zaradi dislociranih skladišč. Samo, na žalost, izgleda da to odgovorne v občinski upravi prav nič ne boli.

Prav tako se sprašujemo, kako si odgovorni na občinski upravi predstavljajo premestitev hale površine 3000 kv. metrov na drugo mesto. Ali so ob izdaji gradbenega dovoljenja sploh pogledali na načrt in ali imajo predstavo o eventuelnih stroških za premestitev ter kako si predstavljajo opravičevati s tem v zvezi nastale stroške? Ali sredstva podjetja niso družbena sredstva? Ali jih lahko ravno zaradi tega, ker so družbena sredstva, razmetavamo? Smatramo, da leži ravno v zadnjem stavku bistvo brezskrbnega in nemogočega odnosa do IMV.«

Pismo so podpisali tovariši Peter Bračko, predsednik UO kolektiva IMV, Emil Jakše, predsednik delavskega sveta, Zvonimir Murgelj, predsednik IO sindikalne podružnice, in Jurij Levičnik, direktor IMV.

Gradbenikovih devet mesecev

Ribniško gradbeno podjetje Gradbenik je letošnjih prvih devet mesecev uspešno zaključilo, tako da so s čistim dohodkom lahko pokrili nemajhno lansko izgubo, precej pa so dali tudi na sklade. Ta sredstva bodo prihodnje leto porabili v glavnem za izboljšanje življenjskih in delovnih pogojev svojih delavcev iz drugih krajev. Namenili so graditi lastno delavsko naselje, za kar je občina že izdala lokacijo. Delavsko naselje Gradbenika bo ob poti od Inlesa proti Hrovači.

Brežice: delavska univerza ni amaterska ustanova

Občinski odbor SZDL v Brežicah je v soboto sklical razširjeni posvet o problematiki delavske univerze in pošolskega izobraževanja. Na dnevnem redu je bila tudi razprava o zaposlovanju v občini. Vabljeni so bili predstavniki delovnih in družbeno političnih organizacij, vendar skoraj polovica kolektivov ni bila zastopanih. Posvetovanja so se udeležili predstavniki Tovarne pohištva, Opekarne, obrata IMV, bolnišnice, trgovskega podjetja Krka, Kovinarskega podjetja Dobova, PPV Dobova, obrata »Beti« Metlika v Dobovi, predstavnik kmetijske zadruge Bizeljsko ter predstavnika podjetij »Dekorles« in »Prevoz« iz Brežic. Devet delovnih organizacij ni poslalo nikogar na posvetovanje. To karakterizira tudi njihov odnos do problemov pošolskega izobraževanja.

V Brežicah je bil to prvi širši posvet te vrste in zaradi tega je škoda, da mnogi kolektivi niso izkoristili priložnosti za skupen razgovor s predstavniki družbenih organizacij in občinske skupščine ter izobraževalnih ustanov. Razprava je tekla o vlogi delavske univerze in odnosu delovnih organizacij do pošolskega izobraževanja. Delavska univerza se je pri dosedanjem delu naslanjala predvsem na družbeno politične organizacije in nekatere šolske zavode, s podjetji pa ni bilo pravega sodelovanja. Odzvala so se le ob občasnih akcijah, ki se jim niso mogla odtegniti. To pa je premalo za uspešno delo, zanj je potrebno stalno sodelovanje in skupno programiranje ter ugotavljanje izobraževalnih potreb. Delovne organizacije so marsikdaj organizirale seminarje v lastni režiji, ker so se bale izdatkov. V raznih seminarjih so obravnavali izključno strokovno gradivo in ob tem pozabljali, da je slehernemu delavcu potrebna tudi gospodarska in politična razgledanost.

BREŽIŠKE VESTI

Delavska univerza ne bo odigrala svoje vloge tako dolgo, dokler se ne bo izkopala iz kadrovskih in finančih težav. Za solidno in kontinuirano delo so potrebni strokovni sodelavci, ki jih imajo v Sloveniji žal le večje ustanove. Brežiška delavska univerza pa je ena izmed tistih tridesetih, ki imajo samo upravnika. Za raznovrstne izobraževalne naloge bi te ustanove nujno morale imeti stalne strokovne sodelavce — ekonomiste, pedagoge, psihologe in sociologe. Udeleženci posvetovanja so menili, naj bi bil program dela osnova za financiranje delavske univerze. Dober program pa bo nastal le po predhodnem proučevanju izobraževalnih potreb v delovnih organizacijah in na vasi. To pa zahteva poglobljeno študijsko delo, ki ga en sam uslužbenec zavoda ne zmore. Torej bo tudi v Brežicah treba reči odločno besedo o strokovnih sodelavcih na tej ustanovi.

Zastopniki kolektivov so med drugim povedali, da v podjetjih je interes za izobraževanje, treba bi ga bilo le pravilno usmerjati. Razpravo o tej temi so udeleženci posvetovanja zaključili s sklepom, da bodo probleme delavske univerze in izobraževanja odraslih obravnavale vse sindikalne podružnice.

JOŽICA TEPPEY

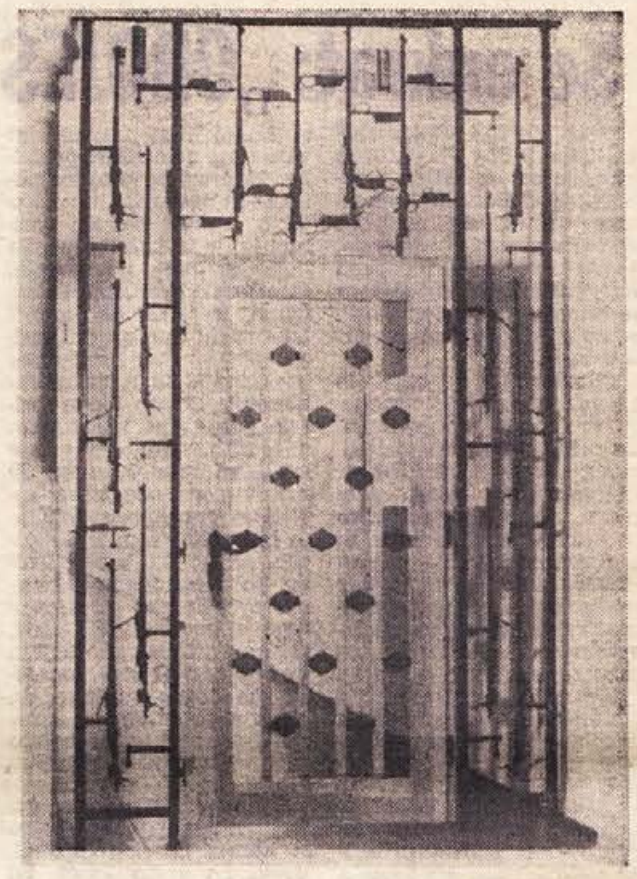

Vhod v oddelek ljudske revolucije v Posavskem muzeju v Brežicah: vrata iz puškinih cevi so narejena po izvirni zamisli inž. arh. Franca Filipčiča

Rdeči križ pomaga poplavljencem v brežiški občini

Čas teče dalje in počasi briše posledice, ki so jih v poplavljenih vaseh brežiške občine zapustile narasle reke Sava, Krka in Sotla. Organizacija Rdečega križa je prizadetim ljudem v Ločah, Rigoncih, v Trnju, na Mostecu, v Krški vasi, Mihalovcu in drugih krajih hitro priskočila na pomoč.

Takoj prve dni je pomagala poplavljencem s pošiljkami kruha, konzerv in drugih živil. Najbolj potrebnim je razdelila sto odej, ki jih je darovala organizacija CARE. Ljudem je pomagala tudi z obleko. Okrajni odbor Rdečega križa je poslal 14 bal raznih oblačil in občinski odbor RK v Brežicah jih je že razdelil.

Rdeči križ je poslal pomoč tudi vsem šolam v poplavljenih krajih. Do sedaj so osnovne šole prejele deset vreč moke, okrog 200 kilogramov surovega masla in 230 kilogramov mleka v prahu. Učenci iz prizadetih vasi bodo imeli vso zimo brezplačno malico. Rdeči križ je torej lepo poskrbel zanje. Pomoč z glavnega odbora RK Slovenije še pričakujejo. Za brežiško območje bo poslal obleko, moko, maslo in tablete za razkuževanje vode.

V nesreči, ki je zadela prebivalce vasi ob Krki, Savi in Sotli, se je organizacija Rdečega križa dobro izkazala. Hitra pomoč prizadetim krajem je marsikje preprečila hujše posledice. Pohvaliti je treba predvsem izredno skrb za otroke iz poplavljenih krajev, ki jim je Rdeči križ omogočil redno brezplačno malico v šolah.

Tatvine bi morali takoj prijaviti

Nekateri Cigani so postali v okolici Semiča že zelo izvežbani tatiči. Neopazno se prikradejo v hišo; če slučajno srečajo koga od domačih, prosijo kruha, če pa nikogar ni, smuknejo, kar jim pride pod roke.

Pred tedni je bilo v neki hiši ukradenih 6000 din in ker so tatvino prijavili šele čez nekaj dni, denarja pri Cigančku-tatiču niso več našli. Pred kratkim pa so Cigani v isti hiši vzeli 10 kilogramov orehov. Ker so domači že čez nekaj ur zadevo javili organom LM, je komandir semiške postaje že zvečer pripeljal Cigančka z orehi. Primera povesta, da je treba vsako tatvino čimprej prijaviti, sicer ukradenih stvari ni več mogoče dobiti nazaj.

Skrajni čas bi že bil, da bi se vsi Cigani lotili poštenega dela. Mlade, nepoboljšljive tatiče bi morali oddati v vzgojni zavod. Kraje postajajo že pereč problem, po drugi strani pa je treba tudi mlade Cigane pravočasno vzgojiti!

F. D.

Nova transformatorska postaja v Brežicah

Za letošnji občinski praznik so v Brežicah dogradili novo razdelilno transformatorsko postajo. Za občino je to pomembna pridobitev. Hiter gospodarski razvoj v zadnjih letih je iz dneva v dan zahteval več električne energije in njena poraba je v tem obdobju izredno narasla. Brežicam je zaradi tega že grozila velika energetska kriza, ki jo je Elektro-Krško preprečilo z izgradnjo nove razdelilne transformatorske postaje. Trafo-postajo bo povezoval 35-kilovoltni daljnovod s termoelektrarno v Brestanici.

Brežiško območje z obsotelsko dolino, Dobovo in Bregano je do sedaj napajal 20-kilovoltni daljnovod iz brestaniške termoelektrarne. Postavili so ga pred 27 leti in ni več zadoščal naraščajočim potrebam. Na navedenem območju je bilo že dalj časa čutiti velike padce v napetosti. Novi daljnovod bo termoelektrarna v Brestanici oskrbovala le z 20 kilovoltno napetostjo, vendar bo njegova zmogljivost kljub temu šestkrat večja od zmogljivosti dosedanjega daljnovoda. Stari daljnovod bo še vedno ostal. Tako bo tudi brežiška občina imela možnost napajati kak večji industrijski obrat.

Investicije, ki jih je do sedaj vlagalo podjetje Elektro-Krško na brežiškem območju, so vsako leto znašale okoli 50 milijonov dinarjev. Letos so razen trafo — postaje dogradili še skladišča in garaže ter obnovili nizkonapetostna omrežja in daljnovode. To podjetje je uredilo tudi javno razsvetljavo. Naložbe so kar precejšnje in zagotavljajo občini Brežice neoviran gospodarski razvoj.

Osebni dohodki rastejo v drugem polletju

Slika gibanja osebnih dohodkov v delovnih organizacijah brežiške občine se je od začetka leta pa do zdaj močno spremenila. V prvem polletju je še 20,4 odst. zaposlenih prejemalo mesečno manj kot 25.000 dinarjev dohodka, v avgustu pa je bilo s temi osebnimi dohodki le še 4,9 odst. zaposlenih. Bistven premik je bil napravljen tudi v kategoriji z osebnimi dohodki od 25.000 do 30.000 dinarjev. Teh je bilo v prvem polletju 16,4 odst., v avgustu pa le še 9,3 odst. Navedeni podatki veljajo za gospodarstvo.

Podobno gibanje osebnih prejemkov je bilo opaziti tudi v družbenih službah. V šolstvu se je odstotek tistih z minimalnimi osebnimi dohodki v avgustu znižal od 11,1 na 6,3, v ostalih dejavnostih pa od 16,4 na 7,2.

Občinski sindikalni svet je to zviševanje osebnih dohodkov komentiral bolj kot izboljševanje socialnega položaja zaposlenih, ne pa kot ekonomske ukrepe. Sindikalna organizacija je res tista, ki si prizadeva, da bi bili najnižji osebni dohodki vsaj 30.000 dinarjev, vendar hkrati priporoča delovnim organizacijam, da bi na tej osnovi začele graditi izpopolnjen sistem delitve po delu.

Vse delovne organizacije od julija dalje izplačujejo tudi draginjski dodatek od 1500 do 5000 dinarjev. Ponekod prejemajo vsi zaposleni enak znesek, drugod pa dajejo nižjim kategorijam več kot višjim. Le ena delovna organizacija je delila ta dodatek tako, da so dobili člani kolektiva z manjšimi prejemki manj kot tisti z večjimi osebnimi dohodki. V enem primeru so zaradi tega popravili pravilnik in dodatek na podražitev všteli v osnovne prejemke. Draginjski dodatek so delovne organizacije delile na splošno priporočilo, ne da bi v resnici poznale gibanje življenjskih stroškov v svojem kraju. Če bi to kdo v občini spremljal sproti, bi se lahko tudi sproti marsikaj korigiralo.

Ena izmed nalog delovnih organizacij, v katerih so osebni dohodki še vedno zelo nizki, je prav gotovo ta, da z modernizacijo proizvodnje in organizacijskimi izboljšavami pri izkoriščanju sedanjih zmogljivosti zagotovijo učinkovitejše nagrajevanje. Pobudniki za to naj bi bile sindikalne podružnice. Razprave take vrste so potrebne, vendar ne samo tako »počez«, ampak na osnovi proučevanj in analiz.

J. T.

Na zadnjem sejmu v Brežicah

7. novembra je bil v Brežicah prašičji sejem prav dobro obiskan, saj je bilo naprodaj 2010 manjših in 190 večjih pujskov, odkupljenih pa je bilo 950. Cena se je gibala za prašičke, stare do 3 mesece, med 400 in 450 din, za večje pa med 350 in 370 din za kilogram žive teže.

Izlet na Turjak

V programu dela mladinske organizacije na ribniški šoli smo imeli tudi izlet na Turjak, znani grad iz bojev v NOB. Lepega popoldneva smo se res zbrali in pod vodstvom tov. Janeza Jamnika odrinili proti Turjaku. Vožnja s kolesi je bila prav prijetna. Ustavili smo se najprej v Vel. Laščah, nato še v Rašici, kjer smo si ogledali spomenik Primoža Trubarja, potlej pa smo nadaljevali pot do Turjaka, ki ni bil več daleč. Prav do gradu nismo mogli s kolesi, zato smo morali zadnji delček poti peš. Šli smo tudi mimo spomenika padlih borcev, ki so izgubili življenja v boju za Turjak.

Tovariš Jamnik nam je razložil znamenitosti gradu ter nam pripovedoval o hudih bojih med partizani in domačimi izdajalci v tem gradu. Gradu si žal nismo mogli ogledati, ker ga obnavljajo, zato pa smo se pred gradom na kupu ruševin fotografirali.

Sonce se je že nagibalo k zatonu, ko smo se odpravili proti domu. Nazaj grede smo v Laščah še prisostvovali košarkarski tekmi, tako da je bila že skoro tema, ko smo privozili v Ribnico. Lepega in zanimivega izleta se bomo radi spominjali.

MARTA TOMAZIN
RIBNICA

Novo v Brežicah

● **Danes se bo v Brežicah sestal** občinski odbor sindikata družbenih dejavnosti. Obravnaval bo priprave na plenum o samoupravljanju v šolstvu. Več skupin že pripravlja in proučuje gradivo o taj problematiki.

● **Podružnični odbor SZDL** tretjega mestnega rajona je imel v ponedeljek zvečer sejo v Prosvetnem domu. Razpravljal je o volitvah novih vodstev v organe Socialistične zveze in vsebini krajevnih konferenc, ki se bodo pričele te dni.

● **V ponedeljek je prispela** v Brežice pošiljka glavnega odbora Rdečega križa Slovenije z 20 balami obleke, 30 odejami, surovim maslom in tabletami za razkuževanje vode. Občinski odbor RK bo dobljeno pošiljko takoj razdelil ljudem v poplavljenih vaseh.

● **V Brežicah nameravajo ustanoviti** turistični biro. Prostor zanj so predvideli v bivši kavarni, ker za bife ni sta več potrebna dva prostora. Do sedaj je bilo v Brežicah le turistično društvo, ki pa ni moglo prevzeti nalog, kakršne lahko opravlja center s stalnim uslužbencem.

● **V brežiškem kinu** so v nedeljo in ponedeljek spet zabeležili rekorden obisk. Na sporedu je bil Hitchcockov film »Vohun po naročilu« in ga je gledalo skoraj 1.300 obiskovalcev. Pred tem filmom je bilo samo nekoliko manj gledalcev nekaj dni nazaj, ko so predvajali španski film »Moj poslednji tango«.

● **Na živilskem trgu** je tokrat kmetijska zadruga prodajala veliko svojih pridelkov. Njena nova pridobitev je tudi pokrita stojnica, ki pride v deževnih dneh prav prodajalcem in kupcem. Naprodaj je bilo največ solate po 100 in 120 dinarjev kilogram. Razen endivije je bilo na izbiro tudi lepega radiča z vrtnarije na Čatežu. Tega so prodajali po 160 din kilogram. Jajc ni bilo veliko. Tokrat so bila po 42 dinarjev. Ostale cene: korenje 160 din kilogram, čebula 100, fižol 240 in 250 dinarjev kilogram, por 80, špinača 160 in zelenjava 80 do 120 dinarjev kilogram.

Berite in razširjajte Dolenjski list!

Neurje pretrgalo žičnico

Zadnje neurje s poplavami je pretrgalo žičnico čez Savo med Sentjurjem pri Bregu in Vrhovim. Kabino za štiri osebe so valovi vrgli na sredino savske struge, vendar sta jo dva domačina še pravočasno potegnila k bregu. Kabina ima razbita stekla. Jeklena žica, na katero je bila navezana kabina, je pretrgana. Škode je precej. Ker pa žičnico, ki je začela delovati letošnjega maja, nujno potrebujejo, jo bo treba kmalu popraviti.

S. Sk.

Matični urad Dobova

Oktobra so bili doma rojeni 2 dečka. — **Poročili so se:** Franc Vračun, kovinostrugar iz Stenjevca, in Branka Jurkas, delavka iz Loč; Franc Furlan, mizar iz Mihalovca, in Marija Merslavič, delavka iz Mostecа. — **Umrl je** Ivan Balja, učenec osnovne šole iz Velikega Obreža, 13 let.

Matični urad Kapele

Oktobra ni bilo rojstev izven porodnišnice. **Porok ni bilo. Umrla sta:** Ana Balon, kmetovalka iz Župelevca, 84 let, in Ivan Kostevc, kmetovalec iz Župelevca, 82 let.

Komemoracija na Vel. Poljanah

En kilometer od Ortneka leži vas Velike Poljane. Prebivalci te majhne vasi so večinoma kmetje. Edini kulturni center v vasi je šola, ki pa je že stara in je potrebna popravila.

Če se boste kdaj napotili na Poljane ali na Grmado, bližnjo izletniško točko, oglejte si spomenik padlim borcem. Pionirji iz naše šole smo 31. oktobra pripravili žalno prireditev v čast njihovemu spominu. V ta namen smo povabili predsednika šolskega odbora Jožeta Kovačiča in ostale vaščane. Najprej je spregovoril tovariš Kovačič. Povedal je, kako je bilo med narodnoosvobodilno borbo na Poljanah in kako so padli ti junaki. Po enominutnem molku smo pionirji recitirali in peli žalostinke, nazadnje pa smo položili vence in prižgali svečke.

Naslednji dan smo videli, da so za prvi november tudi drugi ljudje prižgali svečke.

PIONIRJI OS. ŠOLE
VELIKA POLJANA

Matični urad Ribnica

Oktobra so bili doma rojeni 2 deklici in 1 deček. **Poročili so se:** Marjan Parte, uslužbenec iz Gor. Jezerskega, in Ivana Lesar, delavka iz Kranja; Marjan Jelič, delavec iz Opancev (Dalmacija), in Danica Kaša, kuharica iz Studencev. — **Umrli so:** Marija Vujić, upokojenka, 62 let; Frančiška Andoljšek, užitkarica, 77 let; Marija Komac, užitkarica, 64 let; Frančiška Rizler, užitkarica, 85 let.

Matični urad Sodražica

Oktobra je bila doma rojena 1 deklica. V Ljubljani sta rodili: Ivanjica Asić — Milana in Marija Levstek — Marijo. — **Poročila sta se:** Mile Baričević, delavec iz Zamostecа, in Draga Petrovšek, delavka iz Sv. Gregorja. — **Umrl je** Jože Kolmrčj, kmet iz Podkraja, 60 let.

ANKETA O INFORMIRANOSTI V KOLEKTIVIH

Premalo žive besede in osebnih stikov

Nedavno sta občinski komite ZK in občinski sindikalni svet Kočevje izvedla med tridesetimi člani šestih večjih kolektivov (Inkop, Itas, Tekstilana, Rudnik, Melamin in KGP – obrat Mlaka) anketo o informiranosti o delu njihovih samoupravnih organov in drugih predstavniških teles (občinska skupščina). Že občinski statut določa, da morajo odborniki redno poročati volivcem o delu skupščine, isto velja za člane samoupravnih organov v kolektivih, vendar je praksa precej drugačna. Opaziti je sicer določena prizadevanja, vendar je pri vsem vse premalo žive besede in osebnih stikov.

Anketiranih je bilo trideset zaposlenih, 18 moških in 12 žensk, od tega je 27 delavcev in trije uslužbenci, 14 je domačinov, 16 pa se jih je preselilo v občino, povprečno pa so zaposleni v isti organizaciji sedem let. Njihovi povprečni OD so 36.766 din. Med njimi je bilo pet članov DS, trije člani UO, trije člani obratnih DS in šest članov ZK itd. Trideset anketiranih ima naslednja informativna sredstva: 28 radijski, 6 TV sprejemnik, 12 Dolenjski list, 11 Dnevnik, 1 Delavsko enotnost, 1 Komunista, 9 Delo, 2 Kmečki glas, 8 TT in 1 Pavliho. Med njimi je bil eden, ki nima nobenega teh informativnih sredstev in je na vprašanje, kako ocenjuje informiranost v kolektivu, odgovoril, da slabo.

Na vprašanje, kako so v kolektivu obveščeni o delu samoupravnih organov in drugih družbeno političnih organizacij, je 24 anketirancev odgovorilo, da preko oglasne deske, 18 poleg tega še na raznih sestankih, šest jih dobi informacije iz razgovorov s člani samoupravnih organov in le dva sta omenila tovarniški časopis, čeprav v treh od teh šestih kolektivov izhajajo časopisi. 50 odst. anketiranih je pozitivno odgovorilo na vprašanje, če so seznanjeni s sklepi zadnje seje samoupravnih organov, ti so tudi poznali enega sklepov s seje. Sedanjemu načinu obveščanja v kolektivu je dalo pet anketiranih slabo oceno, 10 nezadostno, 15 dobro. Morda je temu tudi vzrok v tem, da le 19 od njih pozna predsednika DS, 15 predsednika UO in 20 predsednika sindikalne podružnice. Se pravi, da je treba — poleg oglasne deske — poživiti tudi druge načine informiranja, predvsem razgovore, neposredne stike.

Iz ankete je tudi razvidno, da je neposredno samoupravljanje zreducirano zgolj na seje samoupravnih organov in so čestokrat njihovi sklepi marsikateremu članu kolektiva golo, velikokrat že sprejeto dejstvo. Anketa je z redkimi izjemami tudi ugotovila, da kolektiv ni seznanjen s problematiko, ki jo bodo obravnavali na prihodnji seji DS ali UO, in da se člani teh organov premalo ali nič ne posvetujejo z ljudmi, ki jih pravzaprav zastopajo. Eden izmed anketiranih je celo omenil, da posvetovanje člana samoupravnega organa z drugimi pred sejo ocenjujejo negativno, češ da pride zaradi tega na seji le do zmešnjave. Kakšne zmešnjave?

KOČEVSKE NOVICE

Podatek, da 50 odst. anketiranih ne pozna sklepov samoupravnih organov, daje misliti, ko pa je bilo anketiranih 12 članov teh organov, 6 sindikalnih oz. funkcionarjev ZK, torej 60 odst. članov z voljenimi funkcijami!? Še bolj zaskrbljujoča je ugotovitev o poznavanju dela, načel in sklepov občinske skupščine. Le trije so navedli, da so z delom OBS dobro seznanjeni, osem delno, ostali pa sploh ne. Od teh je le eden (Tekstilana) seznanjen z delom skupščine preko odbornika iz njegovega kolektiva.

Z ukrepi ZIS za stabilizacijo gospodarstva jih je seznanjenih preko radia 10, 8 iz časopisov, 16 na sestankih, 6 po prijateljih in novih cenah v trgovini, trije pa sploh niso ničesar vedeli. V tem času pa sta komite in sindikalni svet sklicala dvoje posvetovanj, ki so se jih udeležili predsedniki DS, direktorji, sekretarji osnovnih organizacij ZK in sindikalni funkcionarji in bi morali, po priporočilu obeh posvetovanj, o teh stvareh razpravljati tudi na sestankih kolektivov.

Informiranje delovnega človeka o aktualnih družbeno političnih dogajanjih je nezadostno; večina informacij postavlja proizvajavce že pred izvršena dejstva in še zdaleč nismo storili vsega, da bi stanje vsaj deloma spremenili! Kdo je torej v delovni organizaciji »zadolžen«, odgovoren za vzbujanje zanimanja in želja po popolnejši obveščenosti članov kolektiva? Ugotoviti bo treba — končno — tudi to in se ne zadovoljiti s prepričanjem, da ljudi take stvari »ne zanimajo«.

-vec

Kmalu spet »NAŠA VEZ«

V Inlesu pripravljajo že drugo številko tovarniškega glasila Naša vez, ki simbolizira trdno povezavo nad 1100-članskega kolektiva v šestih obratih v šestih krajih dveh občin. Že v prvi številki so sklenili povezovati veliki, razdrobljeni kolektiv v celoto, v eno živo telo. — France Levstek, urednik Naše vezi, izkoristi vsak prosti trenutek v službi ali doma za urejanje lista. Prav zdaj pripravlja novo številko. Pokazal mi je zelo zajetno mapo gradiva, ki so ga prispevali številni člani kolektiva, obravnava pa pestro, razgibano življenje v kombinatu od proizvodnih nalog, življenja za stroji do vsakdanjih drobnih zanimivosti in sklepov sej samoupravnih organov. Nova, druga številka Naše vezi, ki jo tiska kočevska tiskarna, bo predvidoma izšla na dvanajstih straneh, do novega leta, pravi tov. Levstek, pa bodo izdali še eno, »da si bomo voščili srečno in uspešno novo leto«.

F. M.

POJASNILI

Na članek »Povprečni OD: rudnik najboljši!«, ki smo ga objavili v zadnji številki našega tednika, nam je **Gimnazija Kočevje** poslala naslednji popravek:

»V tem članku ste navedli napačne podatke o povprečnih dohodkih prosvetnih delavcev na gimnaziji v Kočevju (59.000 din). Resnično pa znaša povprečni dohodek za mesece januar—september le 43.193 din, od 1. oktobra dalje pa 48.857 din.«

Na isti članek pošilja svoj popravek tudi **Glasbena šola v Kočevju**, ki nam je sporočila:

»Povprečni redni mesečni dohodek na glasbeni šoli Kočevje ni nikoli znašal 62.000 din, ampak je bil od 1. I. do 31. VIII. 1964 43.320 din, od 1. X. pa znaša po 10-odstotnem zvišanju in z draginjskim dodatkom 3000 din skupno 50.650 din. — Čudno se nam zdi, da se nekdo vedno »zmota« ravno pri glasbeni šoli, saj to ni prva »pomota« in napačen podatek v zvezi s stroški za to šolo.

Sestavljalcem takih podatkov bi moralo biti jasno, da izrednih občasnih dohodkov od nadur zaradi pomanjkanja učnih moči ne gre šteti v povprečje.«

Na željo naštetih ustanov podatke o osebnih dohodkih za obe šoli popravljamo. **Uredništvo**

Krajevne skupnosti v kočevski občini – do konca leta

Pred kratkim je bil pri predsedniku občinskega odbora Socialistične zveze v Kočevju Stanetu Lavriču posvet o formiranju krajevnih skupnosti v občini, predvsem pa v mestu. Poudarili so, da je bilo pri organizaciji KS doslej že precej narejenega, predvsem na podeželju, zaradi nejasnosti okrog servisov krajevnih skupnosti pa je stvar za nekaj časa zastala.

V Fari, Banja loki, Mozlju in Strugah so volivci že izvolili svete krajevnih skupnosti; treba je le še prilagoditi in sprejeti statute. Osnutke statutov sta imeli tudi že KS Kočevje-mesto in Rudnik, vendar bo treba po novem izločiti določila o servisih in dati večji poudarek poglobitvi krajevne samouprave občanov, za kar bodo krajevne skupnosti tudi ustanovljene. Servisi, ki bodo še ostali, pa naj bodo res namenjeni občanom. V prihodnje jih bo morda treba še več, kajti potrebe po njih bodo iz dneva v dan večje.

Do konca novembra, so poudarili na posvetu, morajo biti statuti krajevnih skupnosti dokončani in naj jih obravnavajo volivci na zborih. Statuti naj tudi ne bodo skupek visoko donečih in težko umljivih stavkov, pač pa dokument, zakonik, dostopen in razumljiv vsakemu občanu, članu krajevne skupnosti. Krajevne skupnosti v kočevski občini naj bi bile dokončno formirane do konca leta.

Te dni v Kočevju

■ **Nenadni sneg**, ki je zapadel v ponedeljek, je močno zmešal marsikateri družinski proračun. Prej kakor smo predvidevali, je bilo treba pričeti misliti na toplo zimsko obutev in obleko, predvsem obutev. Trgovine s čevlji Peko, Planika, Borovo in Obutev so imele ves ponedeljek polno obiskovalcev, topli čevlji za vse družinske člane pa so kar ginili s polic. Bolje je bilo takoj kupiti, kakor pa čakati in nazadnje ostati brez čevljev. Posebno dobro so šli v promet tudi ženski škorenjčki.

■ **18 mladincev — udarnikov.** Po dveh mesecih se je vrnilo pred nekaj dnevi z Jadranske magistrale osem kočevskih brigadirjev in ena brigadirka. Vseh devet je prineslo domov udarniške značke. Deseti kočevski brigadir, ki je sodeloval pri gradnji magistrale v tej skupini, bo ostal še en mesec, do konca akcije, 29. novembra. Mladinski komite v Kočevju bo okrog 29. novembra priredil za vse letošnje brigadirje iz občine brigadirski večer. V mladinskih akcijah je letos sodelovalo 32 kočevskih mladincev, dvanajst več, kakor je bilo predvideno. Med njimi je 18 udarnikov, trije pa so v dveh akcijah v treh mesecih prejeli po dve udarniški znački (Radomir Damjanović, Vinko Malnar in Franc Mađžar).

■ **Deset let taborniškega odreda.** V nedeljo je bil deseti, jubilejni občni zbor taborniškega odreda Svobodnih gozdov, v katerem je okrog osemdeset mladincev in mladink. Na nedeljskem občnem zboru so se zbrali skoro vsi in pregledali dosedanje delo, precej pa so govorili tudi o delu v prihodnjem obdobju. Njihova glavna naloga je, pritegniti v svoje vrste čim več delavske mladine, utrditi notranjo organizacijo in razširiti delo jamarske sekcije. Kakor vsako leto, bodo tudi prihodnje leto organizirali taborjenje v Dolu ob Kolpi

■ **Proizvodni odnosi in samska stanovanja.** V ponedeljek popoldne se je zbral mladinski komite in razpravljal o poteku konferenc mladinskih aktivov. Na večini konferenc so ugotovili, da so kolektivi slabo obveščeni o delu samoupravnih organov, mladina v teh organih pa večkrat ni odigrala svoje vloge. Aktivi so razpravljali tudi o proizvodnih odnosih znotraj kolektivov in o pomanjkanju samskih stanovanj, o čemer bo precej govora tudi na občinski mladinski konferenci konec novembra. Sicer pa so mladi na svojih konferencah razpravljali o vseh bistvenih problemih, s katerimi se le-ti srečujejo v vsakdanjem življenju in delu.

Kaj je temu vzrok?

Še pred zgraditvijo novega doma telesne kulture v Kočevju je bilo skoraj na vseh sestankih aktivov LMS in na večjih konferencah porabljeno dokaj časa za dokazovanje, da se mladina ne more udejstvovati in razvijati svoj program, ker za to v Kočevju ni primernih prostorov. Mišljen je bil predvsem ples, ker potrebuje največ prostora. Ne bi se spuščal v oceno dela mladine, saj je to dokaj živo. Telovadnice so polne, tabornikov je veliko, kar je pokazal zadnji občni zbor, drugi spet sodelujejo v raznih krožkih, skratka povsod tam, kjer je v društvih in klubih red in zanimanje ter veselje do dela z mladino. Podrobno bi se pozanimal predvsem za ples, ki je tudi vzgojen in potreben mlademu človeku ter spada k splošnemu življenjskemu nivoju naše družbe.

Kako je s tem v Kočevju? Ples, stalni kamen spotike zaradi prostorov, veliko slabe volje in kritike s strani mladih v prejšnjih letih, razprave pa zopet kritike — in kako je s tem sedaj?

Zgrajen je novi dom telesne kulture, v katerem so primerni stranski društveni prostori, v katerih lahko pleše nad 100 parov. Uprava doma daje te prostore vedno na razpolago. Jasno je, da pod pogoji, ki zahtevajo red in kulturno uporabo prostorov. Pa ples?

Že lansko leto je pokazalo, da so plesi kljub vsemu slabo obiskani in so končno tudi sami ob sebi zamrli. Prenehali so s plesom, ker ni bilo obiska, posebno pa ne ženske mladine. Zopet se je pričelo ugibanje, kaj je temu vzrok. Tudi letos so že pričeli s plesi. Bil je že četrti, pa tudi ne kaže, da bi bilo kaj bolje, čeprav je organizacija veliko boljša od lanske. Še uro po napovedanem začetku sta bili v dvorani samo dve dekleti. Ples se je hitro končal, ker je bil slab obisk. Plesalo je samo nekaj parov.

S tem sem hotel samo prikazati, da prostori niso bili prej niti sedaj vzrok temu mrtvilu in nezanimanju mladine. Kaj je temu pravzaprav vzrok, naj bi mladina polskala in analizirala sama, saj ga po mojem mišljenju ne bo težko najti, ker leži v njej sami. Res je čudno, da ne more organizirati niti plesa, ki, kakor pravimo mladini »leži«. Ne gre pa samo za ples. Gre za širše delovanje mladine v razvoju društvenega življenja, ki ni povsem tako, kakršno bi bilo v Kočevju po danih ugodnih pogojih lahko in bi moralo biti!

A. ARKO

SODRAŽICA

Televizijske antene so se začele pojavljati tudi v Sodražici. Tako si je televizija utrla pot tudi v ta odročni kraj, televizorji pa osvajajo čedalje več vasi.

Matični urad Kočevje

V času od 8. 10. do 5. 11. 1964 so rodile: Angela Benkič iz Kočevske Reke — Milana, Ivana Horvat iz Kočevja — Andreja, Hermina Kovač iz Kočevja — Igorja.

V **Ljubljani so rodile:** Anica Lajovic iz Kočevja — Matejko, Marija Novak iz Brega — Romana, Marija Časar iz Kočarjev — Silvota

Poročili so se: Vladko Perić, varilec iz Pečevca, in Roza Torbar, šivilja iz Kočevja; Franc Zidar, traktorist iz Novih Lazev, in Marija Panter, poljedelka iz Ograje; Drago Kragulj, delavec iz Sanskega mosta, in Seka Pajazetović, kuharica iz Kočevja; Štefan Šarkezi, delavec, in Terezija Hudorovac, gospodinja, oba iz Željne; Anton Pugelj, kmetijski tehnik iz Lipe, in Dragica Mustar, trgovska pomočnica iz Kompolja; Matija Bauer, upokojenec iz Grivca, in Julijana Verderber, gospodinja iz Morave; Franc Mihelič, geometer iz Ljubljane, in Rozalija Zobec, uslužbenka iz Kočevja; Anton Štimec, rudar, in Ana Kolegar, natakarica, oba iz Kočevja.

V **Ljubljani so se poročili:** Anton Mrvar, skladiščnik iz Kočevja, in Antonija Strumbelj iz Gornjega Ajdovca; Anton Blatnik, delavec iz Višnje, in Ana Pirnat, delavka iz Kočevja.

Umrli so: Antonija Benčina, užitkarica iz Dolge vasi 76, 82 let; Marija Potisek, gospodinja iz Salke vasi 83, 81 let; Janez Maležič, upokojenec iz Kočevja, Trg svobode št. 47, 52 let.

V **Ljubljani so umrli:** Slavica Grabrijan, učenka iz Livolda 34, 13 let; Leon Helmih, upokojenec iz Kočevja, Trg svobode 9, 61 let; Stanko Štimac, urar iz Kočevja, Trg svobode 51, 52 let; Sonja Košir, uslužbenka iz Kočevja, Trg svobode 38, 36 let.

V **Vidmu je umrla** Anka Adamič, rentgenski tehnik iz Kočevja, Trg 3. oktobra, 22 let.

Matični urad Vas-Fara

Oktobra je bil doma rojen 1 deček. **Porok in smrti ni bilo.**

Rojstev in porok septembra ni bilo. **Umrl je** Anton Glad, delavec iz Pirč 4, 59 let.

INLES: kljub pomanjkanju hlodovine...

Kombinat lesne industrije Inles v Ribnici je v prvih desetih mesecih letos dosegel že 92,1 odstotka letnega proizvodnega plana, kar predstavlja nad tri milijarde štiristo milijonov dinarske vrednosti. V tem času so prodajo realizirali z 92,3 odst., kar pomeni, da so prodali tudi za 0,2 odst. zalog.

Posebno pozornost posveča ves kolektiv zmanjševanju proizvodnih stroškov, zmanjševanju porabe lesa. Doslej so porabili precej manj materiala, kakor je bilo predvideno v planu.

V zadnjih treh letih se je močno dvignila proizvodnja stavbnega mizarstva, kar za 188 odstotkov (Hrast Dolenja vas in vratarna v Ribnici). Poslovna enota v Dolenji vasi je med vsemi obrati že 26. oktobra kot prva izpolnila proizvodni plan, čeprav je bila v celoti odvisna od preskrbe z osnovnimi surovinami od ostalih obratov.

Lepe uspehe dosega Inles tudi v izvozu, katerega letni plan so do konca oktobra izpolnili že skoro 90-odstotno. Če pri tem upoštevamo mesečno povprečje 8,3 odst., bo do izvozne obveznosti lahko izpolnili, bistveno pa jih ne bodo presegli zaradi občutnega pomanjkanja hlodovine. Mesečno izvozijo — v povprečju — za okrog 130 do 150 tisoč dolarjev, doslej pa so izvozili že za 1,270.000 dolarjev.

V začetku leta so postavili izvozni plan na podlagi količine lesa, ki ga potrebujejo za nemoteno proizvodnjo, zdaj pa že ugotavljajo, da bodo dobili najmanj 7500 kubičnih metrov hlodovine manj, kakor je bilo predvideno. Tak občuten izpad bo vsekakor vplival na izpolnjevanje proizvodnega in izvoznega plana, ki ju bodo sicer lahko izpolnili, preseči pa ju ne bodo mogli. Prav zaradi pomanjkanja hlodovine je Inles zmanjšal izvoz žaganega lesa in izvaža več končnih izdelkov. Največji proizvajalec izvoznega blaga je obrat v Kočevju, saj izvaža okrog 50 odst. svoje proizvodnje, precej pa izvažajo tudi nekateri drugi obrati. Najvažnejši izvozni artikel kočevskega obrata je embalaža iz sekanega lesa, v inozemstvu prodajo pa tudi precej žaganega lesa, žaganih pragov, drobnega pohištva in delov pohištva, galanterijskih izdelkov (Sodražica) itd. — Kako občutno je pomanjkanje hlodovine, pove podatek, da dela ribniška žaga zadnja dva meseca le s polovično kapaciteto, v eni sami izmeni.

Vzporedno z naraščanjem proizvodnje naraščajo tudi produktivnost in osebni dohodki. V primerjavi s povprečnimi osebnimi prejemki januarja so se septembra dvignili za 61 odstotkov, se pravi za 44.500 dinarjev in rastejo še naprej. Najnižji osebni dohodek ni pod tridese

REŠETO

set tisoč din. V tem času se tudi ni bistveno spremenilo razmerje med osebnimi dohodki in skladi in se je celo popravilo v korist skladov. Da pa je kolektiv Inlesa v nekaj mesecih uspel tako popraviti osebne dohodke, je zasluga predvsem v nekaterih organizacijskih spremembah v proizvodnji, zaradi večje prizadevnosti zaposlenih, novega načina nagrajevanja in boljšega izkoriščanja surovin. (g)

Zid je že podrt

Prejšnji teden so končno podrli zid, ki je zapiral pogled na novo restavracijo v Ribnici, in takoj se je povečalo upanje, da bo restavracija res odprta 29. novembra. To potrjuje tudi pogled v notranjost, kjer delavci Opreme iz Kočevja že montirajo leseno oblogo. Vgrajena so tudi že umetelna vhodna vrata, ki jih je izdelal kočevski Kovinar. Da pa bo restavracija res taka, kakor so si zamislili, bo treba podreti še dve stanovanjski hiši nasproti banke, da bodo lahko uredili ploščad in bo mogoč ugoden dostop do lokala.

SUŠJE

Na zadnji seji krajevnega odbora SZDL Sušje pri Ribnici so razpravljali o dosedanjem delu Socialistične zveze in ugotovili, da bo moralo biti delo SZDL sedaj, ko je več časa, bolj aktivno. Socialistična zveza bo posvetila največjo skrb ustanovitvi krajevne skupnosti. Odbor je sklenil, da bo letna konferenca SZDL 21. novembra.

-r.

V vsako hišo: DOLENJSKI LIST!

»Naša služba je več kot naporna!« — trdi Alojz Novak

»Nisem kriv, če je cesta slaba!«

Ker odsek ceste od Gradca do Črnomlja še vedno ni gotov, se že dalj časa odvija promet po cesti, ki pelje iz Gradca čez Stransko vas v Črnomelj. Malo je voznikov, ki to cesto poznajo in večkrat vozijo po njej! Šoferji kamionov pa morajo voziti in zato ni čudno, če jim zaradi velikih jam jeza kdaj prekipi. To pa se nemalokrat zgodi, kot je povedal cestar **Alojz Novak:**

— Ta cesta ni grajena za tolikšen promet, je ozka in preobremenjena, zato so na cestišču vedno večje ali manjše jame. Dokler je bilo lepo vreme, sem jih krpal z zemljo in blatom, odkar pa je deževje, to ne zaleže več. Gramoza dobim malo in še tega vozila sproti odmečejo iz jam. Šoferji pa tega ne vedo ali pa nočejo upoštevati. Že dostikrat se je kdo pred menoj ustavil, me pošiljal v pekel in me psoval, pa res nisem jaz kriv, če je cesta slaba.

Ko bi ljudje vedeli, kako naporen je naš poklic! Osem ur moramo delati na cesti, ne glede na to, kakšno je vreme. Nisem bil malokrat do kože premočen! Revma me daje, zato vedno teže čakam upokojitve. R. B.

Semičani o svojem delu in težavah

V soboto 7. novembra, so se v Semiču sestali predstavniki vseh krajevnih organizacij, razen njih pa so na posvet prišli tudi predsednik občine in predstavniki občinskega odbora SZDL. Temeljito so se pogovorili o pripravah na konference in volitve SZDL, ki bodo v začetku prihodnjega mesece, o krajevni skupnosti in območju, ki naj bi ga ta zajemala. Dokončna odločitev o tem je prepuščena občanom v posameznih vaseh.

Mimo tega so obravnavali krajevne probleme, s katerimi se srečujejo prebivalci Semiča v zadnjem času. Občani so nezadovoljni z nekaterimi slabimi gozdnimi potmi in željo pojasnila, kako se trošijo sredstva, ki jih plačujejo v obliki prispevka od zasebnih gozdov. Del tega prispevka je vsekakor namenjen popravilu poti, zato bi radi o tem kaj več izvedeli.

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

Za prvo fazo rekonstrukcije semiškega vodovoda je bilo lani in letos porabljenih že 30 milijonov dinarjev, dela pa še niso končana. Domenjeno je bilo, da bodo v letu 1965 z gradnjo vodovoda nadaljevali.

Ker so nekaterim semiškim lovcem odvzeli puške zaradi neurejenih razmer v lovski družini, je bilo precej hude krvi. Prišlo je do nesoglasij, ki nikomur ne koristijo, zato bo zadevo skušala urediti Socialistična zveza.

Peš pot do Štefana bi morala biti urejena že do letošnjega občinskega praznika, a je slabo vreme dela zavleklo. Cesto še vedno urejajo in je težko reči, kdaj bo dokončno gotova, ker se je vreme še poslabšalo. Na te stvari bi morali misliti predvsem v poletnem času, ki je najprikladnejši za taka dela

Na proslavi krajevnega praznika v Semiču so zaman čakali folklorno skupino iz Preloke, katera bi morala nastopiti s svojim programom, zato so bili ljudje razočarani. Kasneje pa je bilo ugotovljeno, da so bili Preločani pripravljeni za nastop in so čakali avtobus iz Kanižarice ki bi jih moral po dogovoru prepeljati v Semič, a ga ni bilo, ker je prišlo do nesporazuma pri dogovarjanju za prevoz. To je sicer malenkost, vendar napaka, kakršnih ne bi smelo biti, ker brez potrebe vzbuja nejevoljo prebivalstva. D. F.

Matični urad Adlešiči

Rojstev in porok septembra ni bilo: **Umrla sta:** Nikolaj Komarov iz Bednja, 77 let, in Nikolaj Skube iz Adlešičev, 77 let.

Matični urad Metlika

Oktobra sta bili doma rojeni 2 deklici. **Poročila sta se:** Franc Vukšinič, šofer iz Križevske vasi, in Marija Pruščevič, šivilja iz Magovcev. **Umrli so:** Alojzija Vidic, oskrbovanka iz Metlike, 74 let; Zvonka Kočevar, otrok iz Metlike, 1 leto; Florjan Rešetar, upokojenec iz Metlike, 67 let.

Kaj bo s šolsko kuhinjo na Vinici?

Pred tedni so na viniški šoli že izvolili nov samoupravni organ, ki ima 19 članov, za predsednika pa je bil izvoljen učitelj Jure Perko. Ker je na šoli premalo prosvetnih delavcev, nimajo sveta, pač pa zbor delovne skupnosti, ki jo predstavlja 9 učiteljev, 2 snažilki ter po en zastopnik Zveze komunistov, Socialistične zveze, Zveze borcev, prosvetnega društva, mladine, zadruge in sveta staršev.

— Kakšne naloge se bo novo izvoljeni samoupravni organ najprej lotil, smo vprašali predsednika Jureta Perka.

— Najprej bi morali pomagati šolski mlečni kuhinji, ki letos še ni začela delovati. Nekateri učenci so oddaljeni tudi 12 km od šole in bi jim bila malica v šoli zelo potrebna, pa tudi vsem drugim, kot je pred kratkim ugotovila zdravstvena komisija iz Ljubljane, ki je vse otroke pregledala. Starši pa nočejo in nočejo razumeti, da je to otroku res potrebno, in jim za malico ne dajo denarja. Vemo, da nekateri nimajo, zato smo se zmenili, da lahko prispevajo v hrani. Kdor pa nima ne denarja in ne blaga, bo zanj plačala šola.

Če bi se vsi za mlečno kuhinjo enotno zavzeli, bi starše morda prepričali, žal pa tudi nekateri člani našega samoupravnega organa pravijo, da je pač vseeno, če kuhinjo imamo ali ne . . .

Z žagami nekaj ni v redu

Na zadnji seji sveta za kmetijstvo in gozdarstvo občine Črnomelj so precej razpravljali o žagah, ki delujejo na področju občine. Samo tri žage venecianke delajo v sklopu Gozdnega gospodarstva Novo mesto, les pa se na žagah nabira ali pa ga kmetje vozijo na Hrvaško, kjer so te stvari bolje urejene. Lastniki lesa so močno prizadeti, zato je med prebivalstvom slišati vedno več negodovanj na ta račun.

Da bi bilo poslej drugače, je svet sklenil predlagati Gozdnemu gospodarstvu Novo mesto, naj uredi pogodbene odnose z lastniki žag in zagotovi redno žaganje lesa tudi zasebnikom, hkrati pa poskrbi za racionalno izvrednotenje lesa.

Ker je žaganje in rezanje lesa najbolj pereče na adlešičkem področju, se je svet odločil žago v Pobrežju dodeliti zasebnemu obrtniku — žagarju, ki bo to staro žago popravil in moderniziral.

Plačevanje davkov zaostaja

Celoten predpis dohodnine iz kmetijstva za 1965 znaša v občini Metlika okoli 16,500.000 dinarjev, občinskih doklad okoli 26 milijonov dinarjev in prispevkov za kmečko zdravstveno zavarovanje okoli 20 milijonov dinarjev. Do 30. septembra letos je bilo v občini pobrano 81 odst. vsega trojega, do konca oktobra pa približno 86 odst. Res je letos pobranega nekaj več kot lani, ko je bilo v občini konec oktobra izterjanih približno 78 odstotkov dohodnine, doklade in prispevkov za kmečko zdravstveno zavarovanje. Letos je bilo opravljenih za približno 4,900.000 dinarjev odpisov na dohodnino, doklado in prispevek iz zdravstvenega zavarovanje. Davki iz obrtništva in samostojnih poklicev znašajo letos po predpisu 12 milijonov dinarjev. Obrtnike je treba pohvaliti, saj davke sproti plačujejo in nimajo zaostankov. Po dosedanjih predvidevanjih bo do konca leta z dopolnilno odmero obrtnikom predpisanih še za 1 milijon dinarjev dohodnine in za okoli 4 milijone dinarjev prometnega davka.

Veliko slabše kot vse ostalo pa se v občini Metlika stekajo takse na vozove, gozdne takse in pavšalna skočnina. Pri približno 500 kravah, kolikor jih imajo kmečka gospodarstva v občini, je na skočnini za več kot poldrugi milijon dinarjev zaostanka pri plačilih, posamezni kmečki gospodarji pa dolgujejo skočnino tudi za dve leti nazaj.

Kmetovalci morajo razumeti, da so davek, doklada, prispevek za zdravstveno zavarovanje in vse ostale takse dohodek občine in da občina s temi dohodki vzdržuje šolstvo in vse druge službe, ki so občanom na voljo. Vsak kmetovalec, ki ima stroške z zdravljenjem v bolnišnici, nič ne odlaša s prošnjo za odpis davka in občina mu takoj odpiše pripadajoči del od njegovih obveznosti, toda preostali del davščin mora od takšnih kmetovalcev v domala vseh primerih izterjavati z rubežem! Zakaj tako? Mar ni nerazumno povzročati nepotrebno delo občinskim organom in nepotrebne stroške samim sebi, ko vsi vemo, da bodo davki izterjani, pa če še tako odlašamo s plačilom?!

Povprečni OD so se povečali za 48 odst.

V kolektivu metliške Beti so si v prejšnjih letih morali odtrgovati od osebnih dohodkov, da so lahko razvijali tovarno. Zavoljo tega so bili osebni dohodki vedno sorazmerno nizki. Letos se je kolektiv malce bolj postavil na noge in osebni dohodki so se začeli povečevati. Od decembra 1963 pa do oktobra letos so se povprečni osebni dohodki v Beti povečali za 48 odstotkov. V obratu v Črnomlju, kjer delajo za izvoz, so bili v oktobru povprečni osebni dohodki 32.000 dinarjev na zaposlenega, približno enake povprečne osebne prejemke pa dosegajo tudi v drugih obratih.

V Gradcu je boljše z razvedrilom

Odkar je v Gradcu preurejena prosvetna dvorana, jih obišče vsako soboto potujoči kino. Ljudje so zadovoljni, saj so bili prej popolnoma brez razvedrila.

Kulturno prosvetno društvo v Gradcu se pripravlja na letošnjo zimsko sezono z igro »Mišolovka«. Če se bodo igralci kaj kmalu zbrali in začeli z vajami, bo lahko prva uprizoritev že v januarju 1965.

S Stražnega vrha nam pišejo

3. novembra se je sestal na Stražnjem vrhu krajevni politični aktiv in razpravljal o pripravah na konferenco SZDL in bližnje volitve, razen tega pa o vseh perečih krajevnih problemih. Pogovorili so se o sestavu novega odbora in izbirali kandidate, ki niso s funkcijami že preveč obremenjeni.

Gasilski dom na Maverlenu je edini prostor, kjer se občani lahko sestajajo, doslej pa je zaradi uporabljanja dvorane prišlo do nesoglasij med posameznimi vaškimi organizacijami. Na tem sestanku so se zmenili, da bodo gasilci še naprej upravljali dom, vendar ga bodo lahko uporabljale za sestanke in prireditve tudi vse druge krajevne organizacije, ki bodo prispevale k vzdrževanju.

Mladino so zelo pohvalili, ker je vedno pomagala tudi drugim vaškim organizacijam. Da bi mladi ne izgubili volje do dela, so sklenile vse organizacije na vasi prispevati nekaj sredstev in jih pokloniti aktivu ZMS za nabavo gramofona in plošč.

Prebivalci Stražnjega vrha tudi močno pogrešajo potujoči kino, ki je svojčas prihajal k njim iz Kočevja, zdaj pa ga ni več. Sprašujejo se, kako da potujoči kino iz Črnomlja, iz domače občine, ne najde poti do njih.

Na krajevni konferenci Socialistične zveze, ki bo najbrže še ta mesec, bodo obširneje obravnavali vso kmetijsko problematiko.

Matični urad Črnomelj

Septembra sta bila doma rojena 1 deček in 1 deklica. **Poročili so se:** Janko Mimelič, mizar iz Črnomlja, in Ana Absec, uslužbenka iz Mihelje vasi; Stjepan Simon, mizar, in Frančiška Grdešič, natakarica, oba iz Črnomlja; Janez Oražen, strojnik iz Kočevja, in Ana Milek, natakarica iz Gribelj; Peter Šterbenc, kovaški pomočnik iz Močil, in Ana Štrbenc, delavka iz Srednjih Radenc; Slavko Gričar, livar, in Jožica Možina, delavka, oba iz Kanižarice; Željko Taborski, rudar, in Ema Vouk, poljedelka, oba iz Trbovelj. **Umrla sta:** Anton Nemanič, upokojenec iz Črnomlja, 60 let, Jožef Jerman, upokojenec iz Črnomlja, 52 let.

Oktobra sta bili doma rojeni 2 deklici in 1 deček. — **Poročili so se:** Frančišek Maljevec, delavec iz Avstralije, in Terezija Plut, poljedelka iz Metlike; Anton Weiss, lesni delovodja iz Svibnika, in Frančiška Vidic, delavka iz Loke; Jurij Mihelič, pleskar iz Črnomlja, in Zofija Simončič, uslužbenka iz Loke. **Umrla sta:** Velizar Kostić, poljedelec iz Čačka, 21 let, in Ernest Kržišnik, kovinostrugar iz Velike pri Zagorju ob Savi, 20 let.

Matični urad Semič

Rojstev v septembru ni bilo. **Poročila sta se:** Anton Nampelj, upokojenec iz Semiča, in Terezija Mavsar, kmetovalka iz Potokov. **Umrl je** Jože Kukar, kmetovalec iz Sodjega vrha 3, 56 let.

Oktobra ni bilo rojstev izven porodnišnice. **Porok ni bilo. Umrli so:** Ana Plut, užitkarica iz Mladice, 83 let; Angela Matekovič, upokojenka iz Semiča, 61 let; Janez Simonič, kmetovalec iz Osojnika, 68 let.

O kruhu in trgovini v Semiču

Za Semičane pečejo kruh v pekariji Obrtnega servisa, prodajajo pa ga v trgovini podjetja Potrošnik. Pekarija speče vsak dan toliko kruha, kolikor ga trgovci naroče. Včasih kruha zmanjka, še teže pa je, če ga ne prodajo. Naslednji dan nihče noče kruha od prejšnjega dne in tako ostane včasih tudi po 20 kilogramov kruha, čeravno niso temu krivi ne peki in ne trgovci.

Najbolje bi bilo, če bi v Semiču prodajali kruh ves dan, v non-stop prodajalni. Trgovci sicer pravijo, da taka prodajalna ne bi pokazala rentabilnega računa, potrošniki pa si tega žele; prav tako bi se na ta način dala urediti prodaja kruha. Predlog je vreden premisleka!

Spremembe v občinskem odboru SZDL

V zadnjih tednih so se iz črnomaljske občine preselili nekateri dosedanji člani ObO SZDL: Stane Žula, Matija Božič in inž. Anton Matjašič. Ker bo sedanjemu odboru kmalu potekla mandatna doba, so na mesto imenovanih treh tovarišev na zadnji seji ObO SZDL kooptirali v odbor novega člana Janka Štuklja. Dosedanja sekretarka ObO SZDL Vera Jukič je medtem odšla v politično šolo, zato so za novega sekretarja občinskega odbora SZDL na tej seji izvolili Lojzeta Šterka, ki je bil doslej predsednik ObK ZMS in tudi že član izvršnega odbora ObO SZDL. — Za profesionalno sekretarko občinskega komiteja mladine je bila medtem izvoljena Katjuša Gregorčič.

Blato od Gradca do železniške postaje

Krajevna organizacija Socialistične zveze v Gradcu je dala pobudo, da bi asfaltirali 300 metrov dolg odcep iz Gradca do železniške postaje. Odcep je zlasti v deževnih dneh zelo blaten, z vlakom pa se vozi na delo v Črnomelj in v Metliko iz Gradca vsak dan več kot 50 delavcev in v šolo več kot 20 šolarjev. Da ni prijetno mleti blato na poti na delo in iz dela domov, je vsakomur umljivo. Prebivalci menijo, da bi lahko nekaj sredstev za asfaltiranje tega odcepa primaknilo železniško podjetje, nekaj področna gozdna uprava, nekaj občina v Metliki nekaj pa tudi delovni kolektivi iz Gradca in problem bi bil rešen.

METLIŠKI TEDNIK

Kako bo z vodovodom v Gradcu

Od 1. januarja 1964 v Gradcu zbirajo krajevni samoprispevek za vodovod. Razen tega imajo pripravljenih 7 milijonov dinarjev, ki jih je prispeval za vodovod glavni odbor Rdečega križa Slovenije letos, ko je bila v Gradcu proslava 20-obletnice ustanovitve RK Slovenije. Čeprav se sredstva že zbirajo, še ni jasno, kako bo z vodovodom. Prvotno so ga nameravali potegniti od dobliškega vodovoda, ki napaja Črnomelj. Izračuni so pokazali, da bi bilo treba predelati čistilne naprave in črpalnico v Dobličah, ker je oboje premajhno že za Črnomelj, brez takšnih predelov pa Gradčani ne bi mogli tja vključiti svojega vodovoda. Predelava bi bila tako draga, da so od tega načrta odstopili.

Kolikor bo občina Črnomelj povečala zajetje na Dobličah, bi ta načrt prišel v poštev, ker bi novi odcep proti Gradcu oskrboval tudi več vasi v črnomaljski občini. Druga varianta, za katero se odločajo, je zajetje na Krupi z zbiralnikom na Vinjem vrhu. Zajetje in zbiralnik bi veljala precej denarja, samo vodovod brez obojega pa bo stal okoli 70 milijonov. Prebivalci težko čakajo, kdaj bo zadeva rešena.

IDEOLOŠKO IZPOPOLNJEVANJE ČLANOV ZK

Na razširjeni seji občinskega komiteja ZKS v ponedeljek, 9. novembra, ki so ji prisostvovali tudi član okrajnega komiteja ZKS Lojze Skok in sekretarji osnovnih organizacij, so razpravljali o potrebi ideološkega izpopolnjevanja članov ZK. V predkongresnih razpravah se je močno povečala aktivnost komunistov pri razreševanju splošnih družbenih protislovij, vendar menijo, da bi morala biti aktivnost komunistov še večja. Za take naloge pa je potrebno nenehno dvigati ideološko raven vseh članov, za kar naj bi med ostalim v večji meri skrbele tudi osnovne organizacije. Smeleje je potrebno tudi sprejemati nove člane v vrste ZK, zlasti mlade prožvajalce, in pri tem opustiti vsako togost in izkost. Nagel družbeno gospodarski razvoj občine je brez dvoma rezultat zavestnega prizadevanja delovnih ljudi, med katerimi je veliko takih, ki sodijo v vrste Zveze komunistov.

Drugo točko dnevnega reda seje, to je analizo vprašanj članov Zveze borcev na območju občine, so odložili za prihodnjo sejo občinskega komiteja ZKS.

Potrošnik ne živi samo od obljub!

»Mercatorjeva« samostojna enota »Gradišče« v Trebnjem s svojimi 16 poslovalnicami bo te dni izpolnila plan letnega prometa. To je vsekakor lep uspeh trgovine, odkar so se trgovska podjetja trebanjske občine združila z ljubljanskim »Mercatorjem«.

Poslovna enota »Gradišče« ima po izjavi svojega direktorja tov. Senice polne roke dela z ureditvami in načrti za ureditev posameznih prodajaln. Tako nameravajo te dni v bivših lekarniških prostorih v Trebnjem začeti urejati trgovske prostore za modno hišo, ki naj bi jo odprli do 1. maja prihodnjega leta. Sedanjo trebanjsko poslovalnico št. 2 bodo preuredili v samopostrežni lokal, v prostorih lokala »Borovo« pa nameravajo urediti trgovino s prehrambnimi predmeti. V Dolenji Nemški vasi so odkupili trgovsko hišo, v kateri bodo do srede prihodnjega leta uredili in odprli sodobno prodajalno s primernimi skladišči. Ustrezne načrte že pripravljajo. Do zdaj so bili primerno urejeni tudi trgovski prostori na Čatežu, Pristavici in v Slovenski vasi, do konca leta pa bodo morda uspeli primerno urediti in specializirati trgovino v Šentrupertu. V novem bloku na Mirni pa nameravajo še letos oziroma do spomladi odpreti samopostrežno trgovino, ne glede na to, če bo blok v nadstropjih dokončno urejen.

Načrti so nedvomno spodbudni in napovedujejo lepše čase trgovini, vendar pa prenekateri občani menijo, da ti časi le prepočasi prihajajo v občino in da same table, na katerih je izpisano ime nove trgovske firme, še ne izpolnjujejo tistega, kar so hoteli doseči z reorganizacijo trgovske mreže v trebanjski občini. **Trebanjci se na primer čudijo, zakaj se mora lekarna že od 15. avgusta letos stiskati v »kurniku«, ker bi lahko do danes ostala v dosedanjih boljših in primernejših prostorih. Takrat se je zelo mudilo izprazniti lekarno, da bi kar najhitreje začeli urejati v njej sodobno trgovino, vendar se teh prostorov do danes trgovci še niso dotaknili.** Kot smo prej navedli, nameravajo začeti z deli v lekarniških prostorih te dni in s tem pomiriti »nestrpne« občane. **Trgovski prostori v novem mirenskem bloku pa čakajo že tri mesece na načrte za razporeditve. Občani znova in znova zastavljajo vprašanja, doklej se bo vprašanje trgovine reševalo predvsem z obljubami, kajti naveličali so se čakati in poslušati, naj še malo počakajo. Njihova vprašanja so torej tako zastavljena, da bi se morali ob njih zamisliti tudi odgovorni pri »Mercatorju«.**

TREBANJSKE NOVICE

Matični urad Mirna

Oktobra ni bilo rojstev, niti smrti. **Poročili so se:** Franc Pincolič, mesar iz Ljubljane, in Marijana Jerman, delavka iz Trstenika; Anton Bedene, užitkar iz Zaloke, in Terezija Simončič, kmetovalka iz Šentruperta.

Matični urad Mokronog

Oktobra je bila doma rojena 1 deklica. **Poročili so se:** Aleksander Borštnar, kmetovalec iz Brune vasi pri Mokronogu, in Jožica Križič, kmečka delavka iz Hrastovice; Jožef Majcen, kmetovalec iz Češnjic, in Roza Kisovec, delavka iz Brinja pri Šentrupertu; Alojzij Marn, tesarski delavec iz Bistrice, in Justina Gregorčič, kmečka delavka iz Okroga pri Šentrupertu; Ignacij Medved, delavec, in Anica Juvan čič, delavka, oba iz Šentruperta. **Umrl je** Karol Lindič, osebni upokojenec iz Gor. Laknice pri Mokronogu, 84 let.

Nekateri aktivi so zatajili

Od 20 aktivov ZMS v trebanjski občini je imelo do roka, 10. oktobra letne konference le 13 aktivov, kar kaže, da je mladina ponekod precej popustila. Največje težave imajo mladinski aktivi v Šentrupertu, na Mirni in še kje, kjer so aktivi ZMS samo še registrirani. Ob tem neuspehu je začel razmišljati občinski komite ZMS in sklenil »zamrliim« organizacijam najprej pomagati na noge. Da bi to lažje dosegli, bosta komite in njegov sekretariat še večkrat zasedala in proučevala način poživitve.

3. novembra je občinski komite ZMS razpravljal o pripravah na občinsko konferenco. Ob tej priložnosti so bile pozvane vse komisije, da do 10. novembra izročijo komiteju analize o svojem delu. Na podlagi teh analiz in poročil o stanju po aktivih bodo ugotovili, čemu naj bi bila posvečena občinska konferenca.

Morda MPŠ?

Te dni so v Trebnjem znova načeli vprašanje družbeno političnega in idejno vzgojnega izobraževanja mladine. Menijo, da bi ustrezno znanje mladini lahko dali v mladinskih političnih šolah ali seminarjih. Trenutno pa še ni znano, ali bodo mladinsko politično šolo organizirali v trebanjski občini.

Sprejem mladine v SZDL

V trebanjski občini bodo ob dnevu republike sprejeli večje število mladincev in mladink v Socialistično zvezo. V Kemoopremi so predlagali za sprejem 13 mladincev, v Mokronogu 15 itd., drugod pa predloge še zbirajo. Občinski odbor SZDL in občinski komite ZMS pripravljata vse potrebno, da bi bil sprejem v članstvo SZDL res svečan. Mladinci bodo postali člani Socialistične zveze v organizacijah kraja, kjer bivajo.

»Kadar je lepo vreme, se pri črpalki dnevno ustavi 30 mopedov in 10 avtomobilov,« je povedala MARINKA PONIKVAR, trgovska vajenka v Trebnjem. »Tedensko prodamo okoli 3000 litrov bencina. Čisti bencin je po 85 dinarjev, mešanica pa 100 dinarjev liter.« Medtem je pripeljal mopedist, Marinka pa je odprla črpalko in prodala 4 litre motornega goriva.

Trebanjske iveri

● **Svojci padlih borcev in žrtev vojnega nasilja, člani borčevskih organizacij in drugi občani so imeli 1. novembra pri spomeniku NOB in skupni grobnici na trebanjskem pokopališču žalno svečanost, ki so jo popestrili recitatorji in godba.**

● **Kar urejajo okolje novega zdravstvenega doma in nove šole, so cesta in pločniki spet pod blatom. Občani negodujejo zavoljo tega, vendar bodo morali tokrat malo potrpeti, ker gre za ureditev kraja.**

● **Na deski avtomoto društva ob poti k železniški postaji in tudi na drugih mestih naselja so pred dnevi nalepili lepake, ki opozarjajo na pravilno vedenje pešcev na prometnih cestah in ob avtomobilski cesti.**

MOKRONOG: najvažnejši je zdaj klub

V Mokronogu nemalokrat steče razprava o poživitvi družbeno političnih razprav in kulturnih dejavnosti. Odkar je prosvetno društvo Emila Adamiča izdelalo program svojega dela in kluba, so pogovori večinoma usmerjeni v to, kako bi uskladili interese raznih krajevnih činiteljev in izdelali tak urnik del, da bi klubski prostori lahko služili tako enim kot drugim. Zato bo točen program dela v klubu izdelan naknadno ob upoštevanju vseh možnosti in potreb, ki so v kraju. Vsi, ki bodo zastopani kot izvajalci programa klubske dejavnosti, pa bodo morali biti tudi financerji te dejavnosti, ne pa samo prosvetno društvo. Klubski prostori so primerni za najrazličnejše dejavnosti in bodo v njem lahko predavanja o krajevnih aktualnih družbeno političnih in kulturnih vprašanjih, prireditve, itd. Za začetek pripravlja prosvetno društvo literarni večer slovenskih mladinskih pisateljev.

V novem stanovanjsko poslovnem centru v Trebnjem teko dela podnevi in ponoči, da bi ga lahko odprli ob dnevu republike.

V ospredju naj bo skrb za človeka!

V sredo, 4. novembra, popoldne je bil v Črnomlju plenum občinskega sindikalnega sveta, na katerem so razpravljali o pripravah za izvedbo občnih zborov in volitev novih vodstev sindikalnih podružnic ter o gibanju proizvodnje v devetih mesecih letošnjega leta.

Podatki o gibanju proizvodnje v občini Črnomelj kažejo, da je gospodarstvo v devetih mesecih letošnjega leta uresničilo 79.6 odstotka letnega družbenega načrta, kar pomeni letos za 48.6 odstotka večjo proizvodnjo kot lani v istem obdobju. Najboljše uspehe so do konca septembra zabeležili v kmetijstvu, gostinstvu in obrti, medtem ko nekoliko zaostajata po dinamiki plana le gradbeništvo in promet. Vse ostale veje gospodarstva so za nekaj odstotkov nad dinamiko plana. V industriji so uresničili v devetih mesecih že 80.7 odstotka letnega plana in proizvedli za 52.8 odstotka več kot lani v tem času. Skoraj vse delovne organizacije v panogi industrije so plan presegle, najbolj pa tovarna kondenzatorjev »Iskra« v Semiču, ki je v devetih mesecih uresničila že 88.7 odstotka letnega plana.

Hkrati s proizvodnjo se naraščali tudi osebni dohodki zaposlenih, vendar so rasli počasneje kot sama proizvodnja. Od januarja do konca avgusta so se v občinskem merilu povečali za 23.8 odstotka in dosegli povprečje nekaj nad 40 tisoč dinarjev. Močno pa so uspeli znižati odstotek ljudi, ki so zaslužili manj kot 25.000 dinarjev na mesec. Medtem ko je bilo januarja pri 3266 zaposlenih še 710 takih, je bilo ob koncu avgusta med 3534 zaposlenimi le še 143 ljudi z osebnimi prejemki pod 25.000 din, kar pomeni 4 odstotke od vseh zaposlenih v občini Črnomelj.

To sicer kaže, da osebni dohodki naraščajo, vendar pa odnosi na področju delitve dohodka in osebnih dohodkov v večini delovnih organizacij niso urejeni. **Rudnik Kanižarica je na primer predelal in popravil akordne postavke. S tem je uskladil posamezne postavke na realno osnovo in tako omogočil večje dohodke na delih, ki so bila doslej slabše nagrajevana.** Prav tako je spremenil nesorazmerno progresivno lestvico nagrajevanja po učinku in dvignil osnovo. Ta primer kaže, da se bodo morala tudi druga podjetja s tem problemom odločneje spoprijeti, ker so sedanji pravilniki o delitvi osebnih dohodkov še domala v vseh podjetjih močno zastareli in ne ustrezajo več novim pogojem gospodarjenja. To je potrebno še toliko bolj, ker nemalokrat prav neurejeno nagrajevanje povzroča nezadovoljstvo in krha dobre odnose v kolektivih.

Prav tako so na plenumu poudarili, da morajo delovne organizacije svoje pravilnike in poslovnike čimprej uskladiti s statuti. Le-ti so namreč sestavni del statutov in poslovanje brez njih ni mogoče in tudi ni zakonito. Rok za uskladitev je praktično že potekel, z usklajevanjem pa večina podjetij v občini Črnomelj sploh še ni pričela.

Tem zadevam in skrbi za človeka je treba dati prednost na občnih zborih sindikalnih podružnic, ki jih bodo izvedli do konca januarja prihodnjega leta, so naglasili na plenumu občinskega sindikalnega sveta v Črnomlju.

V sicer dokaj pičli razpravi pa so zlasti naglasili potrebo po solidnem obratu družbene prehrane v Črnomlju, o katerem govore že nekaj časa domala na vsakem plenumu občinskega sindikalnega sveta, pa besede članov sindikatov še vedno niso prišle dlje od priporočil občinski skupščini, od katere pa — so omenili na plenumu — ne morejo dobiti odgovora.

KOMET je izpolnil letni plan

Kolektiv konfekcije Komet v Metliki je 27. oktobra izpolnil letni plan proizvodnje in odtlej že dela za prihodnje leto. V kolektivu, ki se je v zadnjih treh letih močno razvil, je zdaj zaposlenih nekaj nad 200 ljudi. Samo v oktobru so naredili za 73 milijonov dinarjev izdelkov.

Ustanovili bodo še dva nova obrata: enega v Gradcu in enega na Radovici. Poudariti je treba, da se je Komet v Metliki lahko razvil samo z izdatno družbeno pomočjo, ki je bila brez dvoma na mestu, saj je v metliški občini, ki je gospodarsko manj razvita, na pretek socialnih problemov. Zategadelj je potrebno, da bi družba kolektivu, ki ji je v veliki meri pripomogel k rešitvi mnogih socialnih problemov tako, da je socialno prizadete ljudi priučil delu in jih zaposlil, nudila svojo pomoč tudi v bodoče.

Koristen dogovor med najboljšimi

Na zadnjem sestanku so se mladinci aktiva ZMS v trebanjski občinski upravi dogovorili, da bodo vsak mesec obravnavali najvažnejše notranje politične in zunanjepolitične ter gospodarske dogodke. Sklenili so tudi, da bodo posvečali pozornost odnosom v kolektivu.

Prvo leto v službi

Pred dobrimi tremi meseci je IVANKA PETRIC zapustila šolske klopi novomeškega učiteljišča, te dni pa smo jo že srečali v učilnici osnovne šole v Gribljah, kjer je njeno prvo službeno mesto.

— Kako se počutite kot učiteljica? Ali je vaše delo z otroki tako, kot ste si ga zamišljali v šoli?

— Učiteljski poklic z veseljem opravljam, moram pa reči, da se na vasi praksa in teorija v mnogočem razhajata.

— Ali vas je v šolsko delo kdo vpeljal?

— Vodja naše podružnične šole, ki spada pod osnovno šolo Črnomelj, je učiteljica Štefka Kukovec. Ljubeznivo me je sprejela in mi pomagala preko začetnih težav, pa tudi nadalje mi je ostala dobra mentorica.

— In življenje na vasi izven šole?

— Sobo imam, kuham si sama, sicer pa sem vaškega življenja vajena. Le naš svet — doma sem iz Metlike — se mi zdi bolj prijeten, ker je gričevnat, tu pa je preveč ravnine...

— So vas vaščani že povabili k delu kakšne organizacije?

— Funkcij se mi še ni treba otepati, pač pa se z mladino dogovarjamo za študij igre v zimskem času. Rada jim bom pomagala, če bo le dovolj igralcev, ko je skoro vsa mladina odšla.

NESREČE

Elektrika ubila konje, voznik nepoškodovan

7. novembra okoli 19.45 se je s konjsko vprego iz Brežic vračal proti domu v Trnje Jože Voglez. Na Ulici 21. maja v Brežicah so se mu iznenada splašili konji in zdrveli čez občinsko pot na travnik. Desni konj je zadel jekleno vrv, s katero je bil učvrščen električni drog. Zaradi močnega udarca pa so se električni vodi potrgali. Na omrežju je prišlo do kratkega stika. Pretrgane žice so padle na živali, ki sta bili takoj mrtvi. Voznik je še pravočasno skočil z voza in je ostal nepoškodovan. Konja sta bila vredna blizu 600.000 dinarjev.

Voznik avtomobila SU 21-89 pobegnil

8. novembra ob 23.20 se je motorist Julij Malenšek peljal iz Bršlina v Novo mesto, pri tem pa mu je zapri pot osebni avtomobil SU-21-89, ki je pripeljal po nepredpisani cesti iz Bučne vasi. Motorist je močno zavri in padel. Padec je bil precej hud, tako da so morali Malenška zaradi poškodovane hrbtenice odpeljati v novomeško bolnišnico. Neznani voznik osebnega avta SU-21-89, ki je izsiljeval prednost, je po nesreči pobegnil.

VPREGA BREZ LUČI

Na cesti III. reda pri Kronovem je avtobus, ki ga je vozil Franc Piletič, trčil v vprežni voz, ki ga je upravljal Janez Rabzelj. Nesreča se je zgodila 9. novembra ob 5.30 blizu 9 km. Vprežni voz je vozil po sredi ceste brez predpisane luči in se tudi na znak avtobusa ni umaknil na rob ceste. — Škodo so ocenili na 25.000 din.

MOTORIST ZAVRL, KER NI IMEL PREDNOSTI

2. novembra ob 9.45 je motorist Franc Ilar iz Stranske vasi zavijal s Ceste talcev na Cesto komandanta Staneta, po kateri je šel vprežni voz Antona Gorjanca z Rateža. Motorist je zavri, ker ni imel prednosti, pri tem pa ga je zaneslo in je padel.

»Moskvič« obtičal pri gabru

Na cestnem klancu pri Selih blizu Rateža je voznik »moskvičas LJ-266-80 Boris Gabrič, ki se je peljal proti Šentjerneju, prehitel neznanega mopedista, zatem pa zavil preveč v desno, kar je bilo usodno. Osebni avto je podrl dva smernika, nato pa zdrsel po nasipu in se ustavil ob gabru. Škodo cenijo na 300.000 dinarjev.

KINO TREBNJE

predvaja težko pričakovani španski barvni film

»MATI, POSLUŠAJ PESEM MOJO!«

Predstava bo v soboto, 14. 11. 1964 ob 19. uri, in v nedeljo, 15. 11. 1964, ob 14., 16.45 in 19. uri. Ugodne zveze z vlakom iz Mirne in Mirne peči. Na obisk vljudno vabi

UPRAVA KINA

Še en zbor volivcev v Novem mestu

Prejšnji teden je bilo v Novem mestu več zborov volivcev, na katerih so občani razpravljali o statutu krajevnih skupnosti in volili v nove skupnosti tudi že svoje predstavnike. Marsikje so ljudje želeli od odbornikov vrsto pojasnil, se živahno zanimali za nekatera gospodarska, posebej pa še za komunalna vprašanja. Objavljamo zapis enega zborov volivcev, na katerem so volivci sami želeli, da bi naš tednik o njihovih vprašanjih javno poročal. Mnoga vprašanja, ki so jih znova načeli prebivalci II. terena v mestu, so bila predmet razprave tudi na drugih zborih volivcev.

»Nima smisla, da sprejemamo sklepe, če ne dobimo vsaj odgovora, takega, da bi nas zadovoljil,« so ugotovili državljani na zboru volivcev v dvorani občinskega sodišča v Novem mestu v torek, 3. novembra zvečer.

Po sprejetju statuta in izvolitvi predstavnikov te volilne enote v krajevno skupnost, je odbornik občinske skupščine Janez Korošec govoril o gospodarskih in kulturnih problemih na področju nove krajevne skupnosti. Živahno razpravo na to poročilo prinašamo nekoliko skrajšano, sicer pa z vsemi problemi, ki občane najbolj zanimajo:

S ČIM NOVOMEŠČANI NISO ZADOVOLJNI?

»Kruh, ki ga vsak dan kupujemo, je vedno slabši. Ali moka ni presejana in dobimo v testo zapečene črve, ali pa je kruh enkrat sežgan, drugič pa surov! Kako je s pekarijo, ali res peč ni več v redu?«

Nekdo, ki mora o tem kaj več vedeti, je povedal:

»Peč je dotrajala. Vsak dan spečemo tudi do 12.000 kilogramov kruha. Novo mesto hitro raste, na obnovo pekarne in na nove investicije pa nihče ne misli. Če bo šlo tako naprej, bomo lepega dne pred dejstvom, da bo mesto ostalo brez kruha. Že zdaj se zgodi, da ga včasih zmanjka!«

●

»Kako pa je z mlekom. Ali je potrebno, da mleko vozimo iz Novega mesta v Ljubljano pa spet nazaj? Nemalokrat se poleti zgodi, da se mleko zaradi tega cijazenja skisa. IMV je obljubila nadomestilo za zgradbo, ki jo je prevzela od bivše mlekarne. Strojev pa tudi ni bilo treba voziti v Ljubljano. Takrat so rekli, da stare mlekarne ne bodo prej izpraznili, dokler ne bo zgrajena nova. Zdaj smo pa na področju, ki vendar spravi nekaj mleka skupaj, spet ostali brez mlekarne. Da ne bo tako, kot je bilo s tiskarno, najstarejšo v Sloveniji, ki je šla v topilnico v Litostroj... Stroji v mlekarni so bili iz mednarodne pomoči in namenjeni Dolenjcem, kje je zdaj denar od teh strojev?«

●

»To je zato, ker urbanisti vse po svoje napravijo. Kolikokrat smo že rekli, da se morajo pogovoriti z ljudmi, vedno pa kar nekaj sklenejo in potem sami napravijo!«

PEREČI PROMETNI PROBLEMI

»Dovolj smo se že namučili s prometnim problemom v Novem mestu,« pravi prometni miličnik. »Vendar vsa naša prizadevanja kaj malo zaležejo. Res, da ni denarja in da bi gradnja novih mostov veliko stala. Ne rešujemo pa niti problemov, ki so bolj dostopni in terjajo manj denarja. Da je treba premestiti sejmišče (kdo ga je sploh tu lociral, kjer je zdaj?), je že stara pravda. Tu ne gre za razvoj, ki ga pred leti nismo mogli predvideti, saj je vsem jasno, da je glavno živinorejsko področje na šentjernejski strani, pri Šmarjeti in od Metlike sem. Sejmišče bi moralo biti v jugovzhodnem delu mestnega okoliša. Zaradi tega so tudi zgradili most v Otočcu in posebno cesto čez Gumberk, da bi razbremenila tranzitni promet skozi Novo mesto, ki ga gonjači živine še posebej zavirajo. Da o čistoči glavne ulice niti ne govorim...«

»Kdor je bil samo enkrat na semanji dan blizu hotela Kandija, je lahko videl kaj se to pravi. Tudi po trideset glav živine stoji okrog hotela in nekaj se jih pase po vrtu pod Komunalno banko. Lahko nas je sram pred tujci in pred samim sabo. Pravi Teksas!«

Ženica v zadnji vrsti pripomni:

»To je vse od gospodarjev odvisno!«

POVEDALI SO SVOJE MNENJE

Povedati svoje mnenje, to je osnovna pravica občanov. Da se to mnenje upošteva, jim je po ustavi SFRJ zagotovljeno.

Ribiči, turistični delavci pa tudi čisto preprosti občani ne razumejo kako to, da z umazanijo v Krki še ni razčiščeno. Če to ni mogoče tako hitro urediti, pa zahtevajo, da se o ukrepih, ki sta jih občinska skupščina in rudnik Kočevje podvzela, obvesti vsa javnost. Lahko kar uradno, če za reportažo ni časa... Novomeščani ljubijo svojo zeleno reko, vanjo pa so vloženi tudi težki turistični milijoni!

RES, NESREČNI PLOČNIKI!

»Poglejte: 1500 otrok gre vsak dan v šolo po Cesti komandanta Staneta pa navzlic vsem sklepom volivcev pločnik pri Industriji obutve še ni urejen. Saj ne zahtevamo asfalta, na vsak način pa moramo otrokom zagotoviti varno pot v šolo. Ali naj se vsako jutri tresem v službi, če je otrok prišel cel do šole ali ne? Zid, ki je napoti, se da odstraniti z minimalnimi stroški...«

»Kaj pa pločnik pri tovarni Krka?«

»Pa proti IMV?«

»Pa nasproti osnovne šole in proti Ločni?«

»Pa razsvetljava proti pokopališču in Žabji vasi. Saj se mesto menda ne neha s tremi glavnimi ulicami! Kdor ne verjame, naj gre pogledat koliko hiš že stoji nad pokopališčem!«

VOLIVCI PRIČAKUJEJO ODGOVOR

Problemi kar dežujejo. Volivci ne pričakujejo, da bodo rešeni na mah. Toda če jih ni mogoče rešiti, je treba težave vsaj razumljivo in sprejemljivo obrazložiti. Odbornik Korošec je odgovoril na dva problema, vse ostalo pa je ostalo! **V zapisniku zadnjega zbora volivcev namreč cela vrsta sklepov ni bila napisana. Kako naj potem odgovorni ljudje na občini odgovarjajo na vprašanja, ki jih ni?! Zapisnikarji, še posebej pa overovatelji zapisnikov, so dolžni dati iz rok zapisnike o dejanskem poteku zbora, ne pa kar tako nekaj iz glave.**

Tovarišica je vprašala:

»Zakaj pa na zbor volivcev nikoli ne pride republiški poslanec? Včasih so tu problemi, ki jih tudi občina ne more sama rešiti (npr. mostovi čez Krko, ki so republiškega pomena). Imamo vtis, da se republiški poslanci premalo zanimajo za naše potrebe. Če bi bilo za eno enoto premalo, pa naj se za tak sestanek skliče več enot.«

Med vrstami so ljudje glasno spraševali:

»Kdo pa je poslanec?«

Nihče ni odgovoril.

●

Problemi, o katerih so se pogovarjali volivci v dvorani občinskega sodišča, niso čisto novi in tudi na zapisnikih so bili že. Imena ljudi, ki so govorili, niso tako važna; bolj važno je KAJ so govorili.

Zapisal
MARJAN MOSKON

(Na občinski skupščini smo potem izvedeli, da nameravajo takoj po končanih zborih volivcev analizirati vse predloge, probleme in zahteve občanov ter skupni odgovor posredovati volivcem v Dolenjskem listu.)

V ponedeljek zjutraj na Gorjancih: na »Vahti« je bilo približno 30 cm snega...

Matični urad Žužemberk

Oktobra ni bilo rojstev izven porodnišnice. — **Poročili so se:** Jože Klun, železničar iz Ribnice, in Ivana Rajer, hči posestnika iz Lazine pri Hinjah; Rafael Vidmar, tesar iz Šmihela pri Žužemberku, in Ana Štrumbelj, delavka iz Vinkovega vrha pri Dvoru. **Umrli so:** Antonija Gnidovec, kmetovalka iz Gornjega Ajdovca, 75 let; Franc Pust, kmetovalec iz Brezove rebri, 78 let; Anton Kic, kmetovalec iz Trebče vasi, 61 let; Marija Mikec, kmetovalka iz Sadinje vasi, 54 let.

Novomeška kronika

■ **V noči od 8. na 9. november** je sneg letos prvič pobelil tla v mestu in okolici. Zjutraj se je sneg sprevrgel v dež, vendar do večera ni uspel povsem izprati bele površine, na kateri so se čez dan otroci že poizkušali sankati. Tako smo letos dobili sneg nekaj tednov prej kot lani.

■ **V Domu kulture bo v torek,** 17. novembra, gostovalo celjsko gledališče s tragikomično farso Velimira Lukiča »Dolgo življenje kralja Osvalda«. Predstavi bosta ob 15. in 20. uri, vstopnice pa lahko rezervirate 16. in 17. novembra od 10. do 12. ure pri blagajni doma ali pa po telefonu na številko 21-210.

■ **Srce zaboli človeka,** ko vidi, zlasti ob nedeljah, mopediste, ki v tem vremenu prevažajo majhne otroke, in to s precejšnjo hitrostjo. Tudi spečega otroka na balanci mopeda smo lahko že videli v mestu. Čudimo se, da nekateri starši tako malo skrbe za varnost in zdravje svojih otrok, zato bi bilo prav, če bi take vožnje, posebno pozimi, prepovedali!

■ **Že v prvem tednu poslovanja** Dolenjske galerije je bilo v njej precej obiskovalcev, tako posameznikov, kot skupin iz raznih šol. V vpisni knjigi je vpisanih že 110 imen, mnogi pa so z razstave odšli, ne da bi se v knjigo vpisali.

■ **Letošnja moda** je zelo dobrodošla tovarišicam, ki jih rado zebe v noge. Dolge volnene nogavice v več barvah so v prodajalni Obrtnika na Cesti komandanta Staneta že začeli prodajati in gredo lepo v promet. Cena ni pretirana!

■ **Živilski trg** je bil minuli ponedeljek kaj klavrn, saj je bilo zasedenih le nekaj stojnic. Jajc je bilo malo in še ta so veljala 60 din, zaradi česar so se gospodinje spet razburjale. Mnoge pa so segle po odličnih goskah, ki so bile prvič naprodaj po 700 din kg. Solato so prodajali po 700 din kg, motovilec in špinačo po 50 din merico, jabolka po 100 din, hruške 120 din, zelje 30 din kg, krompir 40 din, mleko po 80 din liter.

■ **Gibanje prebivalstva:** rodila je Draga Pejanović z Glavnega trga 24 — Nadjo. Porok v mestu ni bilo, umrl pa je Rudolf Dečman, uslužbenec iz Valantičeve 2, star 68 let.

Šoli v Šmihelu in Vavti vasi imata več učilnic

Vsaj za nekaj časa jima ne bo potreben pouk v treh izmenah — Preurejeni in dozidani šoli so izročili namenu v okviru praznovanj občinskega praznika v nedeljo, 8. novembra

V Šmihelu so ob tej priložnosti tudi proslavili stoletnico šole v tem kraju in temu dogodku v spomin odkrili spominsko ploščo. Slavja v nedeljo dopoldne se je udeležilo veliko domačinov in šolske mladine iz tega šolskega okoliša. Med udeleženci proslave so bili tudi sekretar sveta za šolstvo SRS Boris Lipužič, predstavniki komune in drugi. Godba na pihala iz Novega mesta in mladina osnovne šole Šmihel so poskrbeli za lep kulturni spored. Po sporedu in odkritju plošče so si gostje ogledali nove in stare preurejene prostore šole. Ta ima sedaj deset razredov, manjšo učno delavnico in druge pomožne prostore. Za devetnajst oddelkov bo to kar zadostovalo za pouk v dveh izmenah.

Tudi v Vavti vasi so z dozidavo in preureditvijo pridobili prepotrebne učne prostore, ki so jih prav tako v nedeljo, 8. novembra, izročili namenu v navzočnosti številnih domačinov in predstavnikov novomeške komune. Ob otvoritvi novih učnih prostorov so na šoli v Vavti vasi odkrili spominsko ploščo nekdanji učiteljici na tej šoli, Jožici Venturini, ki je žrtvovala življenje v narodnoosvobodilni vojni. Slavja so se udeležili tudi njeni sorodniki, za kulturni program pa so poskrbeli prav tako pionirji domače šole in Svoboda iz Straže.

Dozidava in preureditev obeh šol sodi v dolgoročni načrt novomeške komune za izgradnjo prepotrebnih šolskih prostorov, ki jih domala v vseh središčih zelo primanjkuje.

Na mirnopeškem koncu primanjkuje nastilja

Jesenske pridelke so v Mirni peči in okolici večinoma pospravili, le posameznike je prehitelo deževje. Listje za nastilj je uspelo v gozdovih nagrabiti le malo gospodarjev, tako, da so večinoma vsi v stiski in ne vedo s čim nastiljati živini. Tudi s setvijo so v zaostanku. Jesensko setev je v celoti opravila edinole proizvodna enota KZ Novo mesto v Mirni peči, na družbenih zemljiščih.

Mladinska konferenca v novomeški gimnaziji

Mladinski aktiv ZMS na novomeški gimnaziji je imel v soboto, 7. novembra, konferenco, katere geslo je bilo: učenje, učni uspeh in novi zaključni izpiti. To je bila prva konferenca te vrste na gimnaziji in je vsestransko uspela. Glavna naloga komiteja v letošnjem letu je namreč organizirati delo dijakov po plenumih, na katerih naj bi se sestajali dijaki posameznih letnikov. Stara oblika razrednih mladinskih ur se je že preživela, saj so na teh urah razpravljali dijaki o vseh mogočih problemih, zgodilo se je celo, da so jih porabili kar za razredniške namene. Tako bo letošnji komite moral rešiti nekatere bistvene probleme, kot so: program za bodoče delo, problem vlakarjev, pogovoriti se bodo morali o novem učnem načrtu in zaključnih izpitih ter narediti konec nezanimanju in neaktivnosti večine dijakov, ki se dobro pozna tudi na straneh njihovega glasila, Stezicah.

Na konferenci so volili dijaki svoje delegate v šolski svet, Nada Mirtič je prebrala poročilo o delu in programu marksističnega krožka, Damir Kovačič pa o delu in programu kluba OZN na domači gimnaziji. Posebno živahna razprava se je razvijala po uvodnem referatu predsednika mladinskega aktiva Slavka Splihala. V razpravi so sodelovali tudi profesorji, ki so povedali svoja mnenja o novem učnem načrtu in o zaključnih izpitih. Precej dobrih napotkov je dala aktivu tudi debata dijakov, ki so povedali precej zanimivih in sprejemljivih načrtov za izboljšanje dela mladine na gimnaziji. Ker je bila konferenca zelo dobro pripravljena, je uspela kot že dolgo ne. Govorniki so pritegnili poslušalce, ki so z zanimanjem sledili privlačnim temam. Mladinci menijo, da ni prav, ker se konference ni udeležil nihče iz občinskega komiteja ZMS ne iz zavoda za prosvetno-pedagoško delo, čeprav so jih povabili.

—al

BRŠLIN: KORAK NAPREJ

Na tretjem sestanku o zazidavi komunalnega centra v Bršlinu so bili prisotni predstavniki vseh večjih gospodarskih organizacij iz Bršlina, predsednik občinske skupščine in načelnik oddelka za gospodarstvo, predsednik občinskega odbora Socialistične zveze in prizadeti gradbeni strokovnjaki. Projekte bo izdelala urbanistična skupina pri gradbenem podjetju Pionir do 31. januarja 1965, če bo pravočasno izdelan zazidalni program. Prioritetne gradnje so trgovski lokali, za katere so investitorji že zagotovljeni, o investiranju v otroški vrtec in zdravstveno postajo pa navzoči niso imeli enotnega mnenja. Vendar je po poročilih o sklepih upravnih organov v posameznih organizacijah računati na njihov delež po bruto narodnem dohodku.

Trgovske hale, ki bodo postavljene do sredine prihodnjega leta, bo verjetno izdelalo mostarsko podjetje SOKO iz jeklenih konstrukcij

SUHA KRAJINA: dve krajevni skupnosti

Tudi v Suhi krajini so te dni zaključili dobro obiskane zbore volivcev, na katerih so povsod razpravljali predvsem o krajevnih skupnostih in o številnih komunalnih vprašanjih, ki bi jih želeli ljudje urediti. Domenjeno je bilo, da bo v Hinjah ena krajevna skupnost, druga pa bo obsegala kraje Dvor, Ajdovec in Žužemberk. Sprejeli so tudi statut obeh krajevnih skupnosti.

V Šmihelu so med drugim razpravljali o delu množičnih organizacij; radi bi si uredili prostore za družbene organizacije, saj imajo nedokončani gasilski dom. — Tudi na Dvoru bi radi popravili dvorano, povsod pa so razpravljali tudi o prevozu otrok v šolo. Mnogi so izrazili željo, da naj bi občinska skupščina v celoti krila prevozne stroške za otroke; zdaj plačujejo starši polovico tega prevoza, v nekaterih družinah pa pomeni to vsak mesec po več tisočakov.

Snega je v noči na ponedeljek zapadlo tudi v Suhi krajini kar precej: na planoti ga je nasulo ponekod tudi nad 30 cm, v dolini pa se je kmalu stopil.

Škoda na področju Šentjerneja je že popisana

Komisija za ocenitev škode, ki jo je povzročila nedavna poplava, je na šentjernejskem koncu že opravila popis. Ugotovili so, da je povodenj uničila od 35 do 90 odstotkov jesenskih pridelkov, jesenskega posevka in paše. Posledice so ponekod hujše, ponekod manjše. Najbolj je prizadeta paša, saj ne bodo mogli na poplavnem področju prav nikjer pasti živine, seveda pa bodo zavoljo tega kmečka gospodarstva porabila več posušene krme.

Obnovljeni dom Partizana v Boštanju

V Boštanju so obnovili dom TVD Partizana in bo spet odprt za 29. november. Takrat bo imel odbor društva slavnostno sejo, potem pa bodo pripravili veselico za vse vaščane. V Partizanovem domu bo spet urejena soba s televizorjem, ki ga je kupila Socialistična zveza. Drugega družabnega življenja na Boštanju ni, čeprav so vsaj mladi mnenja, da bi tudi pri njih bilo lahko malo bolj živahno.

ROKOMET

KRMELJ—MEDVODE 12:11

Rokometna tekma LCL, sodnik Žibert iz Trbovelj — zelo dober. Igrišče v Krmelju, gledalcev 70. **Krmelj:** Logar, Žitnik 1, J. Logar 5, M. Papež 4, D. Papež 1, Zaman 1, R. Papež; **Medvode:** Petač, Bohinc 3, Krištofek, Zupanek I. 1, Zupanek II. 2, Bojović 3, Knific 2.

Igra je bila ostra. Gostje so se izkazali s hitrimi prodori, domačini pa so pokazali umirjeno in povezano igro. Izkazal se je vratar gostov, ki je požel nemalo priznanj. Gostje so izenačili v 50 minuti, pa so minuto pred koncem po žitniku dosegli zmagoviti gol.

RIBNICA—CERKLJE 31:9

V nedeljo so ribniški ljubitelji rokometa spet prišli na svoj račun. Domačini so premagali Cerklje z visoko razliko — 31:9. Kljub slabemu vremenu je tekmo gledalo okrog 200 gledalcev. Reči je treba, da so bili gostje slab nasprotnik in so domačini imeli lahko delo.

ČRNOMELJ—ŽELEZNIČAR 6:4

Prvenstvena tekma slovenske ženske lige. **Črnomelj:** Rajgelj, Pišec, Butala 1, Kvas 3, Weiss, Fortun, Ivanušič 2, Prelog. Železničar: Žver, Cej, Drašček, Štraser 2, Raubar 2, Perat, Bugdanovič, Velikonja, Pirjavec. — Novogoričanke so se presenetljivo dobro upirale v zadnjem jesenskem kolu. V začetku je kazalo, da bodo gostje dočivele katastrofo, vendar so domačinke v nadaljevanju popustile S to zmago so se Črnomaljke povzpele na 3. mesto.

OSEMLETKA—ŠMIHEL 20:9

Mladi igralci Partizana niso dovolili, da bi jih gostje presenetili. Z dobro tehnično igro so premagali razmeroma borbene goste in tako dosegli drugo zmago v medobčinski ligi.

ČRNOMELJ—OZALJ 24:18

V prijateljski rokometni tekmi je Partizan v Ozlju porazil domačo ekipo s 24:18. Zaradi dežja in razmočenega igrišča se ni dalo pokazati lepe igre in doseči ugodnejšega rezultata. J. Š.

BREŽICE — KRANJ 3:3

Tekma s Kranjčankami se je po slabem vremenu končala z neodločenim rezultatom. Gostje so vložile protest, ki pa je bil zavrnjen.

CERKLJE — KRIŽE 13:23

V prvenstveni tekmi ljubljanske lige so gostje visoko zmagali. Srečanje je dobro vodil Janko Topliršek iz Brežic. Vzrok za visok poraz je vsekakor ta, da ši je najboljši igralec domačih rokometašev zlomil ključno kost. Kuželj se je poškodoval že v prvem polčasu.

MEDVODE — BREŽICE 8:25

Brežičani še naprej zmagujejo z visokimi rezultati in tudi krepko vodijo v ljubljanski rokometni ligi. Srečanje z Medvodami je dobro sodil Petrovič iz Ljubljane. O. G.

Športni mozaik Sevnice in Krmelja

Največje društvo v sevniški občini je prav gotovo sevniški Partizan. To društvo je bilo do pred kratkim zelo delavno in je dosegalo prav lepe uspehe. Po spomladanskem občnem zboru je delo društva žal precej zamrlo. Tako je orodna telovadba popolnoma zaspala, medtem ko druge panoge bolj životarijo. Zaenkrat trenirajo in igrajo odbojkarji, rokometaši in nogometaši, medtem ko igralci košarke in namiznega tenisa samo trenirajo. Žalostno je, da v mestu, ki ima toliko industrije, ne morejo poskrbeti za svoje partizansko društvo. Podjetja so pomagala zadnjikrat takrat, ko je društvo kupilo kino projektor. Od tedaj je finančno stanje zelo klavrno in se društvo vzdržuje samo od denarja, ki ga dobi pri kino predstavah.

Precej boljše je stanje v krmeljski Svobodi. To društvo vključuje le rokomet. Lani so igrali v Zasavski ligi, z dobrim plasmajem pa so si priborili mesto v ljubljanski conski ligi. Po prvih sedmih kolih so presenetljivo pristali na drugem mestu takoj za Brežicami, ki so daleč najboljše v ligi. Pet zmag in dva poraza, to je izkupiček prvega dela. Do konca jesenskega prvenstva morajo odigrati še dve tekmi. Na sporedu imajo še tekmo z Medvodami doma in Dobrepoljem zunaj. Ena zmaga jim bo zadostovala za drugo mesto. Ob zadnjih zmagah pa se je povečalo tudi zanimanje za to dinamično športno panogo. Z vsakim uspehom je več gledalcev, tako da se jih na tekmah zbere tudi do 300. Sekcijo trenira Marjan Zaman.

Ker pozimi nimajo primernega prostora za vadbo, so sklenili, da bodo letos kegljali, da si bodo obdržali dovolj kondicije. Za prihodnje leto imajo dve veliki želji: dobro igrišče in vstop v slovensko rokometno ligo. Sedanje igrišče je namreč ob cesti in se na njem nabira prah, tako da so igralci večkrat zaviti v oblake prahu. Vstop v slovensko ligo pa je odvisen predvsem od finančnega stanja, seveda pa bodo morali prihodnje leto zmagati v ljubljanski ligi. Edino podjetje, ki jim zdaj pomaga, je Metalna in pod tem imenom tudi igra krmeljsko drugo moštvo rokometašev. Pri vseh drugih podjetjih so naleteli na gluha ušesa. Kljub temu upajo, da jim bodo uspehi pomagali tudi do boljšega finančnega položaja.

Športna sekcija »KOLPA« na razpotju?

Šport se je začel uveljavljati v Osilnici po letu 1950, ko so osilniški dijaki v Pari ustanovili nogometno društvo Zmaj, ki se je proslavilo po vsej Kolpski dolini. Nato je športno življenje zamrlo do leta 1958 in dve leti pozneje je bila pri Prosvetnem društvu ustanovljena športna sekcija »Kolpa«. Iz majhne sekcije, ki je sprva štela 20 članov, je do danes zraslo pravo športno društvo, ki pa še vedno deluje v okviru PD. Mladina je bila potrebna tako finančne kot moralne pomoči. Podprlo pa jih je le PD, medtem ko so pri krajevni organizaciji naleteli na gluha ušesa. V začetku so celo precej postrani gledali na sekcijo. Delo je bilo težko, saj je mladina začela iz nič in le iz lastnih sredstev so si kupovali žoge. Edino NK Kočevje jim je podarilo nogometno žogo. — Šele leta 1963 je ObZTK dala mladim športnikom 20 tisoč dinarjev dotacije, letos pa so dobili 30 tisoč. To pa je odločno premalo, saj ima sekcija v svojih vrstah okrog 50 članov. **Prav »Kolpa« ima največ zaslug za poživitev športa v Kolpski dolini. — Težko je razumeti, kaj včasih pomeni en sam športni dogodek na podeželju. Zato naj bo v bodoče merilo pomen športa v nekem kraju, ne pa število tekem!**

Letos slavi »Kolpa« petletnico obstoja. Športniki iz Kolpske doline so lahko ponosni na opravljeno delo. V zadnjem času se je uveljavil v Osilnici tudi namizni tenis, ki je postal zelo popularen. Precej nadarjenih igralcev pa ne more vaditi, ker nimajo mize. Sodelovali so za namiznoteniški pokal Jugoslavije, kjer so se v občini Ljubljana-Center uvrstili od 7. do 12. mesta. Organizirali so 5 turnirjev in dosegli lepe uspehe tudi na okrajnem prvenstvu. Nogometaši so odigrali nekaj tekem z moštvi Plešc, Čabra in Hrvatskega. Udeležili so se tudi turnirja v Čabru. Lahko rečemo, da so letos napredovali. Atleti so imeli dva krosa. Vsakega se je udeležilo po okrog 40 tekačev. Odbojkarji so pridno trenirali in tudi nekajkrat nastopili. Pozna se jim, da znajo po šolah pridobljeno znanje dobro uporabiti. Strelci so letos ostali nepremagani, čeprav nimajo lastnega strelnega orožja. Tudi šahisti so imeli nekaj dvobojev, na katerih so zadovoljili.

Pokazalo se je, da je precej nadarjenih športnikov, ni pa trenerjev. Vsekakor se je treba zavedati, da forsiranje ene panoge škodi, ker zavira razvoj drugih. Društvo vključuje zdaj mladino iz Osilnice, Sel in Hrvatskega, vključiti pa bo potrebno še mladino iz hribovskih vasi. Gre za kmečko mladino, ki ima malo prostega časa.

Na občnem zboru so športniki sprejeli vrsto nalog, a vse ne bodo izpolnjene. Osilnica še vedno nima športnega igrišča, ki je nujno potrebno. Ker je pripravljena pomagati le peščica članov, ne bo nikdar zgrajeno s prostovoljnim delom. Ostale organizacije zaenkrat stojijo ob strani. Omeniti velja, da tudi ni urejeno notranje delo društva. Tako je večkrat prišlo do nasprotovanj v upravi, kar je imelo neprijetne posledice in padec discipline. V zadnjem času je odstopil predsednik, grozi pa še izguba klubske sobe, ki jo menijo preurediti v čakalnico za ambulanto. Tako stoji zdaj športno društvo na razpotju.

Ali bo propadel sad štiriletnega dela mladih osilniških športnikov? Mladi so zaenkrat še optimisti in upajo, da se bodo stvari obrnile na boljše. Josip Ožura

Pred obračunom Partizanskega odreda »Belokranjskih herojev«

Mladinska dejavnost se v zadnjem času močno izraža tudi v črnomaljski komuni in zavzema vedno važnejše mesto pri obravnavi različnih družbeno-političnih vprašanj komune.

Komaj je minila občinska konferenca ZMS, ki je v svojih referatih in razpravah nakazala precej rešitev za probleme, ki tarejo mladino v proizvodnji, kmečko mladino in mladino srednjih, višjih in visokih šol, že je v ospredju pozornosti redni letni občni zbor taborniškega odreda »Belokranjskih herojev«, ki je lani dobil visoko priznanje za svoje uspešno delo. Naslov Partizanskega odreda, ki ga podele najboljšim slovenskim enotam, je zelo razveselil tabornike in prijatelje taborništva in je vplival na povečanje dejavnosti.

Delo POBH je bilo v preteklem obdobju, predvsem od lanskega občnega zbora do konca lanskega šolskega leta, zelo pestro in se je razmahnilo na vseh področjih taborniškega dela, od razvijanja tradicij NOB preko kulturne dejavnosti pa do močnega športnega delovanja. Doseženi uspehi se kažejo tako pri rednem delu v vodih, kot pri sodelovanju na večjih akcijah, kot so bili Pohod ob žici okupirane Ljubljane in okrajni taborniški mnogoboj. Vzporedno z uspehi pa je potrebno pokazati tudi na neuspehe in probleme te edine uspešne taborniške enote v Beli krajini.

Kot pri večini organizacij, je tudi tu občutno premalo vodilnega kadra. Zaradi zahtevnega programa mora biti kvaliteten; s svojim vodniškim kadrom, ki ga vzgajajo na tečajih, pa ta problem rešujejo le trenutno. Letni tabor, na katerem je sodelovalo tudi precej netabornikov, je vzbudil zanimanje za taborništvo, vendar pa še vedno pogrešamo mladino delovnih organizacij in gimnazije. Prvi v »Sivih kovinarjih«, drugi pa v »Plamenu«, niso pokazali dovolj zanimanja za redno in sistematično delo. Privlači jih le taborjenje. Mladina se premalo spoznava z organizacijo, ta pa tudi deluje preveč sama vase zaprta. Objektivni vzrok za tako stanje je neprestana borba za lastni prostor in širše priznanje, ki ga enota ni bila deležna.

Letošnji občni zbor bi moral biti kritični pregled uspehov in neuspehov, analiza možnosti za nadaljnje širjenje organizacije med belokranjsko mladino, predvsem na vasi, kar naj bi bila naloga širšega kroga prijateljev organizacije, saj ti lahko pomagajo k še boljšemu uspešnemu delu Partizanskega odreda »Belokranjskih herojev«.

JOVO GROBOVŠEK

■ Gospodarske organizacije v Srbiji so v devetih mesecih letošnjega leta izvozile za 74,8 milijarde dinarjev raznega blaga. V istem obdobju je znašal uvoz okoli 88 milijard dinarjev. Deficita je toraj za 14 milijard dinarjev. V istem obdobju lanskega leta je bila vrednost izvoza in uvoza približno enaka.

Prvi motokros v Brežicah

Na novi stezi na Catežu ob Savi je bil 18.X. 1964 dvoboj med tekmovalci iz Slovenije in Hrvatske. Startalo je 19 dirkačev iz Hrvatske in 14 iz Slovenije. Pred okoli 2000 gledalci so bili uspešnejši Slovenci, ki so zmagali z 810:260 točkami. Med posamezniki je zmagal član AMD Tržič Janez Rotar pred klubskim kolegom Andrejem Ahačičem. Tretji je bil Zagrebčan Miroslav Damjanović. Razmočena steza je bila precej nevarna, strokovnjaki pa so progo označili kot zelo dobro. Pokrovitelj je bil predsednik občinske skupščine Brežice Milan Šepetavc. Oskar Gerjevič

Pavao Bučar (15) iz AMD Savski Marof na motorju Grevees med vožnjo pred vozačem Ivico Stipetičem iz AMD Kutina (Foto: Oskar Gerjevič)

ZDRAVNIK VAM SVETUJE

Nalezljivo vnetje jeter

Po drugi svetovni vojni se je v naših krajih začelo vedno bolj razširjati nalezljivo vnetje jeter. Ker je te bolezni vse več, je prav, da nekaj zvemo o njej.

Povzročitelj je droban virus, ki ga najdemo pri bolniku v krvi in v njegovem blatu. Od okužbe do izbruha bolezni preteče navadno 15 do 40 dni. Bolezen se začne razvijati najprej tako, da se bolnik slabo počuti, boli ga glava, nima teka, pojavijo se težave z želodcem in nastopi bruhanje. Večkrat ima bolnik vročino, ki ni posebno visoka. Jetra postanejo občutljiva. Počasi znaki preminejo za kakih 2 do 8 dni, ostanejo le otečena jetra. Potem postanejo beločnice v očeh rumene, lahko pa tudi vsa koža, razvije se zlatenica. Brž ko se pojavi zlatenica, vročina preneha. Bolnik mora seveda nemudoma v bolnišnico, kjer se zdravi. Zdravljenje traja najmanj 14 dni, večinoma pa do 5 tednov. Ko pride bolnik iz bolnišnice v domačo oskrbo, mora uživati strogo dietno hrano, da ne bi prišlo do nevarnih posledic te bolezni, ko bi se jetra kronično pokvarila brez možnosti, da ozdravijo.

Dietna prehrana doma traja nekaj mesecev do enega leta, bolnik se javlja zdravniku na kontrolo in ta šele določi, kdaj lahko z dieto preneha. Vsak večji napor je prepovedan. Pri dieti uporabljamo za zabelo le olje in maslo. Vse, kar izvira od prašiča, ni dovoljeno. Beljakovine so še posebno priporočljive, predvsem sir, meso (razen svinine) in mehko kuhana jajca. Ogljikovi hidrati od kruha do krompirja in sladkorja so dovoljeni v vseh oblikah in vsaki količini. Alkoholne pijače so strup!

Bolezen nastopa najpogosteje jeseni in pozimi, zbole pa navadno otroci in mlajši odrasli. Ker se virus raznaša z bolnikovimi iztrebki preko stranišč in kanalizacije v zemljo, lahko okuži talno vodo in studence. Zaradi tega je potrebna, enako kot pri črevesnih nalezljivih boleznih, dobra telesna čistoča, umivanje rok, higiena stranišč, pitne vode in živil ter uničevanje muh, ki virus lahko prenašajo. Če imamo takega bolnika v stanovanju, je razumljivo, da mora biti njegova in naša čistoča na višku.

Dr. B. O.

Plodna seja izvršnega odbora OZTK Ljubljana v Kočevju

Prva seja izvršnega odbora OZTK Ljubljana je bila 3. novembra. Gostitelj je bila ObZTK Kočevje. V začetku zasedanja je predsednik okrajne zveze Vlado Mikuž pozdravil navzoče, posebno pa se je zahvalil Andreju Arku za dosežene uspehe v telesno vzgojnem delu. Po končani seji so si delegati ogledali športne objekte v Kočevju. Navdušeni so bili nad prekrasnim domom, kjer trenirajo celo državni reprezentanti za namizni tenis.

Na seji so v glavnem razpravljali o jugoslovanskih športnih igrah in o vzgoji in izpopolnjevanju strokovnih kadrov.

V široki razpravi so sodelovali tudi predsedniki občinskih zvez iz Črnomlja, Novega mesta in Kočevja. Predstavniki so bili mnenja, da letošnje jugoslovanske športne igre niso dosegle svojega namena. Seveda pa ni rečeno, da telesna vzgoja ni naredila koraka naprej. Posebno v Novem mestu, Kočevju in Črnomlju so se zelo razživele delavske športne igre in pa tekmovanja šolskih športnih društev. Tudi na tečaje v Ljubljano, Portorož in Rovinj je šlo mnogo perspektivnih športnih delavcev, ki bodo od zdaj kot vaditelji, inštruktorji, prednjaki in trenerji vodili delo raznih športnih panog. Posebej so razpravljali o stimuliranju telesnovzgojnih delavcev. — Sprejet je bil tudi predlog, da se učitelji in profesorji telesne vzgoje združijo s telesno kulturnimi delavci, kajti delo obojih je isto.

Na koncu seje je izvršni odbor sprejel sklep, da pomaga prizadetima Zagrebu in Celju po katastrofalni poplavi. Zagrebčani so dobili 500.000 dinarjev, Celjani pa 200.000 dinarjev, ker so bili prizadeti njihovi športni objekti. Franc Moljk

Na reviji kegljačev zmagal Barbič

V Novem mestu je bila revija kegljačev na 200 lučajev; sodelovalo je 18 članov Pionirja, Železničarja in Vseh devet. Ker so favoriti dosegli slabe rezultate, je imela revija razburljiv potek. Tako je bil Hren šele osmi, Mrzlak pa dvanajsti.

Najboljši rezultat je dosegel član Pionirja Barbič, ki je podrl 842 kegljev, kar mu je zadostovalo za prvo mesto. Sledita mu klubska kolega Kružič (824) in Vesel (800). Toliko kegljev je podrl tudi član Železničarja Stane Vesel. — Njim sledita Romih in Vukšinič s 789, Dravinec, Hren, Turk in Rodič. Ta deseterica bo imela še en nastop, oba nastopa skupaj pa se bosta štela za revijo kegljačev za 29. november.

Kegljači Pionirja so v disciplini 8×200 lučajev premagali Železničarja za 170 kegljev. (en)

Sevniški taborniki čete »TREH SMREK«

Dolga leta, od obstoja pa tja do leta 1959, so bili sevniški taborniki med najboljšimi v Sloveniji. V tem času so taborniki zgradili svoj dom in uredili igrišče okrog njega, zasadili so topole. Tako je bil dom lepo urejen in z veseljem so vanj zahajali mladi taborniki. Zavedali so se tudi, da bo dom služil tudi naslednjim generacijam, zato so vložili veliko truda v svoje delo. V zadnjih dveh letih pa je delo vidno opešalo. Vzroki so različni. Nekaj tabornikov se je odselilo, nekaj jih ne dela več v taborniški organizaciji, nekaj članov pa je odšlo na študij. Pred štirimi leti je štela organizacija še 60 članov, zdaj pa jih ima le še 25. Ti dve leti je delo močno opešalo, kar taborniki niso mogli organizirati ne letnega ne manjših taborov. Vso opremo so poslali v Skopje. Tako so se morali zadovoljiti le s krajšimi izleti in z nekaj nočnimi vajami. Kljub temu se v zadnjem času vključujejo v četo »Treh smrek« novi člani in prizadevni taborniki upajo, da bo podoba njihove organizacije naslednje leto precej drugačna, delo pa obogateno z novimi, večjimi uspehi.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.

PETEK, 13. NOVEMBRA: 8.05 Orkestralna paleta popularne domače glasbe. 8.55 Pionirski tednik. 10.15 Komorni zbor RTV Ljubljana poje pesmi slovenskih skladateljev. 10.35 Novo na knjižni polici. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Fuksija, priporočljiva krasilka vrta in doma. 12.15 Nekaj domačih v instrumentalni izvedbi. 14.35 Beethoven v variacijskih stavkih. 15.30 Grške narodne pesmi. 15.45 Novo v znanosti. 18.15 Revija naših pevcev zabavne glasbe. 18.45 Ta teden v skupščinskih odborih. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 14. NOVEMBRA: 8.05 Poje oktet bratov Pirnat iz Mengša. 8.55 Melodije za razvedrilo. 9.45 Zvočne miniature. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Radijska kmečka univerza — Inž. Oto Muck: Sestavljanje obrokov za krmljenje krav. 12.15 Opoldanski domači pele mele. 12.30 Slovenski romantični samospevi in še kaj. 14.05 Iz oper jugoslovanskih skladateljev. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 KUD »Stane Žagar« iz Krope in ženski kvartet kluba koroških študentov. 17.05 Gremo v kino. 17.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov. 18.45 S knjižnega trga. 20.00 »Mladi za mlade«. 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 15. NOVEMBRA: 7.40 Pogovor s poslušalci. 8.00 Mladinska radijska igra M. Šušmel: Tisti iz sosednjega pločnika. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 10.00 Še pomnite, tovariši . . . Janko Kalan: Brez takih ljudi ne bi vzdržali. 10.30 Pesmi borbe in dela. 11.40 Nedeljska reportaža. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 13.30 Za nas vas. 14.00 Nedeljski operni koncert. 15.05 Danes popoldne. 17.30 Humoreska tega tedna — S. Alejhem: Otroci. 20.00 V nedeljo zvečer 21.30 Iz slovenske simfonične glasbe. 22.10 Pisna glasba.

PONEDELJEK, 16. NOVEMBRA: 8.05 Jutranja glasbena srečanja. 8.55 Za mlade radovedneže. Filmske kamere v Križni jami. 10.15 Pisan orkestralni intermezzo. 10.35 Naš podlistek. S. Fitzgerald: Iz pisma. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — Inž. Janez Šitar: Stanje v sadnih plantažah. 12.15 Pred domačo hišo. 14.05 Arije iz oper Giuseppa Verdija. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 17.05 Glasbena križanka št. 3. 18.45 Narava in človek Franc Sušnik: Novi viri hrane. 22.10 Nočni akordi.

TOREK, 17. NOVEMBRA: 8.05 Ansambel Borisa Kovačiča in Trio Vitala Ahačiča, pojeta Stanka Kovačič in Danilo Cadež. 9.25 Trije operni duhi. 10.15 Glasbeni sejem. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Radijska kmečka univerza — Inž. Janko Milkovič: Izkoriščene in neizkoriščene možnosti v rastlinski proizvodnji Koprske. 12.15 Poslušajmo ruski državni ansambel p. v. Borisa Aleksandrova. 12.30 Iz koncertov in simfonij. 14.35 Pet minut za novo pesmico (ponovitev). S. Mihelčič: Stopa dedek. 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 18.15 Predstavljamo vam jugoslovanske ansamble zabavne glasbe. 20.20 Radijska igra Rhys Adrian: Strastni mislec. 22.10 Pisna glasba.

SREDA, 18. NOVEMBRA: 8.05 Glasbena matineja. 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb. 9.45 Med domačimi in tujimi solistkami. 10.45 Človek in zdravje. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti France Novak: Kje moramo iskati vzroke za zmanjšani konzum vina. 12.15 Čez hrib in dol. 12.30 Odlomki iz jugoslovanskih oper. 14.35 Kaj in kako pojo mladi pevci pri nas in po svetu. 17.05 Shakespeare in glasba (6. oddaja). 20.00 Koncert zbora JLA. 23.15 Jazz s plošč.

ČETRTEK, 19. NOVEMBRA: 8.05 Jutranja glasbena srečanja. 9.50 Domače vize in napevi. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — Inž. Franc Porenta: KZ Škofja Loka uvaja rejo svetlolisaste živine. 12.15 Na kmečki peči. 14.05 Naši solisti v priljubljenih operah. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Igra pihalna godba Ljudske milice. 18.45 Jezikovni pogovori. 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov. 22.10 Nočni akordi.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 13. novembra — **Stanislav**
Sobota, 14. novembra — **Borislava**
Nedelja, 15. novembra — **Leopold**
Ponedeljek, 16. novembra — **Jelica**
Torek, 17. novembra — **Gregor**
Sreda, 18. novembra — **Milko**
Četrtek, 19. novembra — **Elizabeta**

ZAHVALE

Ob smrti našega nepozabnega moža in očeta

JURIJA SMILJANIČA

se zahvaljujemo primariju dr. Otonu Bajcu, zdravnikom in ostalemu osebju novomeške bolnišnice ter dr. Bienenfieldu iz Metlike, ki so mu lajšali trpljenje med boleznijo. Iskrena hvala prijateljem loveem ter vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Anica, hčerke, vnukinja in ostalo sorodstvo.
Metlika, Zagreb, 3. nov. 1964.

Ob nenadomestljivi izgubi dragega moža in strica

JOŽETA PIRCA

železniškega upokojenca iz Zaloga, se najtopleje zahvaljujemo vsem znancem in prijateljem za izrečeno sožalje in tolažbo, ki so nam jo nudili v teh težkih dneh. Prisrčna hvala tudi zdravnikom in strežnemu osebju novomeške bolnišnice, ki so mu lajšali bolečine. Posebno zahvalo izrekam strežnici Dolenčevi. Zahvaljujem se tudi železničarjem za poslovilni govor.

Žalujoči: žena Fani, bratje, sestre in ostalo sorodstvo.

MALI OGLASI

KMETA Z BUCKE, ki je ponudil drva za dve moški obleki, površnik in srajco, prosim za točen naslov in obvestilo, kdaj se bo v Novem mestu oglasil. Gospodinja.

PRODAM MOPED in pisalno mizo. Pugljeva 2, Novo mesto.

ZARADI SELITVE PRODAM novo dnevno sobo. Naslov v oglasnem oddelku. 674/64.

POCENI PRODAM SPALNICO iz češnjevega lesa. Pelko, Cesta herojev 41, Novo mesto.

UGODNO PRODAM kuhinjsko klop z nasloniajlom, mizo in tri stole, rdeče-belo barvane. — Naslov v upravi lista.

ODDAM SOBO za pomoč v gospodinjstvu. Naslov v upravi lista. 677/64.

IŠČEM VARSTVO k šestmesečni deklici za nekaj ur dnevno. Naslov v oglasnem oddelku. 674/64.

SPREJMEM ŽENSKO, ki bi v dopoldanskem času pazila na otroka. Naslov v upravi lista. 676/64.

ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA — Pred jedjo in po njej ste pristojeni misliti na svoj želodec, ki ga morda zdravite brezuspešno z raznimi medikamenti. Ste že poskusili s preizkušenim in učinkovitim prirodnim zdravilom: rogaškim »Donat« vrelcem? Zahtevajte ga v trgovini, te pa ga dobe v Novem mestu pri Trgovskem podjetju »Hmeljnik« — telefon 21-129 in »Standard« — telefon 21-156.

KINO

Brežice: 13. in 15. 11. ameriški film »Psihoz«. 15. in 16. 11. švedski barvni film »Ali so še angeliki«. 17. in 18. 11 sovjetski barvni film »Ljudje s sejma«.

Brod na Kolpi: 14. in 15. 11. angleški film »Tigrov zaliv«.

Dol. Toplice: 14. in 15. 11. mehiški film »Pesem upornikov«.

Kočevje — »Jadran«: 13. do 15. 11. italijanski barvni film »Stepa«. 16. in 17. 11. ameriški film »V svetu komedije«. 18 in 19. 11. jugoslovanski film »Človek s fotografije«.

Kostanjevica: 15. 11. francoski barvni film »Salambo«.

Novo mesto — »Krka«: 12. in 13. 11. češki film »Ikaria XB-1«. 14. do 16. 11. francoski barvni film »Zasebno življenje«. 15. 11. ob 10. uri sovjetski barvni mladinski film »Tigri potujejo.« 18. in 19. 11. italijanski film »Težko je živeti«.

Mokronog: 14. in 15. 11. italijanski barvni film »Rimska sužnja«.

Osilnica: 15. 11. madžarski film »Lelia in Gabor«.

Predgrad: 15. 11. ameriški film »Najljubši učenec«.

Ribnica na Dolenjskem: 14. in 15. 11. ameriški barvni film »Plamteča zvezda«.

Sevnica: 14. in 15. 11. ameriški film »Dvoboj na soncu«. 18. 11. angleški film »Nezadržani«.

Sodražica: zaprto zaradi napeljave centralne kurjave.

Stara cerkev: 14. in 15. 11. angleški film »Ni drevja na ulici«.

Straža: 14. in 15. 11. nemški film »Zaljubljeni detektiv«.

Trebnje: 14. in 15. 11. španski barvni film »Mati, poslušaj pesem mojo!«

Potujoči kino Kočevje

predvaja italijanski barvni film »David in Golijat«: 13. 11. ob 19. uri v Dolgi vasi; 14. 11. ob 19. uri v Livoldu; 15. 11. ob 16. uri v Banji Loki; ob 19. uri v Kušlju in ameriški barvni film »Tom Palčič«. 15. 11. ob 13.30 v Vimolju; ob 16. uri v Lazah in ob 19. uri v Mozlju.

Potujoči kino Novo mesto

predvaja ameriški barvni film »Tonka«: 13. 11. ob 19. uri v Skocjanu; 14. 11. ob 19. uri v Brusnicah; 15. 11. ob 16. in 19. uri v Mirni peči; 16. 11. ob 19. uri v Otočcu in 17. 11. ob 19. uri v Uršnih selih.

GIBANJE PREBIVALSTVA

Matični urad Novo mesto

V času od 2. 11. do 9. 11. je bilo rojenih 13 dečkov in 15 deklic.

Poročili so se: Drago Bučar, ključavničar, in Breda Vidrih, natakarica, oba iz Otočca; Franc Zagar, kmet iz Jelševca, in Marija Piskule, poljedelka iz Radovlje; Jože Lužar, mizarski pomočnik iz Malega vrha, in Cirila Rozman, pletilja iz Grčvuna; Janez Klobučar, delavec iz Vel. Orehka, in Veronija Ovniček, delavka iz Brezovice; Franc Klobučar, steklarski pomočnik iz Vel. Orehka, in Marija Kobe, trgovska pomočnica v Dolža; Stanislav Junc, delavec iz Dol. Kamenc, in Jožefa Može, delavka iz Gor. Kamenc; Adolf Kolenc, delavec iz Dol. Globodola, in Neža Sukovič, delavka iz Grčvuna; Vincenc Turk, mlinar iz Sel pri Zajčjem vrhu, in Alojzija Rukše, poljedelka iz Hrušice; Anton Avsec, delavec iz Smolenje vasi, in Alojzija Redek, gospodinjska pomočnica iz Mačkovca.

Umrli so: Marija Brezar, gospodinja iz Lokev 7 pri Črnomlju, 50 let; Alojz Ogulin, vojni invalid s Hriba pri Cerovcu 4, 55 let; Franc Gazvoda, osebni upokojenec iz Šalke vasi 12, 74 let; Jože Aš, kmet iz Gor. Polja 17, 67 let; Jože Knafeljc, kmet iz Birne vasi, 84 let.

Ne jezite se, če ga v trafiki zmanjka: DOLENJSKI LIST si naročite na svoj naslov!

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Julka Vidmar iz Ratja — Francija, Marija Salamon iz Zabukovja — Sabino, Milena Gradišar iz Dolnjih Sušic — Heleno, Darinka Kurent iz Trstenika — Mojco, Fani Novak iz Krke — Vlasto, Frančiška Vintar iz Regrče vasi — Rada, Rezka Kralj iz Sela — Marijo, Alojzija Medvešek iz Klevevža — Danico, Julka Klobučar iz Orkljevca — Lidijo, Kristina Brozovič iz Sečjega sela — Miroslava, Olga Lukšič iz Dolnje Straže — Miroslava, Vera Žibret z Vrha — Veroniko, Tončka Podpadec z Velikega Vrha — Martino, Slavka Tramte iz Velike Bučne vasi — Zdenko, Albina Vrtačič iz Pristavice — Lojzeta, Marija Vukšinič iz Križevske vasi — Francija, Ivanka Kirn iz Sela — Anico, Pepca Pungart iz Goriške vasi — Jožico, Marija Grahek iz Rožanca — Nado, Marija Birjak iz Hrastulja — Eliko, Frančiška Mihelčič iz Brezove rebri — Slavko, Rozalija Kristan z Rateža — Zvonka, Magdalena Repše iz Martinje vasi — Stanko, Marica Kromar iz Bubnjarcev — Milana, Marija Kastelic iz Gabrja — Martino, Fani Fišter iz Mokronoga — Marinko, Marija Žunič iz Podgore — Martina, Olga Malovec iz Trebnjega — Romano, Marija Škedelj iz Hruševa — Martina, Olga Semenič iz Roj — Jožico, Mira Trempus iz Sečjega sela — Andreja.

Iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Fanika Pečnik iz Brezovega — Branka, Marija Srpčič iz Zasapa — Igorja, Rozalija Moškon iz Križa — Andreja, Karolina Starc iz Starega grada — Slavico in Karla, Marija Nepužlan iz Bršne vasi — Jožico, Anica Glogovšek iz Cerkelj — Rasta, Olga Podgoršek iz Arnovih sel — Tatjano, Ivanka Zidarič iz Brežic — Brigito, Danica Kovačič iz Gorjan — Francija, Nada Simakovič iz Jelš — Momira, Albina Tomič iz Brežic — Tatjano, Ljudmila Jalovec iz Kremena — Antona.

KRONIKA + NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoč v novomeški bolnišnici: **Stanetu Lozarju**, posestniku iz Rožanca, je v gozdu pri podiranju drevja veja poškodovala desno nogo; **Ivan Salehar**, posestnik iz Gradiščca, je padel z voza in si poškodoval levo ramo; **Ivan Draginc**, mizar iz Podgrada, se je s mopedom zaletel v pešca in si poškodoval glavo; **Stane Sever**, sin delavca iz Gornjih Ponikev, je padel s kozolca in si zlomil desno nogo; **Petra Popoviča**, posestnika iz Jugorja, je padel mopedist in mu poškodoval glavo.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: **Srečko Kene**, sin upokojenca iz Pavlove vasi, se je urezal z nožem v dlan leve roke; **Zoran Račič**, sin gostilničarja iz Cerkelj, je padel po stopnicah in si poškodoval glavo; **Franja Resnika**, posestnika iz Velikega dola, je povozil motor in mu poškodoval glavo, levo nogo in levi kolk; **Josip Bača**, delavec iz Ključa, je padel pod voz in si poškodoval glavo in rebra; **Štefan Popelar**, avtoprevoznik iz Brežic, si je pri upravljanju kamiona poškodoval desno nogo.

OBVESTILA

OBVESTILO

Obveščam cenjene stranke, da opravljam od 1. 11. 1964 dalje samostojno elektroinštalatersko obrt. Delam vse vrste elektro inštalacij ter popravljam gospodinjske aparate, štedilnike, hladilnike, kuhalnike itd. Dela opravljam po najnižjih dnevnih cenah ter se vam priporočam.

Ignac Škoda,
Kamna gora 24 (Vina gorica)
Trebnje

PREKLIC

Angela Fink iz Smolenje vasi 28, p. Novo mesto, obveščam vse, ki uporabljajo pot čez moje dvorišče, da tega ne dovolim. Kdor bo še uporabljal pot, ga bom sodno preganjala.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij

Obrtnega podjetja »ELA«, Novo mesto

razpisuje
prosta delovna mesta za:

— **SKLADIŠČNIKA**
pogoj: kvalificiran trgovski pomočnik v železninski ali elektrotehnični stroki ali skladiščnik z večletno prakso;

— **DVA KVALIFICIRANA STROJNA KLJUČAVNIČARJA z večletno prakso;**

— **DVA KVALIFICIRANA STRUGARJA za delo v izmeni.**

Nastop službe takoj. Stanovanj nimamo. Pismene ponudbe pošljite komisiji.

Zavod za izobraževanje kadrov in produktivnost dela Novo mesto

vabi
k sodelovanju sodelavca za delovno mesto

– TAJNIKA ZAVODA

Pogoji: srednja ali višja izobrazba s petletno ali triletno prakso. Nastop službe po dogovoru. Interesenti naj vložé prošnjo z opisom dosedanjega dela in ustreznimi dokazili osebno na zavodu. Razpis velja do izpopolnitve delovnega mesta.

Osnovna šola Trebnje

razpisuje
delovno mesto

KURJAČA CENTRALNE KURJAVE

Pogoj: ustrezna praksa. — Nastop službe 1. decembra 1964.

Mopedist podri otroka

3. novembra ob 17.30 je mopedist Vladimir Ravbar iz Birčne vasi med vožnjo skozi Gotno vas podri otroka Borisa Rajharda, ki je nepreviden prečkal cesto. Mopedist in otrok sta padla po cesti, huje pa ni bil nobeden poškodovan.

OTROK ZANETIL POŽAR

4. novembra popoldne je izbruhnil požar v skednju Franca Saška, posestnika v Dol. Suhadolu. Skedenj je povsem zgoral, rešili so le kakšo z žitom. Ogenj je napravil za okoli milijon dinarjev škode. Kaže, da je požar zanetil domači otrok, ki se je v skednju igral z vžigalicami.

Javna izjava in zahvala uprave Dolenjskega muzeja v Novem mestu

Ob otvoritvi Dolenjske galerije v Novem mestu 29. oktobra 1964 je po lastni krivdi, čeprav ne namerno, ostalo neomenjenih več stvari, ki bi ob taki priliki morale biti popolnoma jasno in glasno povedane. Zato uprava Dolenjskega muzeja v Novem mestu prosi vse prizadete oblastne organe, ustanove in osebe, ki ob otvoritvi niso bili omenjeni, da po tej poti sprejmejo toplo zahvalo za vso pomoč, delo in trud pri postavitvi in ureditvi Dolenjske galerije.

Najprej velja zahvala bivšemu Okrajnemu ljudskemu odboru Novo mesto s predsednikom Nikom Belopavlovičem in podpredsednico inž. Vilmo Pirkovičevo, bivšemu sekretarju OZ ZKS in sedanjemu generalnemu konzulu v Celovcu Francu Pirkoviču ter bivšemu Občinskemu ljudskemu odboru občine Novo mesto s predsednikom Borisom Andrijaničem in Maksom Valetom ter ostalimi funkcionarji. Okrajni in občinski ljudski odbor nista samo z večletnim sistematičnim nakupovanjem umetnin omogočila osnovni fond Dolenjske galerije, temveč sta z zagotovitvijo finančnih sredstev omogočila v letih 1962, 1963 in 1964 50% soudeležbo pri enako visoki dotaciji, ki jo je v teh letih za ureditev Dolenjske galerije odobril Sklad SRS za pospeševanje kulturnih dejavnosti, pri čemer gre zahvala Upravnemu odboru Sklada, sedanjemu pomočniku sekretarja sekretariata za kulturo Radku Poliču ter predsedniku Sklada prof. Tinetu Orlu.

Z enako zavzetostjo in dejansko pomočjo pri dograditvi in ureditvi naše galerije prispeva tudi sedanja Skupščina občine Novo mesto s predsednikom Sergejem Thorževskim, podpredsednikom Andrejem Grčo, načelnikom Oddelka za splošne in družbene službe Jožetom Suhadolnikom ter ostalimi. Prav tako izkazuje razumevanje, pomoč in podporo Skupščina okraja Ljubljana s predsednikom inž. Markom Bulcem in podpredsednikom dr. Viktorjem Damjanom. Enaka zahvala velja poslancu Stanetu Dolencu.

S skupnimi napori in finančnim sodelovanjem navedenih oblastnih organov in republiškega Sklada za pospeševanje kulturnih dejavnosti je bilo v zadnjih treh letih mogoče zgraditi in urediti Dolenjsko galerijo. Ustrezne načrte za njo je izdelal inž. arch. Franc Filipčič, za kar mu še posebej hvala.

Pri uresničevanju Dolenjske galerije je bil naš muzej vsa zadnja leta deležen vse podpore in sodelovanja Zavoda za spomeniško varstvo SRS oz. današnjega Republiškega Zavoda za varstvo spomenikov tako pod ravnateljem Edom Turnherjem kot sedanjo ravnateljico Mico Černigojevo. Zavodova restavratorska delavnica, ki jo je prej vodil akad. slikar Mirko Šubic, danes pa akad. slikar Izidor Mole, je s svojimi restavratorji Demšarjem in Demšarjevo, Tunerjevo, tov. N. N., Kvasom, Pohlom, Pavlincem, Kokaljem in Pirnatom ob sodelovanju kustosa-konservatorja Ivana Komelja opravila skrbno in strokovno odlično izvedeno konserviranje in restavriranje vrste del starejših znanih in neznanih mojstrov, ki jih je naš muzej pridobil iz inventarja med zadnjo vojno uničenih ali poškodovanih gradov ali iz zaplenjene imovine tujerodnih izseljencev ali z nakupi. Restavratorska in konservatorska dela je v nekaj primerih izvršil tudi akad. slikar Čoro Škodlar.

Zahvala velja fotooddelku muzeja Narodne revolucije v Ljubljani za opravljeno delo v zvezi s postavitvijo galerije.

Prav v zadnjih kritičnih dneh in urah pred otvoritvijo pa je bila izredno dragocena pomoč, ki so jo pri postavitvi galerijske zbirke nudili v d. direktorja Narodne galerije Anica Cevc, dr. Emilijan Cevc, restavrator republiškega zavoda Ivan Pavlinc ter akademik Božidar Jakac. Pri postavitvi retrospektivne razstave akad. slikarja Mihaela Kambiča sta bila avtorju v veliko pomoč tudi Ljubo Zagar in Niko Golob, strokovna učitelja na novomeški osnovni šoli.

Da je bilo mogoče v sedanji galerijski zbirki prikazati pregled umetniške ustvarjalnosti na Dolenjskem tako, da bi bili po možnosti zastopani posamezni domači umetniki novejšega časa vsaj z enim ali nekaj deli, gre topla zahvala vsem, ki so za izpopolnitev zbirke, ki je že last muzeja oz. galerije, vsaj za dogleden čas posodili nekaj umetnin: Narodna galerija, Gorjupova galerija v Kostanjevici, Belokranjski muzej, Božidar Jakac, France Mihelič, Tone Kralj in družina Fr. Kralja, Vladimir Stoviček ter Slava Turkova.

In končno še ponovno iskrena hvala vsem predstavnikom galerij in muzejev, Zgodovinskega in ostalih društev ter vsem, ki so prisotvovali otvoritvi ali pa nam k odpiranju Dolenjske galerije pismeno ali brzojavno čestitali.

JANKO JARC,
ravnatelj Dolenjskega muzeja

DA NAS NE BI PREHITELE VIHARNE URE!

Kakšne zapreke nam lahko zagode zima, vemo vsi. Kako je pozimi na cestah, pa najbolje vedo vozniki motornih vozil. Menda ni treba posebej poudarjati, da vozijo najraje po izpluženih in popeskanih cestiščih

Nedavni prvi sneg je bil resno opozorilo cestnim in prevoznim podjetjem, poštam, prometnim organom in drugim občanom širom po Sloveniji, da se zima ne drži koledarskega datuma in da lahko preseneti z večjimi količinami padavin. Ker nima nihče rad nadlog, posebno pa ne v cestnem prometu, so pristojni predstavniki na ponedeljkovem posvetu v Novem mestu že obravnavali ukrepe za red v prometu pozimi. Na posvetu, ki so se ga udeležili predstavniki republiškega sekretariata za promet, skupnosti cestnih podjetij SRS, transportnih podjetij, cestnega podjetja v Novem mestu in drugi, so obravnavali predvsem operativno območje za zimsko službo novomeškega Cestnega podjetja.

Na posvetu so med drugim poudarili, kako nujno je sodelovanje večjega števila organov, če naj se tudi v zimskem času zagotovi neprekinjen in varen promet. Zato bodo v zimi, ki prihaja, cestnemu podjetju pri opravljanju njegove zimske službe pomagali pošta, AMZ Slovenije, tajništvo za notranje zadeve, podjetja in drugi, in sicer z namenom, da bi bilo obveščanje o razmerah na cestah (sneg, poledica) točno in pravočasno. Cestno podjetje, ki bo opravljalo zimsko službo, oziroma bo usposabljalo ceste na svojem območju za promet, bo določena manj prometna cestišča pozimi za krajši rok zaprlo, če jih ne bi uspelo izplužiti ali popeskati. To bodo lahko storili tudi prometni organi, ki bodo razen tega lahko odstranjevali s cest vsa za zimsko vožnjo neprimerna ali pomanjkljivo opremljena motorna vozila.

V torek dopoldne so bili podobni delovni dogovori tudi po obratih novomeškega Cestnega podjetja. Na posvetu novomeškega obrata, ki je med vsemi obrati največji, so določili odseke z obveščevalnimi postajami in obveščevalci ter se pogovorili o načinu obveščanja, stanju na cestah, pluženju in popeskavanju cestišč, kakor tudi o uporabi ustreznih razpoložljivih sredstev (kamionov, plugov, grederjev, itd.). V ta namen bo novomeški obrat z vsemi svojimi delovodstvi pripravil vse potrebno, da bi cestna služba hkrati z vsemi dežurnimi službami brez neprijetnih presenečenj pričakala zimo in hitro odstranjevala ovire, ki bi utegnile zavirati promet na cestah.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačer, France Grivec, Miloš Jakopec, Marjan Moškon, Jožica Teppey in Ivan Zoran

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 30 din — Letna naročnina 1200 din, polletna 600 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 2400 din — Tekoči račun pri podružnici NE v Novem mestu: 606-11-608-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA Časopisno podjetje DELO v Ljubljani